

**GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA**

Resolucija nas zavezuje (stran 4)
Podobni cilji (stran 5)
Tu je prelitega več znoja (stran 7)
Pot do izuma je dolga (stran 9)
Veseli fašenk se že bliža (stran 10)

Enako kot vsi občani socialistične Jugoslavije smo tudi na našem območju zaskrbljeno spremljali zdravstveno stanje in potek zdravljenja tovariša TITA. Enako kot iz drugih krajev, je tudi z našega območja bilo poslanih tovarišu TITU na desetine pism in pozdravnih brzojav, ki so jih pisali pionirji in mladinci v šolah, delavci iz proizvodnje, delovni ljudje zbrani na raznih zborih, člani društev in organizacij.

Iz vseh pisen je vel optimizem, obljuba, da se bomo še bolje učili, še boljše delali, gospodarili, razvijali politični sistem socialističnega samoupravljanja, bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti, skratka — še odločneje stopali po Titovi poti. Vsi pa so ljubljenu predsedniku želeli, da bi čimprej ozdravel, da bi bil med nami, da bi nas vodil po poti miru in sreče. ...

Ta vroča želja, trdno upanje se nam je potrdilo ob veseli vesti, da tovariš Tito hitro in uspešno okreva. »V naših srcih je zaigral plamen

tudi, da je odziv mladih za izobraževanje na vojaških akademijah preskromen. Ko so razpravljali o sodelovanju ZRVS z ostalimi družbenimi organizacijami in društvi so izrazili željo po tesnejšem sodelovanju krajevnih konferenc ZRVS s strelskimi organizacijami, kar ima svoj bistven pomen.

Miroslav Stanković, komandant pujske garnizije je nato vse prisotne seznanil s trenutno varnostno politično oceno in dogodki ter razvojem mednarodnih družbenoekonomskih in političnih odnosov ter njihovim vplivom na SFRJ.

Na predlog kadrovske komisije pri OK ZRVS Ptuj, ki je obravnavala vse aktivnosti in uspehe organizacij ZRVS, posameznih članov in drugih organizacij, ki so sodelovale z ZRVS, so najzaslužnejšim podelili tri enotne plakete ZRVS Jugoslavije, eno srebrno plaketo ZRVS Jugoslavije in dvajset pisemenih priznanj ZRVS. Enotne plakete ZRVS Jugoslavije so prejeli Stanko Meglič, podpredsednik OK ZRVS Ptuj, Jože Perko, dolgoletni tekmovalec in poveljni občinskega štaba teritorialne obrambe občine Ptuj, ter krajevna konferenca ZRVS Jože Potrč Ptuj. Srebrno plaketo ZRVS Jugoslavije pa je prejel Štefan Vidovič, večletni uspešni tekmovalec ZRVS Ptuj.

M. Ozmec

V delavskem domu Franc Kramberger v Ptujju so se v soboto 26. januarja Populne sestali na tretji seji člani občinske konference Zveze rezervnih vojaških starešin občine Ptuj. Po izvolitvi organov konference je Mihael Gobec, predsednik komisije za informativno in propagandno dejavnost prebral pozdravno pismo predsedniku republike Josipu Brozu TITU z najlepšimi željami po čim hitrejšem okrevanju. Rezervni vojaški starešine in številni gostje so za tem z zanimanjem prisluhnili obširnemu poročilu Karla Žmavca, predsednika OK ZRVS Ptuj o delu v letu 1979. Med drugim je dejal:

»S. s ponosom lahko trdimo, da smo program dela za leto 1979 ne samo izpolnili, temveč tudi presegli. Tako smo dosegli pomembne uspehe na področju idejno političnega in marksističnega izobraževanja, na področju vsjaškega in samozaščitnega usposabljanja, ter pri aktivnem delovanju v celotni družbeni dejavnosti. Še posebej na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite...» Za tem je Karel Žmave vsako od omenjenih področij podrobneje razčlenil in podal informacije o posameznih pomembnih dogodkih na katere je bilo vezano delo v OK ZRVS Ptui.

Za tem je konferenca nekatere člane predsedstva razrešila in

imenovala namesto njih nove člane predsedstva OK ŽRVS. Po krajši obrazložitvi so člani konference sprejeli program dela konference za leto 1980, prav tako so

Obsežno in poglobljeno poročilo o delu OK ZRVS Ptuj v lanskem letu je podal njen predsednik Karel Žmavc.

sprejeli predlog finančnega načrta za letošnje leto.

V razpravi so se zavzeli za uveljavitev kolektivnega vodstva v organizacijah ZRVS in za kadrovske krepitev krajevnih konferenc ZRVS, predvsem tistih, ki so

kov v Centru srednjega usmerjenega izobraževanja, prav tako pomen obrambnih dnevvov in obiskov spominskih obeležij. Pohvalili so sodelovanje mladine v akciji NNNP po krajevnih skupnostih. Med drugim so ugotovili

Pisali smo že, da je v Ormožu stekla proizvodnja sladkorja. Vreče z napisom »Toxarna sladkorja Ormož«, neto 50 kg te dni pridno nalagajo v tovorne avtomobile in vagone ter jih razpošiljajo širom po naši republiki. Opravičeno lahko trdimo, da je sladkor iz Ormoža res na poti h kupcem. Tudi tekoči trak za pakiranje sladkorja v kilogramske in dvokilogramske vrečke deluje in pričakovati je, da bodo vse pridelane sladkor do sredine februarja spravili v vreče in vrečke ter ga uskladiščili v suha skladišča, od tod pa pošiljali domačim in tujim naročnikom.

besedilo in foto: zk

Vagon s 50-kilogramskimi vrečami se hitro napolni. Vreče nalagajo delavci, v tovarni pa imajo tudi tekoči trak za nalaganje vreč v vagone.

Potem, ko so delegati zborov
ptujске občinske skupščine na
zadnji skupni seji soglasno odlo-
čili, da predloga resolucije zaradi
predvidenih sprememb v zvezni
in v republiški resoluciji o politiki
izvajanja družbenega plana za
obdobje 1976—1980 v letu 1980
ne bodo sprejeli, se je pričela v
raznih organih, predvsem pa v
zvršnem svetu SO Ptuj, živahna
aktivnost. Tako je izvršni svet v
slabem mesecu pripravil spre-
menjen predlog resolucije, o ka-
terem bodo odločali in razpra-
vljali delegati vseh zborov občin-
ske skupščine na ločenih sejah v
prihodnjem mesecu. O aktivnosti
v tem kratkem času, je Martin
Berden, predsednik IS SO Ptuj
dejal:

«Izvršni svet je takoj pristopil k opraviłom za dopolnitev osnutka resolucije, v skladu z ukrepi zvezne in republiške resolucije. Strokovne službe so ponovno preverjale načrte tozdog, posebneglede na sprejete ukrepe. Žal tozdogh oziroma v ozdih načrtu, v proizvodnje, nabave, prodaje in naložb ter ostalih glede na nove ukrepe še niso imeli. Zaradi tega in zaradi časovne stiske, je izvršni svet bil prisiljen oblikovati nove kvantifikacije v resoluciji na podlagi mnenja strokovnih služb in lastnega znanja.»

Ali menite, da se je ptujsko združeno delo dovolj učinkovito vključilo v pripravo planov glede na spremembe?

»Pri preoblikovanju predloga resolucije je imel izvršni svet s

poslovodnimi organi s področja gospodarstva, negospodarstva kot tudi s samoupravnimi organi samoupravnih interesnih skupnosti. Brez dvoma so nam bila ta posvetovanja v veliko pomoč, čeprav smo pričakovali nekaj več. Morda več samoiniciative, v njihovo opravičilo pa lahko povem, da materialov, na katere bi se lahko opirali, še niso imeli.

Izvršni svet je sprejel predlog resolucije 18. januarja in je sedaj v razpravi. Glavni kazalci razvoja v letošnjem letu bi bili: družbeni proizvod 5,8 % — dosežana rasti je bila predvidena s 7 %, prvotna stopnja rasti industrijske proizvodnje je bila 9 %, sedaj le 8 %; zaposlenost prvotno 4,4 %, sedaj 3,4 %; skupna poraba je bila prvotno predvidena z rastjo 22 %, sedaj pa v skladu z resolucijskimi smernitvami 16 %; splošna poraba je ostala nespremenjena in bo rasla s 13,3 %; zelo pomembni so kazalci s področja zunanje trgovinske menjave, saj načrtujejo naši toždi povečanje izvoza za 112 %, uvoz pa le za 78 %; produktivnost dela bo po sedanjem predlogu rasla nekoliko hitreje z 2,7 %; masa sredstev za osebne dohodek bi se naj s sedanje stopnje rasti znižala na 18 %.

Na področju skupne porabe so samoupravni organi z veliko stopnjo odgovornosti pristopili k vsklajevanju te porabe z začetno. Reči pa moram, da ostaja tej skupini porabe nekaj problemov, predvsem v šolstvu in v zdravstvu. Obseg splošne porabe je bil že

doslej v dovoljenih mejah, saj znaša rast 13,3 %, dovoljena pa bi bila 16 %. Izvršni svet pa bo seveda sprejel ukrepe varčevanja, da bomo z njimi to rast še zmanjšali.

Iz resolucije je izpadlo precej naštevavanja raznih naložb in je nakazana le politika, ki jo moramo izvrševati pri novih naložbah. Usmeritev glede tega je dana, vsklajevali pa jo bomo skupaj z organi bank. Prednost bodo imele nedovršene naložbe, naložbe, katerih izdelki so namenjeni za izvoz oziroma za nadomeščanje uvoza, naložbe, ki bodo potrebne v domače vire energije in surovine, naložbe za proizvodnjo hrane in še nekatere. V letošnjem letu praviloma ne bi smeli začeti z izgradnjo neproizvodnih objektov.

Je kljub temu že planirana kakšna izjema?

»To vsklajevanje šele poteka, saj skupščina SIS šele začneja s svojim delom. Usklajevanje so doslej v glavnem opravili le izvršilni organi. Po teh in še nekaterih kriterijih bo banka pripravila seznam prioritarnih naložb, ki bo sestavni del naše resolucije za leto 1980. Eden izmed osnovnih ciljev je, da z zmanjševanjem davkov, prispevkov in z omejevanjem pre osebnih dohodkih omogočimo gospodarstvu večjo akumulacijo, ki jo bo potrebovalo za svojo modernizacijo in za nakazano preusmeritev.

V teh dneh je v razpravi tudi
važen Dogovor o uresničevanju

družbene usmeritve razporejanja
dohodka ter oblikovanja in pora-
be sredstev za osebne dohodke in
za skupno porabo, ki ga spreje-
majo IS RS Slovenije, gospodar-
ska zbornica, sindikat, SDK, k
temu dogovoru pa pristopajo tudi
izvršni sveti občin. Ta dogovor bo
kmalu znan tudi v OZD in bo
razjasnil marsikatero sedanjo ne-
jasnost.

Stabilizacijo in varovanje moramo sprejeti. Postati mora način našega obnašanja, našega mišljenja. S cilji in ukrepi zvezne in republiške ter občinske resolucije moramo seznaniti vse naše občane in delovne ljudi.»

Ali že razpolagate s podatki, koliko organizacij združenega dela že ima sprejete stabilizacijske ukrepe in ukrepe varčevanja?

Znana pa nam je aktivnost na tem področju, saj so temeljne in druge organizacije sprejele vse ukrepe, da bodo programi varčevanja sprejeti do konca tega meseca resnično tudi izvedeni.

»Mislim, da aktivnost družbenopolitičnih organizacij in vseh občanov, da se dosežejo smotri stabilizacije in drugi, v današnjem trenutku kažejo dobro razpoloženje naših ljudi za akcijo. To se manifestira na najrazličnejše načine v prid stabilizacije, varčevanja in varnosti v naši družbi.

N-D.

Na skupni seji se bosta v ponedeljek, 4. februarja sestala občinska konferenca ZKS Ptuj in občinski svet ZSS Ptuj, da razpravljata o predlogu resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Ptuj za obdobje 1976—1980 v letu 1980. Gre za izredno odgovorno razpravo, ki mora opredeliti naloge družbeno-političnih organizacij pri izvajanju resolucije za letošnje leto glede na postavljene ukrepe stabilizacijske politike in varčevanja.

MG

V Zvezi sindikatov občine Ptuj v tem letu mineva dvajset let treh zelo pomembnih dogodkov, ki so doprinesli velik delež k uveljavitvi najširše organizacije delavskega razreda občine Ptuj:

Leta 1960 je bil v počastitev 10. obletnice delavskega samoupravljanja ustanovljen Delavski klub Ptuj, ki je bil kmalu nato preimenovan v Delavski dom Franca Krambergerja Ptuj, ki je postal središče celotnega sindikalnega delovanja občine Ptuj.

Leta 1960 je bila ustanovljena sindikalna šola občinskega sveta ZSS Ptuj, v kateri se je usposobilo nad tisoč delavcev za naloge sindikalnega delavca in samoupravljalca, njen oddelek pa je deloval tudi v Majšperku.

Leta 1960 je prva generacija absolventov sindikalne šole Ptuj obiskala delavce tekstilnega kombinata »Varteks« v Varaždinu in vzpodbudila idejo o organiziranih oblikah medrepubliškega sodelovanja med delavci SR Hrvaške in SR Slovenije. FB

ER

Informacijo približati delavcem

V zadnjem času ugotavljamo, da v ptujskih delovnih organizacijah vedno večjo pozornost posvečajo informiranju delavcev. Iz dneva v dan raste število internih biltenov oziroma informatorjev, ki prinašajo sveže novice iz življenja delovnih kolektivov. Čeprav ni zbranih podatkov, koliko jih je, pa je pomembno, da se informacija širi med delavce in da se tako izboljšujejo naše skupne odločitve.

Tudi v temeljni organizaciji kmetijskega kombinata »Haloški biser« so v mesecu decembru izdali prvo številko informatorja, ki bo po poslej redno izhajal. Prva številka je izšla v 200 izvodih; drugo številko pa bodo izdali v naslednjih dneh.

V tej številki je tudi več zanimivih prispevkov, med njimi zapis o reorganizaciji temeljne organizacije, investicijah in planiranju v letošnjem letu, delu družbeno-političnih organizacij in izvidu referenduma o pripojitvi temeljne organizacije Breg k temeljni organizaciji gostinstvo »Haloški biser«.

MG

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA PLANIRANJE

Resolucijo približati najširšemu krogu delovnih ljudi

Koordinacijski odbor za usmerjanje razvojne politike, družbeno-ekonomske odnose in družbeni plan pri predsedstvu občinske konference socialistične zveze Ptuj je na seji v prejšnjem tednu pregledal dosedanje aktivnosti pri pripravi planskih dokumentov za tekoče leto in novo srednjeročno obdobje 1981—1985. Pri tem je ugotovil, da so naloge pri pripravi letnih planov v večini že uresničene, da pa veliko nosilcev planiranja kasni pri izpolnjevanju planskih nalog za srednjeročno obdobje. Zlasti bo potrebno v tem obdobju okrepiti vse napore, da bomo v letne plane vnesli stabilizacijska prizadevanja in elemente varčevanja. Precej bolj aktivno bo potrebno v naslednjih mesecih pristopiti k uresničevanju tistih nalog iz dosedanjega plana priprav novih planskih dokumentov, ki v roku niso bile izvršene, saj bomo le tako lahko dali planiranju tisto kakovost, ki jo zahteva sočasno planiranje in dogovarjanje.

Odbor je ob tej priložnosti tudi ugotovil, da je planiranje še vedno v rokah ozkih strokovnih krogov in da se v sestavo planov vse premalo vključujejo ostale strokovne službe nosilcev planiranja, saj je v bistvu plan seštevek oziroma stvaritev vseh služb v temeljni ali drugi organizaciji.

V razpravi okrog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Ptuj za obdobje 1976—1980 v letu 1980 je odbor menil, da je potrebno besedilo le-te približati najširšemu krogu delovnih ljudi, še posebej zavzeto pa je potrebno o njej razpravljati v družbeno-političnih organizacijah in delegacijah. Če bomo dosegli najširšo razpravo o resoluciji, smo lahko tudi prepričani, da bodo tako v največji meri tudi ustvarili podlago za njeno uresničevanje. Resolucijo kot osnovni stabilizacijski program družbeno-politične skupnosti bo potrebno dosledno spoštovati in jo tudi uresničevati. Koordinacijski odbor za usmerjanje razvojne politike je tudi zadolžen, da spremlja uresničevanje stabilizacijskih ukrepov v organizacijah združenega dela in v občini. Ta pregled bo opravil vsake tri mesece. Odbor se je tudi zavzel za stalno prisotnost stabilizacijskih ukrepov in varčevanja v sleherni naši odločitvi. Če bomo dosledni pri uresničevanju ukrepov stabilizacijske politike, potem je pričakovati, da se bodo gospodarski tokovi umirili in da bo naš prihodnji razvoj temeljil na kakovostnejših temeljih. Seveda pa za stabilizacijo niso zadostni samo delavci v gospodarstvu, temveč tudi v družbenih dejavnostih, ki morajo zagotoviti skrajno racionalnost pridobljenih sredstev. Žal smo v dosedanjih prizadevanjih za boljše in racionalnejše gospodarjenje v pretežni meri obremenjevali gospodarstvo, pri tem pa obšli vse ostale v družbi, ki bi prav tako lahko bistveno pripomogle h doseganju boljših rezultatov. Brez enotne in odločne aktivnosti torej ne bo šlo, vsak pa mora v tem najti svoj delež.

MG

KO LJUDEM OPEŠA VID

V ORMOŽU IZDELJEJO OKVIRE ZA OČALA

Pridne roke delavk v tovarni Optyl izdelajo letno pol milijona okvirov za očala.

Verjetno jih le malo ve, da imamo v Ormožu tovarno, kjer pridne delavke izdelajo letno kar pol milijona raznih okvirov za korekcijska in sončna očala, ki se imenuje OPTYL. Torej že ime tovarne pove, da je to nekaj v zvezi s svetlobo, vidom in seveda očali.

Tovarno so zgradili v okviru tovarne, Jože Kerenčič pred petimi leti. Ob začetku je tu delalo vsega le 30 ljudi, danes je zaposlenih že 120 ljudi oziroma trikrat več. To je tudi edina tovarna te vrste v Jugoslaviji, kjer izdelujejo okvire za razna očala, brez katerih je v zrelejših letih težko shajati, ko človeku opeša vid in ga je mogoče izboljšati s korekcijskimi očali.

Tako mnogi, predvsem dekleta najdejo v tej tovarni svojo prvo zaposlitev. Delo teče, lahko bi dejali po nekakšnem tekočem traku. Prav zato imajo zaposleni tu skupinske norme. Če dosežejo norme oziroma jih presežejo, je dohodek toliko večji. Resda zaposleni tu ne dosegajo kakšnih visokih dohodkov, kljub temu pa so zaposleni zadovoljni, da imajo delo doma.

Tovarna krije potrebe na domačem tržišču, kar precejšen del svoje proizvodnje pa izvaža na zunanji trg, predvsem na tržišče s konvertibilno valuto. S tem si praktično tudi sama ustvarja potrebna devizna sredstva za nakup potrebnih surovin, oziroma reprodukcijskega materiala.

F. Hovnik

OBISK V OBRATU KOLESNIH ZAVOR V PTUJU

V TREH MESECIH 6000 ZAVOR

Poročali smo, da so 27. novembra 1979, v počastitev dneva republike svečano odprli obrat proizvodnje kolesnih zavor, v okviru Združene industrije vozil Tovarne avtomobilov Maribor, TOZD Karosernica. To je že drugi obrat v Ptuj, v katerem teče proizvodnja avtomobilskih delov in odločili smo se, da vam ga predstavimo. K razgovoru smo povabili vodjo obrata ing. Ditro Hvaleca, ki je o proizvodnji dejal:

Diter Hvalec, vodja obrata kolesnih zavor v Ptuj

»V našem obratu proizvajamo kolesne zavor, kar smo prenesli iz tovarne Boris Kidrič iz Maribora. Naša proizvodnja teče v okviru proizvodnega programa terenskih vozil in vozil za splošno rabo, torej kamionov. Sam obrat je v prvi fazi razvoja, v njem pa je sedaj zaposlenih okoli 100 ljudi. To so pretežno Ptujčani, v glavnem mladina v povprečni starosti okoli 20 let. V organizacijo ZSMS je vključena večina zaposlenih.«

Znano je, da ste proizvodnjo kolesnih zavor prenesli v Ptuj v zelo kratkem času. Koliko dni ste pravzaprav potrebovali?

»Potrebovali smo dejansko le pet dni. S prenosom smo pričeli 15. oktobra, že 20. oktobra pa

smo predali matični delovni organizaciji prve zavor iz novega obrata v Ptuj. In danes se lahko pohvalim, da od takrat montaža zavor, mislim na sam proces, še ni izostala.«

In kako vi, kot vodja ocenjujete delovno vzdušje v tem razmeroma mladem in povsem novem delovnem kolektivu?

»Prepričan sem, da so vsi delavci zadovoljni, kajti brez pretiravanja lahko rečem, da zelo skrbimo za njih. Družbeno pre-

moobilskih delov. Na področju kolesnih zavor pa vse zavorne cilindre, ki so zelo dobre kvalitete. Seveda pa so dogovarjamo še za tesnejše sodelovanje.«

Pisali smo že o stroških, ki ste jih imeli pri prenosu proizvodnje kolesnih zavor iz Maribora v Ptuj. Koliko vas je pravzaprav veljala ta investicija?

»Mislim, da je bila sama investicija relativno majhna. Že zaradi tega, ker se bo kmalu lepo obrestovala. Vse skupaj nas je

z razširitvijo proizvodnje. Kakšne so možnosti?

»Mislim, da so možnosti zelo velike. Naš proizvodni program se obnavlja, torej se uvajajo novi proizvodi. V naši perspektivi je predvidena povečana proizvodnja in seveda tudi uvajanje novih sistemov v proizvodnji sami. Tako predvidevamo, da bomo kmalu pričeli z gradnjo novih objektov, nabavili bomo nove stroje, ki bodo res na najsodobnejši tehnološki ravni in če bo vse po sreči, bo proizvodnja v novem obratu kolesnih zavor stekla že koncem drugega leta.«

Dejali ste, da uspešno oblikujete družbenopolitične organizacije v vašem obratu, kako pa ocenjujete razvoj samoupravnih odnosov in povezavo s TOZD Karosernica in ZIV TAM Maribor?

»Že na začetku, pri prenosu proizvodnje smo se lotili te naloge. Takoj smo izvolili dva delegata v delavski svet TOZD. Seveda sta oba delegata prisotna na vsaki seji centralnega delavskega sveta in redno prenašata vse sklepe na naše delavce. Moram reči, da je glede na dislociran oddelek to delo zelo uspešno.«

Ves čas govoriva, da je vaš obrat v okviru TOZD Karosernice, zakaj pa nima pogojev, da bi bil samostojna TOZD?

»Glejte, pri vsaki novi zadevi je najprej potrebno, da se proizvodnja uteče. V našem programu je zapisano, da sčasoma naš oddelek postane TOZD v sklopu ZIV TAM, vendar za sedaj še nimamo vseh pogojev za to. Mislim predvsem na kadrovske pogoje, pa tudi sam tehnološki proces še ni popolnoma zaključen. Z graditvijo novega objekta in z uvedbo nove proizvodnje bodo vsi ti pogoji dozoreli. Takrat pa bomo ustanovili TOZD, v sklopu ZIV TAM Maribor.

M. Ozmeč

V tem obratu kolesnih zavor v Ptuj so od 20. oktobra lani izdelali okoli 6 tisoč zavor.

hrano imamo urejeno v obratu. S polno paro pa delujemo sedaj na družbeno političnem področju. Zavedati se namreč moramo, da nam je bila osnovna naloga čim prej urediti proizvodnjo, takoj za tem pa smo dolžni urediti tudi politično aktivnost med delovnimi ljudmi. Tako smo že formalno sindikalno in mladinsko organizacijo ter organizacijo ZK. Vidni pa so že prvi rezultati.«

Dejstvo je, da ste poleg Agisa v Ptuj že druga organizacija, kjer izdelujete avtomobilske dele. Ali ste morda že navezali stike med seboj?

»Lahko rečem, da ta povezava že teče vrsto let in jo poglobljamo. Znano je, da Agis izdeluje za nas veliko število različnih avto-

veljalo okoli 55 milijonov z adaptacijo prostorov vred. Znano je namreč, da so bili ti prostori pred tem namenjeni dejansko lesni panogi. Z uveljavljanjem strojne panoge pa smo morali določene stvari tudi preurediti našim potrebam.«

Proizvodnja kolesnih zavor v Ptuj traja sedaj že več kot tri mesece, koliko ste ta čas naredili?

»Nedvomno smo imeli v začetku precej težav in problemov. Povedal sem že, da so naši zaposleni pretežno mlad razmeroma neizkušen kader. Kljub temu smo uspeli, saj smo do sedaj izdelali okoli 6 tisoč kolesnih zavor, kar je po našem mnenju velik uspeh.«

Verjetno boste sčasoma začeli

1. FEBRUAR — DAN RAČUNOVODSKIH IN FINANČNIH DELAVCEV

Letos praznujemo računovodski in finančni delavci Jugoslavije že drugi svoj praznik. Ta dan obeležuje za naš družbeno ekonomski sistem pomemben zgodovinski dogodek.

Pred 35. leti na ta dan je Predsedstvo AVNOJ-a sprejelo prvi odlok o uvedbi enotnega računovodstva na celotnem ozemlju Demokratične republike Jugoslavije. S tem odlokom, zasnovanim na izkušnjah pri urejanju finančnih in gospodarskih problemov v času NOV (od leta 1941 dalje), je bil postavljen strokovni temelj organiziranosti računovodstev in povojnim obračunskim sistemom.

Z izvajanjem tega odloka in kasnejših finančno računovodskih predpisov, so finančno raču-

novodski delavci z nenehnim prizadevanjem za njegovo popolno izvajanje ter v iskanju popolnejšega obračunskega sistema, ki bi omogočil delovnemu človeku resnično obvladovanje dohodkovnih tokov, vložili veliko napora in tudi dosegli pomembne delovne uspehe. V boju za socialistične vrednote, ko uresničujemo načela sedanje ustave, zlasti pa zahtevne ekonomske odnose, kakršen je dohodkovni odnos, je realno izpostavljanje in priznanje dosežkov računovodskim in finančnim delavcem vzpodbuda za njihovo nadaljnje neumorno delo.

Delovni ljudje v raznih oblikah z združevanjem dela in

družbenih sredstev razvijajo družbeno materialno osnovo za svoje delo. Toda, da bi bili sproti, strokovno in razumljivo obveščeni o posamičnih in skupnih rezultatih svojega dela, morajo voditi računa tudi o nivoju organiziranosti knjigovodsko-informativne službe. To pa nalaga računovodskim in finančnim delavcem, ko specializiranim delavcem, posebne dolžnosti. Biti moramo ne le poslušni izvajalci zakonskih predpisov in poznavalci knjigovodske tehnike, temveč tudi borci za novo pojmovanje vsebine knjigovodstva v službi delovnega človeka. Zaradi tega moramo doseči predvsem dvojce:

— finančno-računovodska služba mora zagotoviti celovitejšo obveščanje delovnih ljudi o prihodkih, odhodkih in dohodkih ter splošnem finančnem stanju OZD.

— delavci pa morajo v svojem in družbenem interesu skrbeti za čim višjo raven organiziranosti finančno-računovodskih služb v svojih OZD. Samo tak odnos bo lahko več prispeval k hitrejšemu razvoju materialne osnove naše družbe in samoupravljanja. Prav sedaj, ko zaključujemo poslovno leto 1979 in pripravljamo za samoupravne in druge ravni informacije o poslovanju, lahko našo širšo družbeno ekonomsko vlogo računovodskih in finančnih delavci resnično najboljšo potrdimo.

Zavedujoč se svojih nalog in odgovornosti, računovodski in finančni delavci proslavljamo naš praznik delovno, skromno, toda s ponosom.

VSEM RAČUNOVODSKIM IN FINANČNIM DELAVCEM ISKRENO ČESTITAMO!

DRUŠTVO RAČUNOVODSKIH IN FINANČNIH DELAVCEV PTUJ — ORMOŽ

NOVO IZ DRUŽINE GORENJE

KDAJ GRAMOFONI, MAGNETOFONI IN OJAČEVALCI?

Najbrž ni treba posebej poudarjati, da v Ptuj v temeljni organizaciji združenega dela Elektronika izdelujejo črnebe televizijske sprejemnike. Poleg TV sprejemnikov pa izdelujejo še birotehnične aparate za potrebe združenega dela. Tudi uspehi so znani, saj so plan proizvodnje dosegli še pred iztekom leta. In kakšen program so sprejeli za letošnji leto?

Vzpodbuden vsekakor, saj v letošnjem letu nameravajo proizvesti 75 tisoč črnbelih TV sprejemnikov in 1200 birotehničnih aparatov. Finančno pa je načrt proizvodnje ovrednoten na 477 milijonov dinarjev, kar pomeni 37 odstotno povečanje proizvodnje v primerjavi z lanskimi realizacijami. Tretjina proizvodnje pa v temeljni organizaciji pomeni tudi izvoz na konvertibilna območja.

Oktober 1979 pomeni za tovarno in delovni kolektiv prelomnico. Saj temeljni kamen, ki so ga položili obeta nov in boljši razvoj. V nov objekt bodo preselili celotno proizvodnjo ter tako delavcem zagotovili boljše delovne pogoje, storilnost in varčnost. Pričakovati je, da se bodo v nove delovne prostore preselili že konec oktobra 1980. To je v času ko bodo v temeljni organizaciji sprejemali nov program srednjeročnega razvoja.

V kolektivu na novo srednjeročno obdobje gledajo z optimizmom. Zaposleni menijo, da bi morala njihova temeljna organizacija postati ena od nosilcev industrije in sicer na področju elektronike. Prav gotovo bo novo srednjeročno obdobje priložnost za to, saj elektronika danes pomeni določeno prednost pri investicijskih programih. Tako v obdobju od 1981 do 1985 načrtujejo razširitev proizvodnje TV sprejemnikov, zabavne elektronike (gramofoni, magnetofoni, glasbene skrinje itd.) in birotehnične opreme. Tudi na proizvodnjo tako imenovane industrijske elektronike razmišljajo, potrebna je pri avtomatizaciji proizvodnje.

JB

NALOGE ZVEZE SINDIKATOV OBČINE PTUJ

Na področju kulture in medrepubliške kulturne izmenjave v letu 1980

Komisija za kulturo in medrepubliško sodelovanje občinjskega sveta ZSS Ptuj je na skupni seji z upravnim odborom DPD „Svoboda“ Majšperk obravnavala in sprejela program nalog na področju kulture in medrepubliške kulturne izmenjave v letu 1980.

Uveljavljanje delegatskega sistema in delegatskih odnosov na področju kulture bo stalna naloga. Sodelovali bodo s skupščino kulturne skupnosti in z zborom delegatov Zveze kulturnih organizacij občine Ptuj, spremljali in pomagali bodo probleme in razreševali pri njihovem razreševanju.

V osnovnih organizacijah ZSS si bo komisija prizadevala, da bodo ustanovljene komisije za področje kulture in imenovani organizatorji kulturnega življenja delavcev, ki naj bi se aktivno vključevali tudi v

delo z delegacijami, ki pošiljajo delegate v zbor uporabnikov skupščine kulturne skupnosti občine Ptuj. Da bi bilo delo komisij in organizatorjev kulturnega življenja delavcev uspešno, bo organiziran seminar.

S Pokrajinskimi muzejem, Ljudsko in študijsko knjižnico, Zgodovinskimi arhivom in Radio-Tednikom Ptuj bo komisija razvijala razne oblike sodelovanja, zlasti na področju obveščanja delavcev o kulturnih prireditvah, organiziranju razstav v organizacijah združenega dela, širjenja napredne knjige med delavci, pridobivanje novih članov Prešernove družbe, obveščanje po informativnih sredstvih ipd.

Tudi z delavskoprosvetnimi društvi „Svoboda“ v industrijskih središčih bodo stiki komisije delovni. Predvideni sta skupni seji

z upravnima odboroma DPD „Svoboda“ v Kidričevem in v Ptuj. Prizadevanja pa bodo usmerjena tudi v smeri pogostejših gostovanj sekcij DPD „Svoboda“ v organizacijah združenega dela.

Na področju medrepubliške kulturne izmenjave predvidevajo, da bodo v letu 1980 gostovali v bratskih občinah SR Hrvatske v okviru 19. tradicionalnih delavskih srečanj bratstva in prijateljstva:

Ansambel narodno zabavne glasbe Toneta Kmetca in Ptujski instrumentalni ansambel DPD „Svoboda“ Ptuj, Moški pevski zbor TGA „Boris Kidrič“ Kidričev, Ženski pevski zbor prosvetnega društva „Alojz Arnuš“ Rogoznica, Pihalni orkester Ptuj in Mladinski pevski zbor osnovne šole „Boris Kidrič“ Kidričev.

V občini Ptuj pa predvidevajo gostovanje kulturnih skupin iz

bratskih občin SR Hrvatske: KUD „Naprijed“ Hum ob Sotli v Majšperku, DKUD „Sloboda — Vis“ Varaždin v Kidričevem in MKUD „Fran Galović“ Koprivnica v Ptuj. Program medrepubliške kulturne izmenjave bo še usklajen v koordinacijskem odboru za sodelovanje bratskih občin SR Hrvatske in SR Slovenije.

V Zgodovinskem arhivu Ptuj bodo pričeli urejati arhiv o medrepubliškem sodelovanju. Zelo pomembne naloge na področju medrepubliške izmenjave informacij načrtuje Radio in Tednik Ptuj.

S tako začrtanimi nalogami se Zveza sindikatov občine Ptuj vključuje v delo na področju kulture in medrepubliške kulturne izmenjave v letu 1980.

F. Bagar

Družbeni sveti končno tudi v občinah

Družbene svete kot obliko demokratične priprave družbenih odločitev, način njihovega oblikovanja in dela, je jasno opredelil Edvard Kardelj v svoji znani študiji „Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja“. V resoluciji VIII. kongresa ZKS smo pod točko 59. v prvem stavku zapisali: „Komunisti bomo delovali za dosledno uveljavitev družbenih svetov na vseh stičiščih delegatskega odločanja o vseh pomembnih družbenih zadevah.“ Odgovornost komunistov za uresničevanje te naloge je bila še posebej poudarjena v sklepih 6. seje CK ZKS, sprejetih 10. januarja letos.

Ob razpravah o gradivu 5. seje CK ZKS, sklepih Skupščine SRS, gradivu prve konference RK SZDL Slovenije, konference slovenskih sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacijah, se je tudi v ptujski občini začelo s konkretnimi pripravami na ustanovitev prvih družbenih svetov. Lansko leto je izšel tudi zakon o temeljih družbenih svetov (Ur. list SFRJ št. 34/79), kar je tudi pravno omogočilo konkretniji pristop k uresničitvi te naloge.

Zbori skupščine občine Ptuj so že na 20. seji obravnavali osnutek dogovora o oblikovanju družbenih svetov v občini Ptuj, sedaj pa je v delegacijah v razpravi že predlog tega dogovora. Njegovi podpisniki so poleg občinske skupščine in njenega izvršnega sveta še vse družbenopolitične organizacije v občini Ptuj. S tem se tudi uresničuje Kardeljeva misel, ki v svoji študiji pravi, da „člani svetov niso posamezniki, ampak določene organizacije in državni organi...“ To namreč omogoča, da se družbeni sveti ne bi institucionalizirali v nekakšno zaprta telesa, ampak da se delegati stalno menjajo, odvisno od narave problemov, ki so na dnevnem redu.

Družbeni sveti v občini se ustanovijo z odlokom, vendar na podlagi poprejšnjega dogovora udeležencev. Prav tako je tudi treba najprej sprejeti dogovor. S tem samoupravnim aktom se bomo v ptujski občini dogovorili za ustanovitev dveh družbenih svetov:

— družbeni svet za vprašanja družbenoekonomskega razvoja in družbenega planiranja ter

— družbeni svet za vprašanja prostora in za varstvo okolja.

Poleg teh dveh širših demokratičnih ustvarjalnih teles pa bi ustanovili še dva družbena sveta za področje del in nalog upravnih organov v občini, to sta:

— družbeni svet za vprašanja davčne politike in

— družbeni svet za vprašanja inšpekcijskega nadzorstva.

Družbeni svet za vprašanja družbenoekonomskega razvoja in družbenega planiranja bo obravnaval predvsem vprašanja s tega področja v občini in tudi druga vprašanja, pomembna za določanje in izvajanje ekonomske politike, določanje skupnih planskih ciljev razvoja gospodarstva in družbenih dejavnosti. Prav tako bo obravnaval osnutke in predloge odlokov in drugih splošnih aktov s katerimi se urejajo razmerja, pomembna za družbenoekonomski razvoj, socialno politiko in druga pomembnejša vprašanja na tem področju.

Družbeni svet za vprašanja prostora in varstvo okolja pa bo obravnaval predvsem vprašanja zemljiške in prostorske politike, odločanja o skupnih planskih ciljih na področju gospodarne rabe prostora in varstva okolja. Prav tako tudi osnutke in predloge odlokov in drugih splošnih aktov s katerimi se urejajo razmerja glede prostora in varstva okolja (predvsem gradnje) in druga pomembna vprašanja na tem področju.

V odloku o ustanovitvi in delovanju družbenih svetov v občini in družbenih svetov pri upravnih organih bodo natančneje opredeljene naloge, udeleženci v delu svetov in način njihovega dela. Kljub temu je treba poudariti, da družbeni sveti ne bodo sprejemali odločitev, temveč jih le predlagajo. Gre namreč za to, da bo že pri pripravi predlogov sklepov zagotovljeno sodelovanje in koordinacija vseh tistih družbenih dejavnikov, ki morajo svojo končno odločitev sprejeti v okviru delegatskih skupščin, drugih delegatskih teles in njihovih izvršnih organov. V svetu se bodo morale oblikovati celovite rešitve kot predlogi, tudi v več variantah, z alternativnimi ponudbami rešitev in podobno. Ob tem pa seveda s polno politično in strokovno odgovornostjo.

Delovanje družbenih svetov bo nujno zahtevalo tudi drugačne oblike dela v družbenopolitičnih organizacijah, saj bodo njihovi delegati v družbenih svetih morali imeti že mnenja in stališča svojih organizacij ali organov. V tem je tudi pomembno demokratično jamstvo, da bodo predlogi za rešitve, stališča in mnenja za družbene odločitve v največji možni meri tudi v skladu s stvarnimi možnostmi in potrebami družbe in s stanjem družbene zavesti. Prav sklepi 6. seje CK ZKS komuniste še posebej zadržujejo, da svojo aktivnost pri opredeljevanju posameznih stališč in predlogov črpajo iz problemov dela in življenja delavcev, delovnih ljudi in občanov ter z njimi povezanih interesov.

FF

V ORMOŽU IN PTUJU

Izobraževanje delegatov in aktivistov SZDL

Izobraževanje delegatov v obeh občinah poteka že več let. Tudi v letošnjem letu so se na občinskih konferencah SZDL Ormož in Ptuj odločili, da nadaljujejo z usposabljanjem vseh struktur delegatskega sistema. Prvo takšno izobraževanje bo v Ptuj 9. februarja, na seminarju pa se bodo aktivisti SZDL seznanili z aktualnimi nalogami socialistične zveze in delegatskih odnosov.

V Ormožu Delavska univerza in OK SZDL organizirata usposabljanje funkcionarjev krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij ter delegatov. Z izobraževanjem bodo pričeli 11. februarja, trajalo pa bo do konca meseca. V osmih krajevnih skupnostih bodo predavatelji delegatov in funkcionarjev razložili delovanje delegatskih odnosov in jih seznanili z družbenopolitično ureditvijo SFRJ ter politično situacijo doma in v svetu.

zk

Idejnopolitično usposabljanje

Že nekaj let nazaj komite OK ZKS Ptuj v sodelovanju z Delavsko univerzo izvaja razne oblike idejnopolitičnega usposabljanja. Poleg seminarjev za kandidate za sprejem v zvezo komunistov se je uspešno uveljavil tudi seminar za novospregate člane. Namen seminarja je, usposobiti novospregate člane za uspešno vključitev v aktivnost osnovne organizacije, hkrati pa seznanitev s stališči in sklepi kongresov ZK ter z aktualnimi nalogami zveze komunistov.

Program seminarja obsega 7 različnih področij, traja pa 40 ur. Dolžnost sekretarjev osnovnih organizacij, katerih člani obiskujejo te seminarje je, da sproti spremljajo delo novospregatega člana na seminarju in mu pri delu tudi pomagajo. Po končanem seminarju so za člane zveze komunistov organizirane še druge oblike izobraževanja in idejnopolitičnega usposabljanja, nič manj pomembno pa ni individualno izobraževanje. Le-to člani ZK uresničujejo s spremljanjem aktualnih družbenopolitičnih in gospodarskih dogajanj v dnevnem časopisu, v Komunistu in v marksistični literaturi, ki na naših knjižnih policah ne sme manjkati.

N. D.

SPREJET PROGRAM DELA DO MAJA LETOS

Komite OK ZKS PTUJ

ko gre za sprejemanje resolucije! Je vzrok v novih metodah dela? »Neposredna aktivnost mora biti prisotna takrat, kadar se dogodki odvijajo. Gasiti po požaru

Stanko Lepej (foto zk)

je prepozno. Zato tudi komite že sedaj pripravlja sejo OK ZKS, ko bo govora o vzgoji in izobraževanju. Koncem februarja bi razpravljali tako o osnovni šoli kot o povezovanju osnovnih šol, o racionalnem trošenju družbenih sredstev v okviru zastavljene resolucijske porabe. Nekoliko več bo potrebno narediti tudi pri usmerjenem izobraževanju. Ni slučaj, da vsaj v nekaterih OZD postavljajo pred šolstvo nekatere zahteve po določenih profilih kadrov, ki jih v ptujski občini pri-

manjkuje. Zlasti gre za proizvodne delavce v TGA, Agisu, delno v gostinstvu in nekoliko manj v kmetijstvu, čeprav prav na tem področju potrebujemo največ kadrov in to dobrih kadrov. V programu smo zastavili 3.000 zaščitnih kmetij in danes proizvajati v kmetijstvu ni enostavno. Danes ne ostaja v kmetijstvu samo tisti, ki ni imel druge možnosti — danes potrebujemo tudi za to delo dobre strokovne kadre in sodobno tehniko.

Celoten program aktivnosti v mesecu marcu bo usmerjen na pregled uresničevanja sklepov na področju SLO in DŠ. Te intenzivne priprave, ki nas spremljajo že skoraj štiri mesece govore o tem, da se naši komiteji za SLO in družbeno samozaščito močno angažirajo in pripravljajo programe. O naši stopnji pripravljenosti in o sprejemanju programov bo razpravljala tudi občinska konferenca.

Ves ta čas bodo potekale v posameznih komisijah in v komiteju razprave okrog organiziranosti občinske konference. Zato bo že v mesecu februarju dopolnjen statutarni sklep o OK ZKS, tako da bi do aprila pripravili vse potrebno za volilno programsko konferenco. Mislim, da stališča in sklepi 6. seje CK ZKS jasno in nedvoumno govore, da je potrebno preiti na kolektivno delo in

odgovornost, zato je v skladu s tem sestavljen tudi statutarni sklep. Res pa je, da bo potrebno nekatere stvari kadrovske dopolniti. Evidentirali smo že tri nove člane konference, zaradi tega, ker nekateri tovariši dela zaradi zdravstvenih razlogov niso mogli ali pa zaradi neaktivnosti. Mislim, da je to tudi korak naprej, da se odgovornost v vodstvu občinske organizacije nekoliko bolj zaostri in temu primerno tudi odgovornost osnovnih organizacij, do izvoljenih delegatov v konferenci.

Kolektivna odgovornost ne pomeni zmanjšanje osebne odgovornosti?

»Ta ugotovitev je točna, kajti kolektivno vodenje in kolektivna odgovornost je sestavljena iz individualnih odgovornosti. Vsak član komiteja in konference bo za svojo aktivnost ali neaktivnost dejansko odgovarjal komunistom, ki so mu zaupali to nalogo. Zato je v maju predvidena posebna aktivnost v uresničevanju samoupravnih socialističnih odnosov zlasti v vodstvih DPO v krajevnih skupnostih. Vse premalo se odraža način dela delavcev, ki so zaposleni v tozidih v delu krajevne samouprave. Ponekod se tozidi obnašajo, kot da niso del krajevne skupnosti, čeprav so teritorialno prisotne. Reči pa moram, da so tudi taki tozidi, ki si prizadevajo za popolno vključitev delavcev z okoljem, kjer so prostori tozida in za njihovo dobro počutje v kraju kjer delajo.«

N. D.

TEDNIKOV POGOVOR Z DANILOM MASTENOM, PREDSEDNIKOM KOORDINACIJSKEGA ODBORA ZA PROSLAVE IN PRIREDITVE V PTUJSKI OBČINI

PRIREDITVE POD SKUPNO STREHO

Letos prvič bomo v ptujski občini sestavili koledar prireditve in proslav. Zato smo predsedniku odbora postavili naslednje vprašanje:

Tovariš Masten nam lahko poveste, kakšne kriterije boste uporabili pri sestavi koledarja prireditve in proslav in kakšen je njegov namen?

»Že več let si v ptujski občini prizadevamo za sestavo takšnega koledarja oziroma popolnejšega pregleda proslav in prireditve. Pregled proslav in prireditve smo sicer tudi dosedaj imeli, vendar niso bili popolni, ker niso bile zajete ostale prireditve, predvsem lokalnega značaja.

V koordinacijskem odboru, ki je zasedal pred dnevi pa smo se dogovorili, da je za letošnje leto potrebno izdelati celoten pregled proslav in prireditve ne glede na njihov obseg, kraj in čas, jih časovno in vsebinsko uskladiti ter v samih programih urediti vprašanje financiranja in pregled proslav in prireditve za letošnji javno objaviti.

Koordinacijski odbori pri krajevnih konferencah socialistične zveze pa so zadolženi, da za svoja območja izdelajo koledarje prireditve in proslav in jih uskladijo. Odločili smo tudi, da bodo letošnje prireditve in proslave potekale v znamenju 35-letnice osvoboditve in 30-letnice delavskega samoupravljanja.

Proslave in prireditve občinskega pomena pa so naslednje:

Nosilec OK SZDL Ptuj: Pohod po poteh revolucije — Mostje — april 1980, Vlak bratstva in

prijateljstva — junij 1980, Proslave ob dnevu JLA — december 1980.

SO Ptuj: Dan civilne zaštite Jugoslavije — junij 1980, Praznik občine Ptuj — avgust 1980, Republiško tekmovanje »Kaj več o prometu« — april 1980, Dan republike — november 1980.

OK ZKS: 40-letnica V. Državne konference ZKJ v Zagrebu — oktober 1980

OS ZSS: 1. maj praznik dela — april 1980

OK ZSMS: Štáfeta mladosti in prireditve ob dnevu mladosti maj 1980

Društvo gojiteljev mladih živali — Republiška razstava malih živali — januar 1980

Folklorno društvo Ptuj — Srečanje ljudskih pevcev, godcev in plesalcev — januar 1980.

Kmečka gostija — februar 1980, Kurentovanje — februar 1980, Folklorna revija — julij 1980, Srečanje otroških folklornih skupin — oktober 1980.

Zveza kulturnih organizacij občine Ptuj: Revija gledaliških skupin — marec 1980, Revija tamburaških orkestrov — april 1980, Revija mladinskih pevskih zborov — maj 1980, Območno srečanje pesnikov, pisateljev-začetnikov — september 1980, Revija odraslih pevskih zborov — december 1980.

ZTKO občine Ptuj: Kros VVZ, Poulični tek, Turnir v malem nogometu — prireditve bodo ob dnevu mladosti, občinskem prazniku in dnevu republike

DPD »Svoboda« — FKK Ptuj — II. jugoslovanska razstava

fotografij — oktober 1980.

AEROKLUB PTUJ — VII. ptujski padalski pokal — Podlehnik — avgust 1980

Avto-moto društvo Ptuj—Karting — državno prvenstvo — junij 1980, karting mednarodna dirka — avgust 1980

Radio-Tednik Ptuj — XI. festival domače zabavne glasbe — september 1980.

Nekatere dosedanje proslave in prireditve, ki so imele občinski pomen, se po novem prenašajo v organizacije združenega dela in društva. Tako se jim daje še večji pomen in neposredno vsebinsko obtežilo. Med te pa uvrščamo dan železničarjev, dan samoupravljalcev in druge proslave ter prireditve.

V organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih pa je potrebno večji poudarek dati idejni usmerjenosti proslav, kot so 1. maj — praznik dela, dan borca, dan vstaje slovenskega naroda, dan republike in drugim. Vse te pa lahko izpeljemo brez večjih stroškov. To bi veljalo upoštevati tudi ob organizaciji raznih jubilejev delovnih kolektivov, odpiranju novih delovnih prostorov in objektov ter podobnih primerih.

Kako pa boste pri sestavi koledarja upoštevali stabilizacijska prizadevanja?

»Temu vprašanju smo v razpravah koordinacijskega odbora dali še poseben poudarek. Resolucijska in stabilizacijska prizadevanja so in morajo biti brez

RESOLUCIJA NAS ZAVEZUJE

V zadnji številki TEDNIKA smo že zapisali nekaj podatkov o prizadevanjih in aktivnostih, ki tečejo v samoupravnih interesnih skupnostih na osnovi določenih zvezne in republiške resolucije. Takoj so se sestala predsedstva in izvršni odbori, v teh dneh pa so že bile ali pa še bodo skupščine, ko bodo svoje rekli tudi delegati iz zbora uporabnikov in izvajalcev. Nekaj podrobnosti o prizadevanjih in posledicah takih ukrepov pa smo zabeležili še v današnjem prispevku. Član izvršnega sveta skupščine občine Ptuj za področje družbenih dejavnosti — Oto POLIČ je v uvodu takole ocenil doseganje aktivnosti:

»Izvršni svet skupščine občine Ptuj je na zadnji seji skupščine 27. decembra lani predlagal, da zbori preložitjo sprejem resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Ptuj za leto 1980. V tem času je izvršni svet dopolnil našo resolucijo s stališči in usmeritvami zvezne in republiške resolucije. Zato naš predlog resolucije tudi verno sledi načelom politike ekonomske stabilizacije, ki poleg naporov za boljše gospodarjenje in počasnejše zaposlovanje ter omejevanje investicij, terja tudi zmanjšanje sredstev za skupno porabo — torej za družbene dejavnosti.

Že sprejeti programi za leto 1980 so predvidevali za 22 odstotkov več sredstev ali 499 milijonov dinarjev, skrčeni program pa s 16 odstotnim povečanjem 475 milijonov dinarjev, kar je za okrog 25 milijonov manj kot smo poprej načrtovali. Za prvotno načrtovana sredstva smo imeli stopnjo 19,29 odstotka, po skrčenju sredstev in po obračunu viškov iz leta 1979 pa bo stopnja za deset mesecev letošnjega leta za

0,89 odstotka manjša — to je 18,40, za sredstva, ki jih zbiramo za občinske programe.

Zato bomo morali vse skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, ki tega še niso storile, že v naslednjih dneh odločiti katere dejavnosti bodo ali zmanjšale ali črtale, pa tudi prenešene v naslednje srednjeročno obdobje.

Resolucija nas zavezuje, da so to predvsem investicije, širitve programov, dodatni programi in nove zaposlitve. Pri tem pa izvršni svet opozarja, da bomo v SIS morali začeti odločneje uveljavljati tiste zahteve iz zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela, ki pri tem zagotavlja enak dužbenoekonomski položaj zdravstvenih, prosvetnih in gospodarskih kulturnih in drugih delavcev v teh področjih. Osebnih dohodki v družbenih in gospodarskih dejavnostih se morajo gibati enako. Po podatkih 9-mesečnih periodičnih obračunov lanskega leta pa je razvidno, da rast osebnih dohodkov v teh dejavnostih bolj zaostaja kot je dogovorjeno. Zato bomo zahtevali ob razpravah in odločanju pri zaključnih računih za leto 1979 temeljite analize po posameznih samoupravnih interesnih skupnostih in OZD v družbenih dejavnostih, da ugotovimo dejansko stanje in v okviru naših zmožnosti sprejmemo tudi ustrezne ukrepe.

Pri sprejetju planov za naslednje srednjeročno obdobje pa bomo najnovejši uporabniki svoje potrebe in obseg sredstev, ki ga bomo zanje namenili, prav tako pa bodo izvajalci povedali svoje zmogljivosti in seveda tudi cene storitev.»

SKUPNOST SOCIALNEGA SKRIBSTVA OBČINE PTUJ

Marija Šumandl — predsednica skupščine:

„Povečanje sredstev za 16 odstotkov kot je izhodišče tudi za našo samoupravno interesno skupnost, pomeni za 1.062.000 dinarjev manj kot smo prvotno načrtovali in sprejeli tudi na skupščini. Kljub tem pa ne bomo črtali nobene naloge, temveč nekatere močno zmanjšali.

Tako za zagotovitev plačila prehrane v podaljšanem bivanju za otroke, katerih starši tega ne zmorejo niso predvidena sredstva niti za plačilo že priznanih pomoči v celoti, novih pa ne bo moč vključiti, oziroma z jesenskim vstopom v šolo obnoviti že sedaj priznanih. Tudi sredstva za letovanje socialno ogroženih otrok smo lahko povečali le minimalno s čimer gotovo ne bo moč pokriti vseh potreb.

V primerjavi z lanskim letom smo predvidevali za 19 odstotkov več kot lani za rejnine. Vendar s tem ne pokrijemo vseh materialnih stroškov za rejence. Tu večje povečanje ni bilo mogoče, ker moramo imeti zagotovljene sredstva za plačilo oskrbnin v socialnih in vzgojnih zavodih ter v zavodih za usposabljanje. Tudi ostarelih občanov, ki so v splošnih in posebnih socialnih zavodih ni mogoče dati v drugo oskrbo.

Družbene denarne pomoči, ki so edini vir za preživljanje zagotavlja skupnost le v obvezni najnižji višini in za to naloge sprejema skupnost solidarnostna sredstva. Večina občin pa k temu dodaja še sredstva iz lastnih virov, da lahko zagotovi višjo denarno pomoč kot pa je letos 1.595 dinarjev.

Družbene denarne pomoči, ki so dopolnilni vir preživljanja so predvidene le za 15 odstotkov višje od lani, kar ni več denarja. Povprečno mesečno izplačilo teh pomoči pa je za 403 tisoč dinarjev.

Kot poseben problem bi morali izpostaviti težave, ki bodo nastale v naši strokovni službi. Z začetkom dela zakonske posvetovalnice dela poleg strokovne službe še socialna delavka in dva strokovna sodelavca, ki sta vezana pogodbeno. V občini Ptuj imamo povprečno letno okrog 400 porok in to pomeni prav toliko ur predzakonskega svetovanja v prvem stiku ter 72 ur širšega programa. S 1. januarjem smo sprejeli tudi opravljanje pravnega poskusa, ki z oziroma na lansko leto, ko je bilo v občini 110 tožb in predlogov za razvezo zakona, pomeni najmanj 250 ur novih obveznosti in vrsto dodatnega administrativnega dela. Skupnost, pa poleg tega sprejema še novo nalogo izvajanja varstvenega nadzora nad polnoletnimi obsojenimi osebami. Gre torej za že sedaj znanih 800 ur več dela kot lani in če skupnost ne bo mogla zaposliti ustreznih strokovnih delavcev lahko pričakujemo nekatere težave pri opravljanju nalog, ki nam jih nalaga statut in zakoni.

N. D.

Stabilizacija v zdravstvu

UKREPI NAS NISO PRESENETILI

»V občinski zdravstveni skupnosti Ptuj praktično s temi stabilizacijskimi ukrepi nismo bili prav nič presenečeni. Težave, ki so nas pestile v preteklem obdobju, ko smo se ukvarjali s primanjkljajem, so pripeljale že v mesecu septembru naše samoupravne organe, izvršni odbor in skupščino do tega, da smo pripravili program sanacije stanja v občinski zdravstveni skupnosti Ptuj. Dodatno k temu, ko smo sprejemali začasni finančni načrt, ker nismo imeli že sedaj dovolj sredstev, je skupščina zdravstvene skupnosti, 24. decembra lani, sprejela program varčevanja sredstev pri občinski zdravstveni skupnosti Ptuj za leto 1980, opredelila obveznosti in prav tako tudi roke za izvedbo.

Ob tem bi želela seznaniti s sprejetimi ukrepi. Tako bo občinska zdravstvena skupnost v procesu svobodne menjave dela za leto 1980 poskrbela, da se bodo izvajali boljše strokovno povezovale, racionalneje samoupravno organizirali ter izpeljali takšno delitev dela, da ne bodo določene dejavnosti podeljene, temveč, da se bodo organizirali po načelu racionalnosti in višje strokovnosti, kar je bila že zahteva naših samoupravnih organov in prav tako tudi uporabnikov v preteklih obdobjih. Prv tako bi se naj v letu 1980 prizadevali, da z boljšo kadrovsko zasedbo, omogočimo izmensko delo tudi visokega zdravstvenega kadra v bolnišnici, pa tudi v osnovni zdravstveni službi in zobozdravstvu ter na ta način omogočiti uporabnikom, predvsem aktivnim delavcem, da si lahko poiščejo zdravniško pomoč tudi izven rednega delovnega časa, kar bo pripomoglo k zmanjšanju izostankov z dela in prav gotovo tudi k večji produktivnosti dela.

Tudi dispanzerske dejavnosti se morajo organizirati tako, da bo omogočeno zaposlenim delavcem, predvsem pa delavkam — materam, poiskati zdravniško pomoč za svoje otroke, pa tudi zase, izven rednega delovnega časa. Občinska zdravstvena skupnost Ptuj bo tako kot v letu 1979, še ostreje pa v letu 1980 poskrbela za izvedbo stalnega nadzora nad izvedbo storitev tistih zdravstvenih delovnih organizacij, s katerimi sklepamo sporazume o svobodni menjavi dela; spremljala bo delovni ordinacijski čas, sproti opozarjala uporabnike, prav tako izvajalce na ugotovljene nepravilnosti.

Zaradi občutnega naraščanja staleža bolnih v letu 1979, prav tako naraščanja nesreč pri delu, poklicnih obolenj, bi morali delavci v združenem delu, opraviti analizo vzrokov izostankov z dela zaradi bolezni, ker je treba posvetiti posebno pozornost medsebojnim odnosom, ukrepom za varstvo pri delu, izboljšanju delovnih pogojev, predvsem pa preventivnemu zdravstvenemu varstvu delavcev, ki pripelje prav gotovo do cenejšega in učinkovitejšega zdravstvenega varstva. Tu bi morali zelo pomembno vlogo odigrati, predvsem sindikati v združenem delu, pa tudi občinski svet ZSS Ptuj.

Občinska zdravstvena skupnost se s tem programom obvezuje, da bo prek delegacij in vseh delegatov sproti obveščala delavce in druge delovne ljudi o vseh preventivnih ukrepih za izboljšanje zdravstvenega

varstva občanov ob sočasni boljši organizaciji dela in pa racionalizaciji poslovanja. Zdravstvene delovne organizacije pa so ob tem dolžne, da v sredstvih javnega obveščanja sproti sporočati o vseh spremembah, ki se nanašajo na uresničevanje neposrednega varstva občanov, objaviti ordinacijske in delovne čase, obenem pa tudi vsespremembe v delovnem času, ki bodo prek leta brez dvoma potrebne. Uporabniki, predvsem pa organizacije združenega dela so dolžne organizirati službo nadzora nad koriščenjem staleža bolnih ter prav tako prispevati k večji produktivnosti in zmanjšanju staleža. Posebno pozornost pa morajo posvetiti preventivnemu zdravstvenemu varstvu delavcev, kar bi moralo biti v interesu uporabnikov samih.

Poleg tega je potrebno pozornost v letu 1980 posvetiti investicijskim naložbam v zdravstvo v občini, pa tudi v regiji, ki se morajo izvajati le po dogovorjenem sporazumu o temeljih plana in le tiste, ki so tik pred dokončanjem ter tiste, za katere so zagotovljena sredstva. Zato je tudi občinska zdravstvena skupnost že poskrbela s svojimi sklepi, da se dispanzerske dejavnosti, za katere nimamo dovolj sredstev na razpolago, čeprav nekaj sredstev je, prenesejo v drugo srednjeročno obdobje. Vse začete investicije pa morajo biti naravnane tako, da bodo sredstva naložena čim bolj racionalno in da se bodo izvajale pospešeno. Pri načrtovanju novih investicij v naslednjem srednjeročnem obdobju se ne sme upoštevati samo strokovnost, temveč tudi racionalnost naložbe, to pa zaradi tega, ker največkrat ugotavljamo, da za investicijo sicer zagotovimo sredstva, zmanjka pa nam sredstev za funkcionalne stroške.

Skupščina zdravstvene skupnosti je z roki izvedbe in tudi z zadovoljitvami poslovnih organov, samoupravnih organov v temeljnih organizacijah in v temeljnih organizacijah uporabnikov, prav tako tudi strokovnih služb zdravstvenih skupnosti, zadovoljila za izvedbo teh sprejetih ukrepov in mnenja smo, da bodo ta dopolnila, ki jih bomo sprejeli še na zasedanju skupščine zdravstvene skupnosti 31. januarja, izpolnila naše stabilizacijske ukrepe, ki so praktično že nova izhodišča za menjavo dela, ki so naravnava s temi restriktivskimi ukrepi na temelju resolucijskih dokumentov v republiki, pa tudi v občini, kar pomeni za letos manj sredstev, za katere pa bo potrebno več narediti in se bolj racionalno obnašati,» je zaključila Silva Gorjup, sekretar občinske zdravstvene skupnosti Ptuj.

MG

KULTURNA SKUPNOST OBČINE PTUJ

Marija Magdalenc — predsednica skupščine:

„Tako kot v ostalih interesnih skupnostih smo morali tudi na področju kulture uskladiti program za leto 1980 z določili resolucije. To pa pomeni, da smo morali iz že sprejetega programa črtati vse investicije s čimer ostaja v programu le ureditev muzeja NOB in ljudske revolucije, ker imamo zanj že zagotovljen denar. Morali bi tudi zagotoviti sredstva — verjetno iz tujih virov, če bo to možno, za izgradnjo poslovne stavbe zavoda za spomeniško varstvo v Mariboru za kar smo že sprejeli sklep na skupščini, medtem ko vse ostale investicije odpadejo. Tudi rekonstrukcija žitnice, če ne bomo uspeli zagotoviti drugega vira. Delno smo v kulturni skupnosti morali črtati tudi akcije in bomo pač nekaj teh nalog morali prenesti v naslednje srednjeročno obdobje v kolikor bodo za to dane možnosti.

Od izpadlih investicij je problematičen predvsem grad Borl za katerega je potrebno pripraviti ustrezne sanacijske projekte, kajti sicer bo tudi ta kulturnozgodovinski spomenik začel propadati. Vemo pa, da je KK Ptuj TOZD Haloški biser sprejel sklep, da hotel zapre, ker posluje nerentabilno in so zahteve inspekcijskih služb takšne, da TOZD ne more zagotoviti denarja za dodatna vlaganja.

Dejavnosti, ki smo jo v kulturni skupnosti začrtali za letos bo v glavnem ostala neokrnjena in to predvsem zato, ker smo že pri programu za leto 1980 načrtovali le najnujnejše. V muzeju smo sicer načrtovali dva nova delavca, vendar se bo morala delovna skupnost sama odločiti o tem, ker dodatnega denarja ne bo in bo šla vsaka zaposlitev na račun osebnih dohodkov že zaposlenih delavcev.»

SM

IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST OBČINE PTUJ

Stanko Lepej — predsednik skupščine:

„Pri izobraževalni skupnosti smo v celoti pregledali že sprejeti program za to leto in pri tem upoštevali naloge, ki nam jih nalaga resolucija. To pa pomeni, da bomo nekatere programe morali zmanjševati s tem, da bo program, — kot smo ga izvajali v letu 1979 ostal nespremenjen. Razvoj bo nekoliko zaostal na drugih področjih in pri investicijah, kot tudi pri 18 novih oddelkih celodnevne šole, ki smo jih načrtovali za letošnje leto. Enako bo ostalo število štipendistov, sprememb pa ne bo še na nekaterih drugih področjih.

Mislím, da moramo vsi zelo odgovorno pristopiti k nalogam in pripraviti stabilizacijske ter varčevalne programe. V to se bodo morale zlasti vključiti vzgojnoizobraževalne ustanove. Program zmanjšujemo za nekaj manj kot 8 milijonov dinarjev s tem, da dosedanja standardi na šolah ne bodo zmanjšani. Poskrbeti pa moramo še za to, da bo notranja delitev v okviru teh 16 odstotkov takšna s katero lahko to osnovo tudi gradimo. Izobraževanje je v težjih pogojih tudi zaradi nizke startne osnove, ki smo jo imeli pred nekaj leti. Občani in gospodarstvo občine Ptuj pa se bomo morali o novih naložbah odločiti še odgovornejše, da bomo lahko obnavljali šolski prostor in seveda krepili učnovzgojni proces v okviru možnosti, ki jih v občini imamo.»

SM

SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA OBČINE PTUJ

Dragica Novak — predsednica skupščine:

„Tudi v skupnosti otroškega varstva pripravljamo za skupščino, ki bo četrtega februarja, uskladitev programa z resolucijskimi izhodišči in usmeritvami. Po dopolnilo k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana skupnosti za tekoče plansko obdobje v letu 1980, je skupnost načrtovala 27.558.000 dinarjev oziroma za 31,2 odstotka višje realizacijo sredstev kot leto poprej in bi s tem imeli prioriteto mesto predvsem zaradi večjega širjenja vzgojnovarstvenih zmogljivosti, predvsem za jaslične oddelke. Tu imamo v ptujski občini največ pomanjkanje prostih mest.

Z dovoljenim povečanjem lanskega letne realizacije za 16 odstotkov, bomo imeli v letu 1980 na voljo 24.362.000 dinarjev in v okviru tega se bomo lahko uskladili le tako, da gradnjo vrtca na Zihierlovi ploščadi v celoti prenesemo v naslednje srednjeročno obdobje, funkcionalno pa usposobimo vrtcev v Rogoznici, zgornje prostore kovinarske šole in prizidek k vrtcu v Kidričevem.

Ob tem pa je potrebno povedati še, da s prenosom investicije na Zihierlovi ploščadi skupnost ne bo upravičena do solidarnostnih sredstev za širitve vzgojnovarstvenih zmogljivosti v letu 1980 v znesku 3.364.000 dinarjev.

Dejstvo pa je, da se tudi v skupnosti otroškega varstva zavedamo nujnosti ukrepov v sedanjih gospodarskih situaciji, zato si bomo prizadevali, da bomo s sredstvi v predvidenem obsegu skušali čim bolj opraviti zadane naloge.»

SM

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE

Milan Osterman:

„V skladu z usmeritvijo resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije o zmanjšanju skupni porabi v letu 1980, bo tudi skupnost za zaposlovanje prispevala svoj delež. Delegati izvršnega odbora so že razpravljali o nekaterih ukrepih, ki naj bi dosegli ustrezne učinke. Te ukrepe bomo predlagali v potrditev skupščini skupnosti za zaposlovanje, nanašajo pa se na vsa področja našega programa kar pomeni, da bomo morali vrednost celotnega programa znižati.

Povdarim naj, da polovico, — natančneje 49,74 % vrednosti programa za leto 1980, predstavljajo sredstva za socialno varnost brezposelnih delavcev. To so sredstva, ki so namenjena za denarna nadomestila, denarne pomoči in za zdravstveno zavarovanje delavcev med njihovo brezposelnostjo. Največ ukrepov se nanaša ravno na zmanjševanje teh izdatkov. Le-to je namreč mogoče doseči s hitrejšim zaposlovanjem oseb, ki imajo te varstvene pravice in sicer z večjo angažirano delavcev strokovne službe skupnosti za zaposlovanje, to je z osebnim navezovanjem stikov z OZD in z nezaposlenimi delavci in drugič, — ob uveljavitvi novega solidarnostnega sistema, ki vključuje solidarnostno združevanje sredstev tudi na področju strokovnega usposabljanja, izkoristiti ta sistem za dosegao tiste ravni znanja brezposelnih delavcev, ki zagotavlja hitrejšo vključitev v delovni proces.

Zavedamo pa se, da bo ta načrt težko izvesti, saj ob vsesplošnih restriktivskih ukrepih — torej tudi na področju zaposlovanja — ne bo veliko možnosti za zaposlovanje oziroma bodo omejene. Tako se lahko zgodi, da bomo namesto zmanjšane števila brezposelnih s pravicami do denarnega nadomestila in zdravstvenega zavarovanja, imeli v evidenci več takih delavcev. V takem primeru pa bi morala priskočiti na pomoč širša družbena skupnost.»

N. D.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE ORMOŽ

USKLADITEV Z NOVIM PREDLOGOM RESOLUCIJE

V ponedeljek 4. februarja se bo v Ormožu sestala na 9. seji občinska skupnost za zaposlovanje Ormož. Na seji bodo uskladili bilanco zaposlovanja v občini za letošnje leto ter sredstva in prispevne stopnje občinske skupnosti za zaposlovanje z novim predlogom republiške in občinske resolucije. Sprejeli bodo tudi program svojega dela za letošnje leto in obravnavali delegatska vprašanja.

Na podlagi restriktivskih ukrepov iz novega predloga republiške resolucije so napravili tudi nove izračune sredstev in prispevnih stopenj za leto 1980. Prispevna stopnja za zaposlovanje v občini Ormož znaša za letošnji januar in februar 0,25 od bruto OD; za obdobje marec—december 1980 pa so pripravili za sejo skupščine dve varianti. Po prvi bi naj znašala prispevna stopnja 0,18, po drugi pa 0,24, to je toliko kot znaša povprečna prispevna stopnja v SR Sloveniji.

Po prvi varianti bi z 0,18 prispevno stopnjo zbrali v občini 831.000 din. toda za financiranje enotnega programa pa bi skupno potrebovali 4.508.000 din. zato bi potrebovali iz solidarnosti še 3.614.000 din, torej štirikrat več kot bi sami zbrali v občini. Pri tem je treba opozoriti na določilo samoupravnega sporazuma o solidarnostnem in vzajemnem združevanju sredstev za uresničevanje pravic delavcev med časno brezposelnostjo, za opravljanje nalog na področju priprave delavcev za zaposlitev in za program skupnih nalog v letu 1980 in na zakon o skupnih osnovah svobodne menjave dela, ki določa tudi pogoje za upravičenost do solidarnostnih sredstev. Do teh sredstev so namreč upravičeni le tam, kjer prispevna stopnja bistveno ne odstopa od povprečne stopnje v SR Sloveniji.

Prav zaradi tega so v Ormožu pripravili tudi drugo varianto, po kateri bi naj prispevna stopnja znašala 0,24, to je toliko kot je poprečje v SRS, da bi s tem opozorili koordinacijski odbor pri občinski skupščini na pogoje, da je to stopnjo treba uveljaviti, če hočejo dobiti sredstva iz solidarnosti.

Po drugi varianti bi tako v občini Ormož zbrali po 0,24 prispevni stopnji 1.049.000 din, kar bi jim zagotovilo tudi 3.614.000 din sredstev iz solidarnosti, kar znaša skupno s presežkom iz leta 1979: 4.726.000 din. Po načrtu financiranja enotnega programa so v predlogu namenili za funkcionalne izdatke 3.442.000 din, za strokovne službe in organe skupnosti 1.151.000 din za 1,5 % obvezno rezervo 12.000 din in za skupni program v SRS 121.000 din.

Pri ponovnem ovrednotenju tega programa so izhajali iz stališča, da morajo tudi v letošnjem letu zagotavljati brezposelnim osebam socialno varnost v nezmanjšanem obsegu v skladu z zakonskimi določili, v zmanjšanem obsegu pa bodo izvajali pripravo delavcev za zaposlitev in naloge s področja usposabljanja in zaposlovanja invalidnih oseb.

Velja še omeniti, da občinske skupnosti prejemajo sredstva iz solidarnosti le za izplačane datjave, ki so dokazane s sklepi o priznanju teh pravic in s knjigovodsko evidenco. Pri tem se občinskim skupnostim prizna za vsak posamezni primer izplačila dejansko izplačan znesek.

— u

ZAGOTAVLJANJE POVRŠIN ZA SLADKORNO PESO

V skladu s planom proizvodnje sladkorne pese v naši republiki v letu 1980 bomo morali peso zasejati na 7000 hektarjih površin. To je pomembna in odgovorna obveza vseh nosilcev plana pridelovanja sladkorne pese. Če upoštevamo dejstvo, da je bil plan setve sladkorne pese v preteklem letu, iz tega pridelka smo pred nedavnimi dobili prve kilograme sladkorja iz nove tovarne v Ormožu, v združenih organizacijah izpolnjen le s 65 odstotki, težave pa so se pojavljale tudi v nekaterih združenih organizacijah, je v letu 1980 in v naslednjem srednjeročnem obdobju potrebno okrepiti aktivnost na organizacijskem in strokovnem področju.

Kot je poudarjeno v analizi izvajanja dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije za

razvoj agroindustrijskega kompleksa v obdobju 1976-1980 v Sloveniji, ni nikakršnih strokovnih argumentov, da na 100 tisoč hektarjih njiv, kolikor jih je na območju desetih občin v severovzhodni Sloveniji, ne bi mogli zagotoviti dovolj za pridelovanje sladkorne pese primernih zemljišč, ki ob uporabi ustreznih agrotehnik ne bi mogla zagotoviti primernega pridelka. Zato je nujno, da se v oblikovanje in izvajanje setvenih planov zlasti na območju severovzhodne Slovenije kar najdogovorneje vključijo vsi nosilci tega družbenega plana. Še zlasti je pomembna naloga odborov za intenzivno poljedelsko proizvodnjo, ki bi s svojo aktivnostjo lahko pomembno vplivali na hitrejšo spreminjanje setvene kulture in intenzifikacijo te proizvo-

dne, pri tem pa zagotoviti presejanje ozkih, podjetniških interesov, ki so večinoma ključna ovira pri doslednejšem izpolnjevanju sprejetih planskih usmeritev.

Pri tem je zaradi nekaterih napačnih tolmačenj potrebno ponovno poudariti cilje uvažanja sladkorne pese:

— uvedba sladkorne pese pomeni prvi korak k organizaciji tržnega poljedelstva v Sloveniji, ki bo izhodišče za organiziranje tržne proizvodnje pri ostalih kulturah;

— zaradi nujnosti kvalitetne obdelave zemlje tudi hitrejši napredek pri intenzifikaciji celotne poljedelske proizvodnje in prek povečane proizvodnje krme na njivah tudi osnovo za povečanje proizvodnje v živinoreji;

— kot dohodkovno intenzivna kultura, pred njo je le krompir, je pomemben dejavnik pri zaposlitvi, dohodku in socialni varnosti kakih 5000 delavcev in kmetov ki se bodo vključevali v to proizvodnjo;

— je močan pospeševalni dejavnik za izvajanje melioracijskih in komasacijskih posegov, saj kot dohodkovno intenzivna kultura daje zagotovilo za ekonomsko utemeljitev visokih naložb pri melioracijah.

Glede na odgovornost kmetijskih organizacij v severovzhodni Sloveniji za proizvodnjo sladkorne pese naj bi na izpolnjevanje planskih obvez v naslednjih letih vezali politiko intervencij, politiko kreditiranja, investicij in še zlasti odobritev sredstev za zemljiške operacije.

Setveni plan sladkorne pese je za letos torej zelo napet. V preteklem letu smo v zasebnem delu kmetijstva ptujske občine peso pridelovali na 46 hektarjih. Pridelki so z

ozirom na neugodne vremenske razmere ugodni in za nadaljnje delo vzbudljivi. Pridobili smo toliko potrebnih izkušenj, da bi letošnji plan, ta je 500 hektarjev, po tej plati lahko uresničili. Seveda pa je sedaj osnovna naloga pridobiti potrebne kmetijske površine, oziroma vzbuditi interes pri kmetovalcih, da peso vključijo v setveni kolobar. To bo prav gotovo največji del naloge, nikakor pa ne smemo že sedaj trditi, da je neizvedljiv. Če bomo vse obveznosti in naloge pridelovanja in organiziranja prepustili na ramena le enega pospeševalca, potem je uresničitev naloge res vprašljiva.

Pri pridobivanju potrebnih površin je, po dosedanjih izkušnjah, potrebno pridobiti večje površine. Ne v skupnem iznosu, temveč v zaokroženih parcelah kar pomeni lažje pridelovanje, manj stroškov in s tem večji dohodek. Pri akciji za pridobivanje potrebnih površin je potrebno imeti vse podatke o realizaciji pridelka preteklega leta. Kmetovalec namreč to mora vedeti, ob tem pa še letošnjo ceno, stroške pridelovanja in seveda zagotovljen odkup. Organizatorji proizvodnje in predelovalci pa se bodo morali pogovoriti zlasti o izkupu in strojni opremljenosti, ki naj ne bi povečevala stroškov pridelovanja. Skratka, pojasniti je potrebno celoten proces, razrešiti nejasnosti in odpraviti težave. Najbolj pomembno pa je, da se v akcijo izvedbe plana vključimo vsi, tako kmetovalci, organizatorji proizvodnje, predelovalci, družbenopolitične organizacije in družbenopolitične skupnosti. Rezultat skupnega dela ne more izostati!

L. kotar

S posveta predsednikov

Janko Mlakar, predsednik občinskega sveta ZSS Ptuj je v sredo 23. januarja sklical posvet predsednikov osnovnih organizacij in konferenc OOS občine Ptuj. Dvorana delavskega doma Franc Kramberger ni bila še nikoli tako polna, kot tokrat, saj so udeleženci stali še v avli doma.

Uvedoma so poslušali informacije o aktivnostih in nalogah sindikatov pri obravnavanju gospodarjenja v letu 1979 in zaključnih računov za lansko leto. Informacijo je podal Ivo Granda pomočnik direktorja Službe družbenega knjigovodstva v Ptuj.

Obširno informacijo in pripo-

ročilo o aktivnosti sindikatov občine Ptuj pri uresničevanju družbeno ekonomske politike gospodarske stabilizacije v letu 1980 je na podlagi sklepov predsedstva centralnega komiteja ZKJ in Republiškega sveta ZSS podal Janko Mlakar. Za tem je podal še informacijo o aktualnih nalogah na področju SLO in družbene samozaščite ter informacijo o stanju v mednarodnih odnosih. Ob koncu je Franc Klemenčič, podpredsednik občinskega sveta ZSS Ptuj podal še informacijo o pripravi na konferenco osnovnih organizacij sindikata občine Ptuj.

-OM

Široka in razgibana dejavnost mladih

Pri občinski konferenci ZSMS v Ptuj je v teh dneh zelo živo. Ni dneva, ko se ne bi zgodilo kaj novega, ko se ne bi sestala vsaj kakšna komisija, če že ne katera od področnih konferenc ali člani predsedstva.

Tako so se v petek 25. januarja popoldne sestali v delavskem domu Franc Kramberger tudi člani konference mladih v vzgoji in izobraževanju pri OK ZSMS Ptuj. Dogovorili so se o izvedbi seminarja za predstavnike OO ZSMS na šolah, beseda je stekla o poklicnem usmerjanju in v zvezi s tem o sodelovanju med osnovnimi šolami in Centrom srednjega usmerjenega izobraževanja Ptuj. Ob koncu so se dogovorili še o obiskih članov predsedstva OK ZSMS po šolah.

Konferenca mladih kmetovalcev pri OK ZSMS Ptuj je v sodelovanju z delavsko univerzo Ptuj in Obdravskimi zavodom za veterinarstvo in živinorejo Ptuj organizirala v sredo in četrtek 30. in 31. januarja dvodnevni seminar

za mlade kmetovalce. Pričačujejo, da se bo seminarja udeležilo blizu 100 slušateljev. Na seminarju, ki bo potekal v prostorih Obdravskega zavoda bodo mladi obravnavali aktualne teme iz družbenopolitičnega in strokovnega področja.

Konferenca mladih delavcev in komisija za idejno politično delo pri OK ZSMS v Ptuj sta pripravili dvodnevni seminar za predstavnike osnovnih organizacij in koordinacijskih svetov ZSMS v združenem delu. Seminar bo v delavskem domu Franc Kramberger v Ptuj 1. in 2. februarja.

V petek 1. februarja, torej jutri popoldne pa se bodo v prostorih delavske univerze Ptuj sestali tudi predstavniki konference mladih iz krajevnih skupnosti, ki jo vodi Marko Potočnik. Razpravljali bodo o aktualnih gospodarskih in družbenopolitičnih odnosih ter se dogovorili o razpisu za najboljše osnovno organizacijo ZSMS v krajevnih skupnostih.

-OM

Novi grb občine Slovenska Bistrica

Na zadnji seji zborov skupščine občine Slovenska Bistrica, ki je bila pred nedavnimi je bil med drugim sprejet tudi sklep o pobudi predsedstva SO Slovenska Bistrica in koordinacije pri OK SZDL za pričetek postopka o pripravi in določitvi grba občine.

V tem okviru so že bili sprejeti sklepi, da skupščina občine Slovenska Bistrica sprejema pobudo, da ima tudi bistriška občina svoj grb. Za izvedbo naloge so že imenovali začasno komisijo, ki bo vodila postopek za prejetje predlogov iz javnega natečaja, ki ga

bodo razpisali.

Se pred oločitvijo o grbu bo OK SZDL Slovenska Bistrica o njegovi obliki in vsebini organizirala javno razpravo. Načrtujejo, da bodo že v mesecu marcu ali aprilu letos dobili od imenovane komisije obširnejšo informacijo o poteku priprav. V mesecu novembru 1980 pa pričakujejo, da bodo lahko na seji vseh zborov skupščine občine dokončno sprejeli odlok o grbu občine Slovenska Bistrica.

Viktor Horvat

POŽIVETI HIŠNO SAMOUPRAVO

Delegati zborov skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ptuj so na seji, ki je bila v torek, 22. januarja sprejeli samoupravni sporazum o družbeno usmerjeni izgradnji soseske Rabelčja vas—zahod, sklep o začasnem financiranju skupnosti do marca letos in predlog plana investicijskega vzdrževanja stanovanjskih hiš v družbeni lastni občine Ptuj za leto 1980.

Delegati so v svojih vprašanih opozorili predvsem na deficitarne storitvene obrti, katerih ustanavljanje bi morali pospeševati s primerno davčno politiko. Gre za to, da dandanes vse manj obrtnikov opravlja popravila na vodovodnih instalacijah, kanalizaciji in električni instalaciji.

Zanimivo je, da so delegati dali pobudo izvršnemu svetu oziroma skupščini občine Ptuj, da bi čimprej sprejeli družbeni dogovor o prenovi mestnega jedra in kot podpisnika vključiti tudi lastnike stanovanjskih hiš v tem delu mesta, da bi z družbenim dogovorom uskladili interese vseh udeležencev. Hkrati so delegati menili, da je potrebno skladno z zvišanjem stanarin poskrbeti tudi za zvišanje najemnin za poslovne prostore, kar urejamo v občini s posebnim odlokom.

Da hišna samouprava ne dela tako, kot smo si zastavili, je znano. Zato delegati niso pozabili na to področje in ugotavljajo, da moramo storiti vse, da bo hišna samouprava imela svojo vlogo. Ni prave povezave med hišnimi sveti in zbori stanovalcev v krajevnih skupnostih ter med stanovanjsko skupnostjo. Mnogo neresenih vprašanj okrog vzdrževanja stanovanjskih hiš v družbeni lasti bi lahko uredili, če bi hišna samouprava delovala tako kot bi morala. Upajmo, da pripombe delegatov niso le njihove pripombe, ampak pripombe delegacij in da se bo delo hišnih svetov v kar najkrajšem času izboljšalo.

N. D.

V PONEDELJEK SKUPŠČINE IZOBRAŽEVALNE IN KULTURNE SKUPNOSTI

O programu in prispevnih stopnjah

Konec lanskega leta smo se v Sloveniji dogovorili, da samoupravne interesne skupnosti uskladijo svoje programe z rastjo družbenega proizvoda. Tako lahko sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb v letošnjem letu porastejo največ za 16 odstotkov. Zaradi tega dogovora se žal mora krčiti program izobraževalne skupnosti in kulturnih dejavnosti. V izobraževanju bodo po vseh verjetnosti morali iz programa črtati naslednje: 18 oddelkov celodnevne šole, 10 stipendij in dejavnost glasbene šole. Tako pričakujemo, da v letošnjem letu ne bo mogoče pritiči z gradnjo osnovnih šol v Trnovski vasi in pri Lovrencu.

Tudi v kulturni skupnosti se srečujejo s podobnimi težavami. Glede na družbeni dogovor se prispevna stopnja za kulturne dejavnosti ne bo zvišala, temveč ostala na lanskeletni višini. Znaša pa 1,05 odstotka. Sredstva za izvajanje programa pa se bodo poleg prispevka iz prispevne stopnje še biral iz tako imenovanega skupnega programa, ki znaša 0,25 odstotka, in iz občinskega, ki znaša 0,53 odstotka.

Investicije se bodo v letošnjem letu le delno izvajale. Nadaljevala se bodo dela za oddelek ljudske revolucije, nereseni pa sta vprašanja sanacije gradu in Borla.

Na ponedeljkovi skupščini bodo delegati obeh skupnosti še sprejeli varčevalni program.

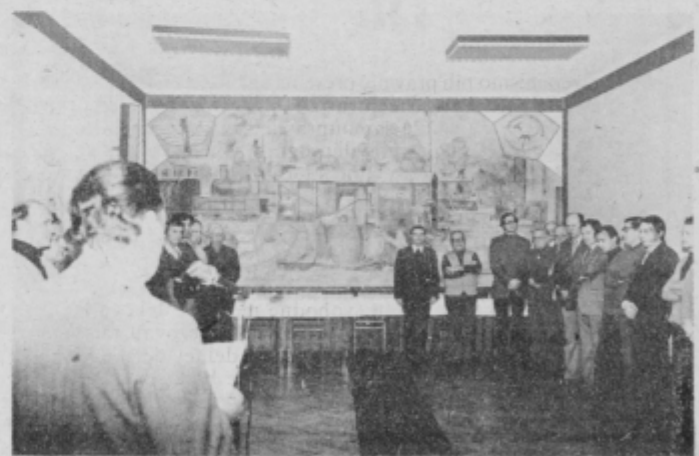
zk

SPREJEM ZA DUHOVNIKE

Podobni cilji

Prejšnji teden sta predsednika občinske konference SZDL Ptuj in občinske skupščine, Franc Zdravec ter dr. Cvetko Doplihar, sprejela duhovnike katoliške cerkve ter predstavnike adventistične cerkve z območja ptujske občine. Sprejema so se udeležili tudi predsednik OS ZSS Janko Mlakar, predsednica OK ZSMS Dragica Voda, člani komisije za verska vprašanja in člani koordinacijskega odbora za urejanje odnosov med samoupravo in verskimi skupnostmi pri OK SZDL Ptuj.

Uvodno in pozdravno besedo je imel Franc Zdravec, ki je duhovnikom najprej predstavil občino ter družbenopolitične situacije doma in v svetu. Med drugim je rekel: Gospodarsko moč naše občine, naših organizacij združenega dela in naše prizadevanja poznate. Še vedno imamo okoli 40 odstotkov kmečkega prebivalstva, mnogo de-

Duhovnike in predstavnike družbeno-političnega življenja občine Ptuj je na srečanju pozdravil predsednik OK SZDL Ptuj Franc Zdravec.

lavcev se vozi na delo v sosednje bolj razvite občine, mnogi pa so si delo poiskali v tujini. Toda kljub manj razvitosti nam je uspelo, da so še naprej nenehno razvijamo. Vsako leto dobi nad 100 delavcev nova delovna mesta. Ptujsko združeno delo se povečuje in postaja vse močnejše, tako da občani lahko dobro koristijo svoje pravice do zdravstvenega in socialnega varstva, do varstva otrok, osnovanega in srednjega izobraževanja, kulture itd. Vedno več gradimo, asfaltiramo nove ceste, vodovod in kanalizacijo. V vedno večji meri lahko občani zadovoljujejo osebne in skupne želje in potrebe. To smo dosegli z močjo organiziranih množic ne glede na njihovo narodnost ali versko pripadnost...

V nadaljevanju srečanja sta govorila še dekan ptujske dekanije pater Vinko Škafar in dekan završke dekanije Ivan Pucko. Vinko Škafar je med drugim poudaril pomembnost medsebojnega sodelovanja in se v imenu vseh duhovnikov zahvalil za povabilo ter sprejem. Ko je ocenil sodelovanje med socialistično samoupravno družbo in katoliško cerkvijo je rekel, da je stanje zadovoljivo in pozitivno. Prav pa bi bilo, če bi se takšni medsebojni odnosi še utrjevali, saj so nam potrebni pri nadaljnjem dograjevanju našega socialističnega samoupravljanja.

S sprejema so predstavniki družbenopolitičnega življenja občine Ptuj in duhovniki tovariši Titu poslali pozdravno pismo. Prebral ga je Ivan Pucko. V pismu so ljubljenu in spoštovanemu predsestniku izrazili zaskrbljenost zaradi težke bolezni in mu kar najbolj iskreno zaželeli skorajšnje ozdravljenje.

besedilo in posnetek: zk

ZVEZNI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO

personalna uprava

RAZPISUJE

NATEČAJ

za sprejem učencev v splošne srednje vojaške šole in gojencev srednjih vojaških šol rodov in služb v letu 1980, in sicer:

- za učence 1. in 3. razreda splošnih srednjih vojaških šol:
 - Letalske splošne srednje vojaške šole »Maršal Tito« v Mostarju,
 - Splošne srednje vojaške šole »Bratstvo i jedinstvo« v Beogradu,
 - Splošne srednje vojaške šole »Ivo Lola Ribar« v Zagrebu,
 - Splošne srednje vojaške šole »Franc Rozman-Stane« v Ljubljani (samo z območja SR Slovenije);
- za gojence 1. in 3. razreda srednjih vojaških šol rodov in služb:
 - Srednje vojaške šole kopenske vojske v Sarajevu (smeri: pehota, artilerija, artilerijsko-raketne enote protizračne obrambe, oklepne enote, inženirstvo, zveze in ABK obramba),
 - Tehniške srednje vojaške šole kopenske vojske v Zagrebu (smeri: strojniška, elektrotehniška, prometna in kemijsko-tehnološka),
 - Letalskotehniške srednje vojaške šole v Rajlovcu (smeri: strojno-tehniška, elektrotehniška, elektronskotehniška in telekomunikacije),
 - Mornariškotehniške srednje vojaške šole v Splitu,
 - Intendantske srednje vojaške šole v Sarajevu,
 - Sanitetske srednje vojaške šole v Novem Sadu.

POGOJI NATEČAJA

Natečaja se lahko udeležijo fantje, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- splošni pogoji
 - da so zdravi in sposobni, kar bo ugotovila pristojna vojaška zdravniška komisija,
 - da niso bili sodno kaznovani in da niso v kazenskem postopku,
 - da imajo priporočilo o moralno-političnih kvalitetah za šolanje in službovanje v oboroženih silah,
 - da imajo soglasje staršev — skrbnikov;
- posebni pogoji
 - kandidati za 1. razred:
 - da so rojeni leta 1964 ali kasneje,
 - učenci, ki obiskujejo 8. razred osemletke, so morali 7. razred zaključiti z najmanj dobrim uspehom, tisti, ki so osemletko že končali, pa morajo za 8. razred imeti najmanj dober uspeh,
 - učenci, ki so 7. oziroma 8. razreda končali z dobrim uspehom, morajo v tem razredu imeti za matematiko, fiziko in kemijo najmanj oceno dobro;
 - kandidati za 3. razred:
 - da so rojeni leta 1962 ali kasneje,
 - učenci, ki obiskujejo 2. razred srednje šole, so morali 1. razred končati z najmanj dobrim uspehom, tisti, ki so 2. razred že končali, pa so ga morali končati z najmanj dobrim uspehom,
 - učenci, ki so 1. ali 2. razred končali z dobrim uspehom, morajo za matematiko, fiziko in kemijo v tem razredu imeti najmanj oceno dobro.

Če se bo za kako od navedenih šol prijavilo iz posameznih socialističnih republik ali pokrajin veliko kandidatov, določene šole številu kandidatov iz te republike ali pokrajine ne bodo poklicali na specialistični zdravniški pregled zaradi sprejema v šolo.

UDELEŽBA NA NATEČAJU

Kandidati, ki se želijo udeležiti natečaja, naj pošljejo prošnjo, kolkovano s 4 dinarji, občinskemu upravnemu organu za ljudsko obrambo. Prošnjo napiše na obrazcu, ki ga dobite pri tem organu.

- Prošnjo priložite:
- potrdilo ali potrjen prepis spričevala z ocenami po predmetih za 6. in 7. razred — učenci, ki obiskujejo 8. razred; potrjen prepis spričevala z ocenami po predmetih za 7. in 8. razred — kandidati, ki so končali osemletko;
 - potrdilo ali potrjen prepis spričevala z ocenami po predmetih za 1. razred — učenci, ki obiskujejo 2. razred; potrjen prepis spričevala z ocenami po predmetih za 1. in 2. razred — kandidati, ki so končali 2. razred srednje šole;
 - potrdilo o uspehu po predmetih v polletju razreda, ki ga kandidat obiskuje;
 - potrjen prepis izpiska iz rojstne matične knjige.

ŠOLANJE, PRAVICE IN OBVEZNOSTI UČENCEV IN GOJENCEV

Šolanje v splošnih srednjih vojaških šolah in srednjih vojaških šolah rodov in služb se začne 1. septembra 1980 in traja štiri leta ali dve leti. V času šolanja bodo učenci in gojenci stanovali v internatu in imeli na stroške finančnega načrta Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo pravico do: stanovanja, hrane, oblačil, obutve, šolskih potrebščin, učbenikov, zdravstvenega varstva, denarnega nadomestila za prevoz do doma in nazaj ob polletnih in letnih počitnicah in do mesečnih denarnih prejemkov.

Učenci Letalske splošne srednje vojaške šole »Maršal Tito« bodo morali med šolanjem poleg rednega programa obvezno leteti z jadralnimi in motornimi letali z dvojnimi komandami po programu jadranja — letanja, po končani šoli pa bodo nadaljevali šolanje v Letalski vojaški akademiji.

Učenci splošnih srednjih vojaških šol bodo po končani šoli nadaljevali šolanje v Vojaški akademiji kopenske vojske. Gojenci srednjih vojaških šol rodov in služb bodo po končanem šolanju sprejeti v aktivno vojaško službo in dobili čin vodnika svojega rodu ali službe.

Učenci oziroma gojenci bodo morali po končanem šolanju obvezno ostati v službi v Jugoslovanski ljudski armadi toliko časa, kolikor določa Zakon o službovanju v oboroženih silah.

Medsebojne obveznosti učencev oziroma gojencev in Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo bodo urejene s pogodbo. S pogodbo bo urejeno tudi nadomestilo za stroške šolanja (stroški za hrano, stanovanje in mesečni denarni prejemki) v primerih, če učenec oziroma gojenec ne izpolni obveznosti po svoji krivdi.

Natečaj velja do 15. marca 1980.

O rešitvi prošnje bo kandidat obvestila komisija za izbiro učencev in gojencev do konca maja 1980.

Podrobnejša pojasnila v zvezi z natečajem lahko dobite pri občinskem upravnem organu za ljudsko obrambo, poveljstvu vojaškega okrožja in pri vojaških šolah.

Velika pripravljenost občanov za reševanje krajevnih problemov

V krajevni skupnosti Gorišnica z zadovoljstvom ugotavljajo, da so v glavnem uresničili planske naloge za leto 1979. Po programu so asfaltirali več km krajevnih cest, poleg tega pa so več sredstev namenili za vzdrževanje le-teh. Uspelo jim je urediti tudi vrsto ostalih komunalnih problemov, od pokopališča, mrtvašnice, vodovoda, cestne razsvetljave in tudi rekonstrukcije električnega omrežja. Nekatere naloge iz lankega plana, kot je gradnja vaškega doma v Tivolcih, napeljava vodovodnih priključkov, pa se vključujejo v program razvoja za leto 1980.

Nekaj planskih nalog jim je ostalo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. V letošnji plan vključujejo še ureditev kulturnega doma v Gorišnici in prostorov za potrebe krajevnih skupnosti v Gorišnici in Forminu. Za dom v Gorišnici imajo že rezervirana sredstva, za ostale namene pa bodo zbrali sredstva s samoprispevom.

Za novo srednjeročno obdobje 1981—1985 načrtujejo, da bodo rešili več krajevnih problemov. Med drugim bi naj zgradili vodovod na območju Moškanje, Gorišnice in Formina ter Zamušanov in Tivolc. Zgradili bi naj tudi most čez Pesnico, ki je v sedanjem trenutku izredno pereč problem. Poseben problem pa v krajevni skupnosti predstavlja otroško

varstvo. Prepričani so, da ga bodo v tem obdobju lahko premostili. Tudi v tem obdobju ne bo manjkala modernizacija več km krajevnih cest in ureditev ostalih

Jože Klinc, predsednik sveta KS
Foto: zk

problemov komunalne narave, s katerimi se v krajevni skupnosti najpogostejše srečujejo.

V mesecu maju poteče krajano obveza za dosedanj samoprispevek, že sedaj pa tečejo na celotnem območju skupnosti priprave za uvedbo novega prispevka, ki bo v pretežni meri zagotovil, da bodo zastavljene planske na-

loge tudi uresničili. O pripravah na uvedbo novega samoprispevka so govorili že na več vaških odborih socialistične zveze in povsod je med občani pripravlj-

Vlado Fric, predsednik krajevnih konference socialistične zveze

nost, da tudi v novem srednjeročnem obdobju z dodatnim lastnim prispevkom prispevajo k boljšemu razvoju krajevnih skupnosti. Je med drugim poudaril Jože Klinc, predsednik sveta krajevnih skupnosti Gorišnica.

Aktivnost na območju krajevnih skupnosti, bo v prihodnjih dneh posvečena pripravam na prazno-

vanje krajevnega praznika, 4. februarja. Kot je povedal predsednik krajevnih konference socialistične zveze Vlado Fric za to priložnost v skupnosti ne pripravljajo obdežnega praznovanja, teveč le skromno slovesnost, ki bo na sam dan praznika. Tudi tokrat bodo širše predstavili uspehe in probleme, s katerimi se srečujejo v krajevni skupnosti.

MG

Kdo bi verjel?

Slovenskogoriška cesta od Ptujja skozi Jursinci, čez Gomilo do Zihlave postaja vse bolj prometna. Ob delavnikih pelje po tej cesti kar 19 rednih avtobusov dnevno. Ob cesti je 14 avtobusnih postajališč, kjer potniki vstopajo in izstopajo. Če vzamemo, da poprečno vstopi ali izstopi po 10 potnikov, potem ugotovimo, da potuje po tej cesti tedensko 5.320 potnikov. Ob nedeljah in praznikih pa po tej cesti pogosto vozijo turistični avtobusi. Vse to opozarja na nujnost, da se tudi ta cesta čimprej v celoti modernizira.

F. Holc

MLADI V DESTNIKU

Z dosedanjim delom nismo zadovoljni

Na volilni konferenci OO ZSMS Destrnik smo mladi med drugimi opozorili na probleme in slabosti, ki so se pojavljale v preteklem letu. Mladi organizirano delujemo že vrsto let, vendar vsa leta smo se s čezvali s hudimi kadrovskimi problemi. Isti problem se je pojavil tudi lani, ko smo izvedli volilno konferenco in izvolili novo vodstvo. Delovnem zamahu, ki je trajal približno pol leta, se je naše delo ustavilo. Poskusili smo tudi z reorganizacijo. Ustanoviti smo mislili nove OO, vendar, želje so eno, objektivne možnosti pa drugo.

Tudi z delom na družbenopolitičnem in samoupravnem področju KS ne moremo biti zadovoljni. Družbeno-politično aktivnost smo začetku združevali v SZDL z drugimi subjektivnimi silami, vendar to prehitro splahnelo. O vključevanju v delegatski sistem se tega moremo reči. V temeljni in v združenih delegacijah smo zastopani z 100%. Toda tudi ta minimalna številka je brez pomena, ker so večino naših delegatov neaktivni. Za uspešnejše vključevanje v delegatski sistem morali dobiti več spodbud tudi od same KS. Ko so na zboru pregledovali delovanje delegatskega sistema, so se sicer zelo zavzemali za čim boljše povezanost med delegacijami in DPO znotraj KS, za to se predstavniki vseh DPO udeleževali sej delegacij itd, niso pa čutili potrebe, da na zbor povabijo tudi predstavnika mladinske organizacije, tudi dogovorili o nekaterih konkretnih akcijah, ki jih na tem področju ne manjka. Piko na i pa postavim, če povem, da smo za zbor zvedeli članku v časopisu. Res je, da mladinci v delegacijah še zdaj ne opravljajo svojih nalog tako, kot bi jih morali, zaradi tega pa mislim, da ni potrebno imeti takšnega odnosa do OO ZSMS v celoti, še posebej ker obstajajo nekatere možnosti odnosa za rešitev tega problema.

Seveda najpomembnejše pa bo potrebno ukreniti z naše strani. Skušali se bomo pogovoriti z našimi delegati o njihovem delu v delegacijah. Ob tem pa še obstajajo velike možnosti pri samem obveščanju ne le delegatov, ampak tudi vseh delovnih ljudi in občanov v KS. Tudi mislim predvsem na izdajo skupnega glasila.

Nasploš pa moramo v tem letu pristopiti k delu bolj organizirano. Komisije, člani komisij morajo postati resnični nosilci dejavnosti mladinske organizacije. Izdelati morajo svoje programe ter prevzeti tudi odgovornost za njihovo realizacijo.

Naša osnovna naloga v tem in prihodnjem letu pa je idejno politično usposabljanje našega članstva. Tu predvsem mislim na osmošolce, da se bodo kasneje uspešneje vključevali v delovanje OO. V ta namen bomo organizirali enodnevni seminar, ki bo sicer spadal v sklop povzivanja OO ZSMS v Slovenskih goricah. Seveda bomo IPU mladi tu na druge oblike izobraževanja. Na volilni konferenci smo zaupali posebno nalogo kadrovski komisiji, ki bo morala rešiti ta kadrovski problem, potem ni bojazni za sodelovanje OO ZSMS Destrnik.

Poskusiti moramo tudi z reorganizacijo. V Desencih, kjer obstajajo realne možnosti za delovanje mladinske organizacije, bi morali narediti korak v tej smeri. Ustanovili pa bomo tudi SVET, ki bo koordiniral delo, predvsem mladincev iz OS in nami.

Na konferenci smo izvolili tudi novo predsednico. To je dosedanja sekretarka, Darinka Mušec, na njeno prejšnje mesto pa Zaliko Kuri. Sklic konference je bil nujen, večina predsednikov komisij je bila nedelavna. Zato smo morali nekaj ukreniti. Biti pasivni in čakati na redne volilne konference, ki bi morale biti nekeje v sredi leta pa ne smemo.

Ob tem naj povem, da mladinci pri vsem tem le nismo prepuščeni sami sebi, da si za naše uspehe veliko prizadevata naša mentorica Marija Stöger in predsednik skupščine KS Ervin Stöger.

Zavedamo se, da nas tudi letos čakajo podobni problemi kot lani in še prej. Toda z doslednim uresničevanjem sklepov, predvsem z rešitvijo kadrovskega problema, ki jo sicer dolgoročneje naloga, ni bojazni za delovanje OO ZSMS Destrnik, ki združuje približno 600 mladincev.

Milan Zve

KURETOVANJE 80

Prizadevanje za množičnost

Samo še dobrih 14 dni nas loči od letošnje osrednje pustne prireditve v Ptujju, ki bo 17. februarja. Sodeč po organizacijskih in vsebinskih pripravah naj bi tudi letošnja prireditev ostala na ravni dosedanjih, če ne bo boljša. Pričakovati je, da bo letošnji karnevalski sprevod boljši kot preteklo leto in da bodo nastopajoči vso pozornost posvetili čim boljšemu videzu, originalnosti in aktualnosti. V karnevalu bodo letos sodelovale tudi skupine od drugod, tako iz Ormoža in morda tudi iz Maribora.

Folklorni del bodo letos obogatili Pechte iz Avstrije, skupina, ki že preteklo leto sodelovala na prireditvi, dalje skupine: Babari, Makedonije, Drežnice in Mureka. Tako bodo ljubitelji folklorne bogastva lahko spoznali še dosedaj malo znane skupine, vsaj za nas.

Organizator tudi letos pričakuje, da bo v karnevalski povod sodelovalo več Ptujčanov kot pretekla leta, saj bo tako pridobila množičnosti in kakovosti. Pričakovati je, da bo povorka skupno šteje blizu 2000 aktivnih udeležencev.

Vstopnice in značke, ki letos veljajo 25 dinarjev so že v prodaji prav bi bilo, da bi jo kupil vsak Ptujčan. Poleg tega je želeli, da bi mestno jedro tudi bolj okrašeno kot pretekla leta in da bo celotni Ptuj resnično živl s kurentovanjem. Tako bomo gostom tudi pokazali, da kurentovanje v resnici ptujski prireditev.

V okviru pustnih prireditev je potrebno omeniti še kmečke gostije, ki bo 9. februarja v Narodnem domu v Ptujju. Ob tej priložnosti bodo udeleženci gostije lahko spoznali gostovanjske običaje s Ptujjskega polja.

POLENŠAK:

Izreden obisk na zborih krajanov

Prejšnji teden so na celotnem območju krajevnih skupnosti Polenski pripravili in izvedli zbor krajanov, podobno je bilo tudi drugod v ptujjski občini, na katerih so se pogovarjali o aktualnih političnih dogodkih v svet ter družbenopolitični aktivnosti, ki na vseh področjih teče pospešeno doma. Pomembna točka dnevnega reda je bila tudi planiranje in naloge naslednjem srednjeročnem obdobju, ko se bodo krajanje tega območja morali še krepko spoprijeti z zaostalostjo.

Predsednik KK SZDL Ivan Kelhar, ki na Polensku vodi tudi krajevno organizacijo ZZB NOB nam je med drugim dejal, da je potreba na tem območju še vedno veliko zaradi manjrazvitosti in preslabe „startne“ osnove, zato želijo, da bi do leta 1985 vsaj nekoliko dohiteli tiste v občini, ki sodijo med razvitejše. Težave čutijo zlasti v slabih cestah, ki naloge že v minulem obdobju, oziroma tem, ki še teče, ne bodo mogli realizirati in računajo na večjo pomoč lokalne skupnosti za ceste občine Ptujja.

Nič manj jih ne pesti stalna slaba električna napetost in bi morali zgraditi nekaj novih transformatorskih postaj, čeprav so v preteklem obdobju dve že dobili.

O vsem tem je tekla tudi beseda na zborih krajanov, kjer so ljudje izrazili še potrebo po nekaj telefonskih priključkih za potrebe zdravstvenih služb in druge nujne klice ter po ureditvi mrliške veže in pokopališča.

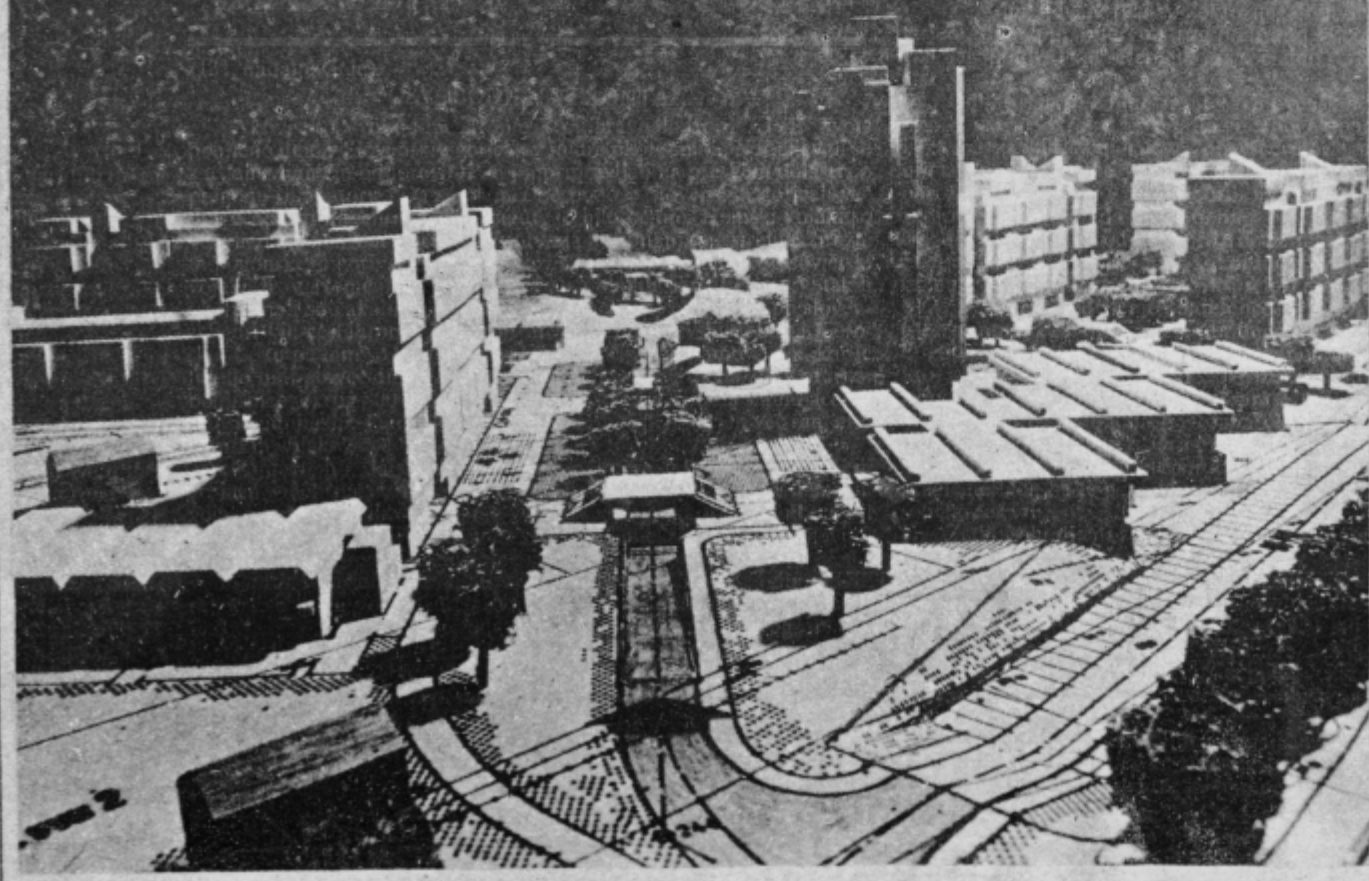
10

Tudi z manjšimi rednimi mesečnimi plogi se da v določenem času veliko privarčevati.

Če se odločite namensko varčevati za stanovanje, dobite npr. po štirih letih na privarčevani znesek kar 200% kredita.

Vse podrobnejše informacije vam bodo dali v vaši banki.

Ljubljanska banka
vam pomaga s posojilom do stanovanja

NA OBISKU PRI KMETIH V HRIBIH

Tu je prelitega več znoja kot v dolini

Na zahodnem območju idiličnih Halož je več kmetij, ki so zaradi slabih prometnih zvez skorajda odrezane od sveta. Na teh kmetijah zato praktično ni mogoče dnevna tržna proizvodnja. Da pa bi ljudje ostali tudi na teh kmetijah, si kmetijska zadruga Ptuj vse bolj prizadeva, da bi tem kmetom nekako pomagali, jih preusmerili v takšno proizvodnjo, ki je na teh strminah mogoča in

slova solidarnostnih sredstev kar 1,2 milijona dinarjev. Ta denar bo zadruga namenila izključno za pospeševanje kmetijske proizvodnje na višinskih kmetijah. Kredite, ki jih ne bo potrebno vrniti, bo namreč dobilo osem kmetov na območju Stoperc, ki bodo organizirano redili plemenske telice. Vsak bo redil v povprečju od 25 do 30 plemenskih telic.

nejša kot kje v ravnini, vendar če ima človek voljo do dela, napredka, zmora tudi to. Resnica pa je, da mi sicer po obrazu le steče nekaj več znoja kot pa kmetu v dolini...

Po tem pogovoru nam je pokazal tudi na novo dograjen hlev, v katerem je imel ob našem obisku kar 17 plemenskih telic. Z njimi, kot nam je povedal, ima veliko veselje. Prepričan je, da je v reji

potrebovali, če bi hoteli vse ceste posodobiti. Iz sredstev krajevnega samoprispevka se bo v petih letih nabralo kakih 700.000 dinarjev, kar je še zdaleč premalo. Naj povem, da nam precej pomaga Gozdno gospodarstvo Maribor, TOK Ptuj, ki bo letos financiral v ceste na našem območju nekaj nad 200.000 dinarjev. Drugo, pri nas je ponekod problem tudi voda. Naj še povem, da je bilo v

Kmet Martin Lorber s Fiderškega vrha ob čredi lepih plemenskih telic

tudi donosna.

Odločili so se in že tudi dogovorili z nekaterimi kmeti na območju krajevnih skupnosti Stoperc, da bodo le ti redili na svojih kmetijah osnovno čredo telic, ki bodo potem, po prvi telitvi služile za dnevno tržno proizvodnjo mleka. Razumljivo, da jih bo potem prevzel drug kmet v dolini, ki je prav tako specializiran za rejo krav molznic. Tako namreč, kot so nam povedali na ptujski kmetijski zadrugi, prakticirajo v razvitejših državah kot je Švica, Avstrija, Francija.

Pri tem še posebej velja zapisati, da je naša družba za to vrsto kmetijske proizvodnje še posebej zainteresirana, da bi tudi kmetje na manj razvitem območju kot so Halože le malce dohiteli čas, predvsem pa, da bi ljudje ostali na teh višinskih, takorekoč osamljenih kmetijah. Naj zapišemo, da je zato ptujska zadruga dobila iz republiških virov oziroma iz na-

Prisluhnimo, kaj pravijo o tem kmetije: Martin Lorber iz Fiderškega vrha nad Stopercami je med drugim povedal:

»Za rejo plemenskih telic sem se odločil potem, ko sem v zimskem času obiskoval predavanja o kmetijstvu in slišal, da bi lahko kmetje na višje ležečih kmetijah redili plemenske telice. Ko pa me je obiskal pospeševalec od naše zadruge, je bil led prebit in takoj sva se z ženo Marijo odločila, da bova redila plemenske telice. Sledila je priprava krmne baze, opravljen je bil preizkus z gnojenjem travnikov in uspeh je bil več kot presenetljiv. Tam, kjer smo gnojili, sem pridelal na štirih kvadratnih metrih kar 12,6 kilograma krme, na negojenem travniku pa le štiri kilograme. Trava je bujno rasla. Kosil sem kar štirikrat. Pri tem pa sem na ha površine porabil okrog 550 kilogramov umetnega gnojila. Priznam, da je pri nas košnja težav-

Janko Sledič v razgovoru z Dragom Zupaničem iz KZ Ptuj

plemenskih telic njegov večji kos kruha.

Obiskali smo tudi Janka Slediča. Tudi on nam je povedal, da ima veliko veselje do kmetovanja, da ga to, če res ni doma kje v dolini, ob prometni cesti, nič kaj ne moti. V hlevu ima trenutno le šest telic. Že letos jeseni pa bo, tako vsaj upa, dogradil nov hlev, v katerem bo prostora kar za 25 glav živine. Tudi on je prepričan v uspeh. V zadrugo ima zaupanje. Pravi, da res nima kaj zgubiti. Seveda pa uspehi ne pridejo sami od sebe. Treba je tudi delati, kajti tudi na kmetiji je treba vse pravočasno postoriti.

Nazadnje smo se pogovarjali še s kmetom Feliksom Taciga, ki je sicer doma ob cesti, obenem je tudi predsednik KS Stoperc.

Uvodoma je povedal: »Naš največji problem za hitejši razvoj krajevnih skupnosti in našega kmeta so brez dvoma še vedno ceste. Mnogo denarja bi

KS Stoperc še pred leti nekaj nad 900 krajanov, danes jih je še samo 780. Ostali so se v glavnem odselili. Sicer pa imamo pri nas zaščitene nekaj več kot 70 kmetij, kar je brez dvoma korak naprej, da bodo te kmetije ostale kot celota. Prepričan sem, da se bodo sčasoma vse preusmerile v določeno specializirano kmetijsko — tržno proizvodnjo...»

Iz teh nekaj izjav je torej lahko ugotoviti, da je mogoče specializirano kmetijsko proizvodnjo tudi na višje ležečih kmetijah na manj razvitem haloškem območju. Povsem razumljivo pa je, da mora tisti, ki se odloči za kmetovanje imeti za to tudi veselje in potem uspeh res ne more izostati. Želimo torej, da bi kmetom na območju KS Stoperc kmalu sledili še drugi. Pa ne samo v Stopercih, tudi drugod na haloškem in slovensko-goriškem območju.

Tekst in foto: Franjo Hovnik

BOGOMIR KOSTANJEVEC

Kmetijski zakoni

ZAKON O DEDOVANJU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN ZASEBNIH KMETIJSKIH GOSPODARSTEV (KMETIJ) — SKRAJŠANO ZDKZZKG (Ur. list SRS št. 26/73)

KAKŠNI SO CILJI TEGA ZAKONA?

S tem zakonom želimo onemogočiti prehod kmetijskih zemljišč iz kmetij v last tistih občanov, ki zemlje sami ne obdelujejo, preprečiti drobitev kmetij in olajšati prevzem kmetij s pogoji, ki prevzemnika oziroma dediča preveč ne obremenjujejo.

KAJ UREJA TA ZAKON?

Treba je opozoriti, da ta zakon ne ureja samo dedovanja kmetijskih zemljišč in kmetij, temveč v 24. čl. določa, da s kmetijami ni mogoče razpolagati v nasprotju z določbami tega zakona v primerih, ko se kmetija prenaša na prevzemnika ali s pogodbo o izročitvi in razdelitvi premoženja za življenja ali z darilno pogodbo za primer smrti ali s pogodbo o dosmrtnem preživljanju. Ker smo o vseh teh pogodbah že govorili pri obravnavanju načinov prenosa lastninske pravice na kmetijskih zemljiščih (glej Tednik št. 2/80), zato že napisa-nega ne bomo ponavljali, temveč opozorili bomo le na določbe, ki jih je treba upoštevati, če je predmet pogodb kmetija.

POGODOBENI PRENOS KMETIJ
KAJ JE KMETIJA PO TEM ZAKONU?

Da lahko neko zasebno kmetijsko gospodarstvo postane kmetija v smislu 3. čl. ZDKZZKG mora izpolnjevati sledeča pogoja:

a) s kmetijsko in drugo z njo povezano dejavnostjo mora zagotavljati lastniku primerno preživljanje;

b) na predlog kmetijske zemljiške skupnosti in krajevnih skupnosti mora biti vnešeno v Odlok o določitvi kmetij, ki ga izda občinska skupščina. Tak Odlok je izdala skupščina občine Ptuj dne 31/5-1977 (Ur. vestnik občin Ormož in Ptuj št. 7/77 z dne 9/VI. 1977).

Za pojem kmetije torej ni odločilno koliko kmetijskega zemljišča obsega. Razume pa se, da kmetija ne sme imeti kmetijskih obdelovalnih zemljišč oziroma vseh kmetijskih zemljišč in gozdov preko zemljiškega maksimuma, ki je določen v ZKZ, o čemer smo že govorili (glej Tednik št. 49 iz leta 1979)

KAJ OBSEGA KMETIJA?

Odgovor najdemo v 4. čl. cit. zakona, ki v prvem odstavku pove, da kmetija obsega vse kar sestavlja gospodarsko celoto in rabi za redno kmetijsko proizvodnjo ter z njo povezano dejavnostjo. V drugem odstavku pa podrobno navaja kaj vse poleg kmetijskih zemljišč še spada v kmetijo.

ALI JE MOGOČE POSAMEZNE STVARI, KI SPADAJO V KMETIJO OZIROMA CELO KMETIJO PRODATI?

Nimamo predpisa, ki bi tega ne dovoljeval. Če pa se proda kmetijsko zemljišče ali gozd, ki spada h kmetiji, pa je pri prodaji potrebno upoštevati predpise ZKZ o prodaji kmetijskih zemljišč oz. gozdov, o čemer smo že pisali (glej Tednik št. 1/80).

KAKŠNA ZEMLJIŠČA SO PO ZDKZZKG »KMETIJSKA ZEMLJIŠČA«?

To so vsa obdelovalna, neobdelovalna in gozdna zemljišča ter gozdovi, ki so namenjeni za kmetijsko ali gozdno proizvodnjo. Po tem zakonu pa niso kmetijska zemljišča:

— zemljišča na območjih, ki so zajeta z urbanističnim načrtom, razen če so po teh načrtih določena za kmetijsko ali gozdno proizvodnjo;

— zemljišča, ki so z urbanističnimi redi ali lokacijskimi dovoljenji namenjena za graditev;

— zemljišča, na katerih so stavbe ter zemljišča, ki so potrebna ali namenjena za redno uporabo stavbe. Opozorimo na to, da ZKZ kmetijska zemljišča nekoliko drugače definira (glej Tednik št. 46/79)

Nadaljevanje prihodnjic

POPRAVKI

Ugotovil sem, da je prišlo pri prepisovanju oziroma pri tiskanju mojega v rokopisu vam poslanega sestavka „Kmetijski zakoni“ do nekaterih napak, kar zahteva pojasnilo oz. popravke, ki jih, prosim objavite v „Tedniku“.

V „Tedniku“ št. 48/79, kjer je objavljen del omenjenega sestavka so sledeče napake:

— Začetek prvega stavka v drugem odstavku, ki se glasi: ugotovitev pogojev pod e) bi se moral glasiti: ugotovitev pogojev pod c).

— Za podnaslovom: Katere organizacije so po ZKZ kmetijske organizacije? bi se 14. vrsta, ki se glasi: Organizacije kooperantov iz delovne organizacije kooperantov morala glasiti: organizacije kooperantov in delovne organizacije kooperantov.

V „Tedniku“ št. 49/79, kjer je objavljen del omenjenega sestavka so sledeče napake:

— Za podnaslovom: Koliko kmetijskega obdelovalnega zemljišča je lahko v lastnini kmeta? se bi prva beseda v 9. vrsti, ki se glasi „pravim“ morala glasiti „pravnim“.

— Za podnaslovom: Kdaj se kmetijsko obdelovalno zemljišče ne vsteva v zemljiški maksimum? je v 17. vrsti tiskano, da se „pravilno vsteva“, moralo pa bi biti „praviloma vsteva“.

V „Tedniku“ št. 1/80, kjer je objavljen del omenjenega sestavka so sledeče napake:

— Za podnaslovom: Kdo ima prednostno pravico do nakupa kmetijskega zemljišča oz. gozda? je v drugem odstavku 34. vrste naveden kot komentator zakona o kmetijskih zemljiščih Slavko Korpar, pravilno pa bi moral biti Slavko Kocjan.

— pravtako je za istim podnaslovom v drugem odstavku v 35. in 36. vrsti treba dati v narekovaj stavek „katere (katerega) kmetijsko zemljišče meji na kmetijsko zemljišče, ki je predmet ponudbe“

V „Tedniku“ št. 2/80, kjer je objavljen del omenjenega sestavka so sledeče napake:

— za prvim podnaslovom: V kakšnem roku je treba uveljaviti prednostno pravico nakupa kmetijskega zemljišča oz. gozda? je v prvi vrsti napačna beseda „nekaj“ pravilno „nakup“

— v 6. vrsti se začetek stavka glasi: To zadevno izjavo v sprejemu.... moral pa bi se glasiti: tozadevno izjavo o sprejemu....

— v drugem podnaslovu manjka beseda „na“. Ta podnaslov se mora pravilno glasiti: Ali lahko upravičenci prednostne pravice vplivajo na ceno na prodaj ponujenega kmetijskega zemljišča oz. gozda?

— za 2. podnaslovom v 11. vrsti je napačno „20 dni“, pravilno „30 dni“

— za podnaslovom: Če prenos lastninske pravice na kmetijskem zemljišču oz. gozdu z darilno pogodbo, se v 26. vrsti beseda „majhnih“ mora glasiti „nujnih“

— podnaslov pod e) se mora pravilno glasiti: Prenos lastninske pravice na kmetijskem zemljišču oz. gozdu s pogodbo o izročitvi in razdelitvi premoženja za življenja izročitelja

— za podnaslovom pod e) so v 1. vrsti izpuščene nekatere besede. Ta vrsta bi se morala glasiti takole: S tako pogodbo, ki jo v praksi nazivamo izročilna pogodba, prednik izroči in razdeli vse svoje dosedanje premoženje (kmetijsko zemljišče, gozdove, poslopja itd.) ali samo del premoženja.

PRIDELOVANJE SLADKORNE PESE

Za sladkorno peso še vedno velja, da je na naših njivah nova kultura, ki si pot še uita. Zato bo potrebno še veliko naporov, prizadevanj in pripravljenoosti, da se bo pesa udomačila v kolobarju. Seveda tega ne moremo pričakovati prek noči, pravtako pa se ne smemo strinjati z nekaterimi ugotovitvami, da setvenih planov ne bomo uresničili. Sprejete planske obveznosti je namreč potrebno uresničiti.

Potek izgradnje tovarne sladkorja v Ormožu poznamo. Večina težav je uspešno premaganih, tovarna je v obratovanju, čeprav je to še vedno poskusno obratovanje, saj se delo, postopki in proizvodni proces morajo uteči. Pridelki lanske setve ne bo v celoti predelan v domači tovarni. Del pese je šel v predelavo v tovarno sladkorja v Belem Manastirju, večina je v predelavi v Ormožu, del pridelka pa so kmetovalci obdržali za domačo krmo. Letos pa tako več ne bo. Z ozirom na kapacitete predelave bo pravgotovo interes, da v tovarni predelajo celotno proizvodnjo pese na območju, kjer ima tovarna svojo surovinsko osnovo. Tako bomo torej odkupili in predelali sleherni kilogram pese. To pa je eden pomembnih dejavnikov pri odločitvi za setev sladkorne pese.

REZULTATI LANSKEGA PRIDELOVANJA

Omejili se bomo na rezultate, ki so jih dosegli zasebni kmetovalci ptujske občine, kjer je organizator proizvodnje Kmetijska zadruga Ptuj. Peso so pridelovali na 46 hektarjih površin in dosegli pridelok 1023 ton brutto pridelka (upoštevane so primesi). Vendar je potrebno pri tem omeniti, da v tej količini ni upoštevana pesa za domačo krmo. Primesi je bilo 16,5 odstotka, torej je čiste (neto) pese bilo 852 ton. Poprečna digestija, to je vsebnost sladkorja, je bila 16,8 odstotka. Za primerjavo naj omenimo, da je digestija za celotno območje surovinske osnove za tovarno nekoliko nižja, znaša 16,5 odstotka. Poprečna cena za kilogram neto pese je bila 69 par. Osnovna določena cena je bila 63

par za kilogram, velja pa za 15,5 odstotno digestijo. En odstotek višja digestija prinaša kmetovalcu 4 pare več denarja pri kilogramu. Nekateri pridelovalci so dosegli celo 19,5 odstotno digestijo. Regres oziroma dodatek je v preteklem letu znašal 7,5 pare za kilogram, zraven pa je bila dodan še stimulacija za pridelovanje v skupnostih, ta pa je odvisna od izpolnitve postavljenega plana v skupnosti za pridelovanje sladkorne pese. Kmetovalci so pri pridelovanju dobili seme, zaščitna sredstva in vso potrebno mehanizacijo s tem, da so morali poravnati stroške uporabe šestrednega kombajna. Priznani pa so jim bili tudi stroški prevoza do prevzemnega mesta ali depoja.

Finančna realizacija za leto 1979 je zaključena in v izplačilu.

PESNI REZANCI

V Kmetijski zadrugi Ptuj so nas na nedavnem pogovoru opozorili tudi na najpomembnejši stranski proizvod predelovanja sladkorne pese-pesne rezance, ki jih pripravljajo v različnih oblikah in so zelo iskana in ustrezna krma za vse kategorije, najbolj pa za krave molznice in plemensko živino. Po pogodbi so pridelovalci pese opravičeni od pesnih rezancev v količini 4,5 odstotka od neto pese, ki so jo namenili v predelavo. Velja poudariti, da imajo pridelovalci pese na podlagi pogodbe o pridelovanju popolno prednost pri nakupu rezancev. In kakšna je cena? V centralnem skladišču KZ Ptuj jih dobite po 2,35 dinarja za kilogram, gre pa za suhe biketirane pesne rezance.

PRIDELOVANJE V LETU 1980

Omenili smo že, da je odkup pridelka zagotovljen: Pravgotovo pa vas zelo, ali pa najbolj, zanima odkupna cena. Ta je v primerjavi s ceno za lanski pridelok višja. Priznana osnovna cena, ta je enaka za vse pridelovalce sladkorne pese, je 70 par za kilogram čiste pese z digestijo 15,5 odstotka. Kot smo omenili že prej, vam vsak nadaljni odstotek višje digestije prinaša nadalj-

ne 4 para pri kilogramu. Regres za čisto peso ostane, torej še 7,5 pare za kilogram. In kakšna je stimulacija za pridelovalce v skupnosti, v našem primeru gre za pridelovalce v okviru ene vasi? Če boste v vaši skupnosti ali vasi plan setve izpolnili v celoti, torej 100 odstotno, seveda pa peso na teh površinah tudi pridelovali, vam to prinaša dodatnih 8 par za kilogram neto pese. S slabšo izpolnitvijo plana se zmanjšuje tudi stimulacija. Po dosedanjih izkušnjah pri setvi in pridelovanju, teh pa smo si pri dosedanjem delu nabrali kar precej, bi tako letošnja cena za kilogram neto pese bila okrog 90 par do enega dinarja. Seveda je rezultat, finančni seveda, odvisen od našega dela in organiziranosti pridelovanja.

Pri letošnjem pridelovanju bodo imeli kmetovalci zagotovljeno kvaliteto seme (na voljo je res najboljši izbor), vsa zaščitna sredstva in vso mehanizacijo od sejalnice do kombajna. O vaših obveznostih pri uporabi mehanizacije vam točnih podatkov za sedaj še ne moremo posredovati, velike razlike v primerjavi z lanskim načinom pa verjetno ne bo.

Odkup, prevoz in pravica do stranskih proizvodov ostane takšen, kot je bil in kot je zapisan v pogodbi o pridelovanju sladkorne pese za Tovarno sladkorja v Ormožu in sodelovanju v poljedelski proizvodnji.

K temu bi veljalo dodati še nekaj besed o kontroli pridelka. Veliko pomislekov in ugovorov je oničajno pri tej fazi dela. Nadzor

nad izvajanjem kontrole kvalitete, jemanja vzorcev za ugotavljanje primere in digestije, opravljanje strokovnjaki JUGOINSPEKT-A. Po izkušnjah lanskega pridelovanja tej kontroli lahko zaupate, odnosi morajo biti res v obojestransko zadovoljstvo.

LETOŠNJI SETVENI PLAN

Kot vam je verjetno znan, znaša celotni setveni plan za surovinsko območje tovarne sladkorja v Ormožu 7000 hektarjev. Od tega je obveza kmetijstva ptujske občine 1350 hektarjev. Ta obveznost je znotraj ptujske občine razdeljena: Kmetijski kombinat Ptuj 800 ha, Kmetijska zadruga Ptuj 500 ha in Kmetijska zadruga Dravsko Polje Lovrenc 50 ha. Plan setve je v primerjavi z lanskim zelo povečan.

V kmetijski zadrugi Ptuj so njihov plan razdelili na plane po vaseh in sprejeli tudi neposredne zadolžitve za posamezne skupine delavcev in pospeševalcev pri pridobivanju potrebnih površin. Pospeševalci in delavci bodo obiskali slehernega kmetovalca, ki ima osnovne pogoje za pridelovanje. Ne smemo namreč mimo tega, da je za pridelovanje sladkorne pese je potrebno imeti sposobno zemljišče, ki omogoča sodoben način obdelovanja in spravila, ustrezno velikost in potrebno mehanizacijo. Seveda je interes, da bi pridobili čimveč večjih površin, kjer se pridelovanje sladkorne pese z ozirom na možnost uporabe sodobne kmetijske mehanizacije in sodobnih načinov pridelovanja najbolj izplača.

I. kotar

Za odpravo posledic po toči

Julija lani je na območju občine Lenart v Slov. goricah padala toča kar trikrat. Posebna komisija je ocenila, da je bilo škode na kmetijskih kulturah za 22.103.000 din. Poleg družbenega sektorja je bilo po toči prizadetih tudi 470 kmetijskih gospodarstev.

Da bi odpravili posledice tega neurja, so v okviru občine iz kontingenta uvoza dodelili 300 ton

koruze tistim kmetom, ki so utrpeli nad 50 % škode. Vse prizadete so oskrbeli z dovoljno količino semen in mineralnih gnojil za ponovno setev, za manj škodovane posevke pa so dali podrobnejša navodila glede uporabe agrotehnike. V okviru predpisov so kmetovalcem odpisali tudi del davka iz kmetijstva.

— u

ŠIKOLE

87. rojstni dan gasilskega društva

Gasilsko društvo v Šikolah vključuje v svojo dejavnost 81 članov, od tega je 30 gasilcev aktivnih, 6 žensk in več kot 10 pionirjev. Na 87. občnem zboru so ocenili delo in se dogovorili za program dejavnosti v letošnjem letu. V preteklem letu so v Šikolah začeli z gradnjo garažnih prostorov, vendar gradnje niso končali, ker jim je zmanjkalo denarja. Največ aktivnosti in dela so posvetili preventivni dejavnosti, izobraževanju, urjenju in akciji NNNP.

V program dela za letošnje leto pa so vključili nadaljevanje gradnje garaž in orodjarne, za kar bi potrebovali okoli 12.300 dinarjev in seveda pridne roke krajanov. Upajo pa tudi na prispevek krajevnih skupnosti in občinske požarne skupnosti. Gasilci si namreč zelo želijo, da bi ob 90. obletnici društva imeli nove prostore in morda tudi novo gasilsko avto cisterno.

Na občnem zboru s tudi podelili značke za 50, 30, 20 in 10-letno aktivno delo v GD Šikole. Značke je sprejelo 9 gasilcev, Jernej in Simon Pernat sta značke sprejela za 50 let aktivnega dela. **zk**

Občni zbor mlekarke skupnosti Sela

Tako bi lahko rekli srečanju proizvajalcev mleka iz dela Apač, Trnovc, Sel, Barislovc in dela Lancove vasi, ki so ga pripravili pretekli četrtek v gostilni Srečka Švenska, ki je mlekarjem dobrodušno odstopil posebno sobo v svojem lokalu. Treba je poudariti, da sodi mlekarška skupnost v Sela med pomembnejše skupnosti te vrste, saj 54 pogodbenih proizvajalcev zbere v poletnih mesecih dnevno tudi do 800 litrov mleka.

Na petkovem občnem zboru se je zbrala večina proizvajalcev mleka. V uradnem delu so se seznanili s pravilnikom o kvaliteti mleka, spregovorili pa so tudi o novih cenah. Nepisano pravilo je, da se taki občni zbori nadaljujejo s tovariškimi srečanjem, tako so se tudi selski mlekarji pozno v noč veselili in vsaj za ta čas pozabili na vsakodnevne skrbi, ki jih ob vsakodnevem zahtevnem delu prav gotovo ni malo.

Zbiralka mleka v Selah Marija Veselič nam je med drugim povedala, da so že lani ustanovili

Zbiralka mleka Marija Veselič

odbor mlekarke skupnosti, ki ima nalogo, da sodeluje pri merjenju tolske mleka in rešuje morebitne spore, ki bi s tem v zvezi nastali med zbiralci mleka in odjemalcem. Lahko bi rekli, da je tudi to prispevek k samoupravnim in delegatskim odnosom v kmetijstvu. **JB**

Kakšna bo usoda borlskega gradu?

H kopici problemov, ki jih imamo v ptujski občini s skrbjo za bogato kulturno dediščino in ki navsezadnje le ni samo naša — občinska skrb, se v zadnjem času priključuje še grad na Borlu v katerem ima Haloški biser svojo restavracijo in hotelske zmogljivosti. Po nalogu inšpekcijskih služb bi bilo potrebno izvesti take posege v ureditev gradu in njegovih prostorov, da jih TOZD Haloški biser enostavno finančno ne zmore.

Ali res ni interesenta za borlski grad? (foto: mš)

Za ureditev gradu na Borlu bi morali najprej zagotoviti projekte za rekonstrukcijo in v ta namen zagotoviti v okviru ptujske kulturne skupnosti 420 tisoč dinarjev. Upoštevajoč letošnje zmanjšanje programa, tega denarja ni v pomeni, da je akcija vsaj za leto dni premaknjena. Če se bo v tem času zgradila streha na severni strani gradu je začetek propadanja neizogiben in upajmo, da ne bo končal tako žalostno kot grad na Dravskem polju.

Pri ptujski kulturni skupnosti pa vendarle upajo, da do takih posledic ne bo prišlo, ker bi morala biti skrb za varstvo kulturne dediščine naloga širše družbenopolitične skupnosti in ne samo našega občana. Na ramenih delavca je več kot dovolj obveznosti in končno so spremembe nujne v okviru širše akcije in ne samo ptujske občine. **mš**

Pestra pustna ponudba

V ptujskih gostinskih organizacijah se te dni mrzlično pripravljajo na prihod pusta. Odločili so, da tudi nekaj sami prispevajo v predpustni vrvež, ki je Ptuj letos zajel nekoliko preje kot pretekla leta, tako vsaj kažejo lično urejene izložbe in drugi prostori. Da bi se ne samo zunanja fasada spogledovala s pustom, bodo obogatili tudi ponudbo. V tednu od 10. do 17. februarja bodo uvedli posebno pustno ponudbo jedil v obratih: hotel Petovio, Beli križ, Pošta, Rozika, grajska restavracija in Novi svet; v vseh ostalih obratih pa bodo v teh dneh ponujali pustne krofe.

Temeljna organizacija „Haloški biser“ bo sodelovala s ponudbo jedil iz domače kuhinje tudi na kmečkih gostijah, ki bo 9. februarja v Narodnem domu v Ptuj. Za to priložnost so pripravili izbrane jedi, s katerimi smo ponavadi postreženi na kmečkih gostijah. Celotno gostovanjsko večerjo bodo udeleženci gostije lahko dobili za 300 dinarjev. Vstopnice za kmečko gostijo pa je mogoče dobiti v kavarni „Evropa“ v Ptuj.

Tudi pustovanja ne bo manjkalo v ptujskih gostinskih lokalih; letos ga bo celo nekoliko več kot preteklo leto. V ptujskem hotelu so že oddali vse rezervacije, nekaj prostih mest je še v obratu Beli križ, Grozd in v grajski restavraciji. Pustovanje pa pripravljajo tudi v ptujskih toplicah in v motelu Podlehnik. **MG**

NAJVEČ ŠAMPIONOV ZA PTUJČANE

USPELA II. REPUBLIŠKA RAZSTAVA PASEMSKIH MALIH ŽIVALI

Pod pokroviteljstvom samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje kmetijstva občine Ptuj je društvo gojiteljev malih živali iz Ptuja v dneh od petka 25. do vključno nedelje 27. januarja uspešno izvedlo tretjo republiško razstavo pasemskih malih živali. Nad 150 razstavljalcev iz osmih slovenskih društev je v športni dvorani Mladika v Ptuj v lično urejenem razstavnem prostoru predstavilo preko 800 raznih pasemskih malih živali. Največ je bilo seveda golobov in kuncev, dobro pa je bila zastopana tudi okrasna perutnina. Kot zatrjujejo organizatorji je bil tokrat tudi rekorden obisk, saj si je razstavo razen številnih orga-

Jože Selinšek, predsednik republiške Zveze društev gojiteljev malih živali Slovenije in predsednik ptujskega društva, ki je bilo organizator letošnje razstave.

Anton Žumer, sekretar republiške Zveze društev gojiteljev malih živali Slovenije.

niziranih skupin ogledalo še precejšnje število občanov iz raznih krajev Slovenije in Jugoslavije.

Razstavo malih živali je v petek dopoldne svečano odprl dr. Cveto Doplihar, predsednik SO Ptuj; na slovesnosti pa so se razen številnih ljubiteljev in članov domačega društva zbrali tudi nekateri predstavniki družbenopolitičnih organizacij ptujske občine. Vse razstavljene živali so bile najprej strokovno ocenjene. Razveseljivo je, da so največ naslovov »Šampion« dosegle prav male živali ptujskih rejcev. Tudi to je dokaz, da se domačini niso dobro pripravili le za organizacijo razstave, temveč tudi za samo udeležbo na njej. Kakorkoli že, razstava je bila prava paša za oči, najbolj veseli pa so je bili gotovo naši najmlajši.

Ob zaključku razstave smo v nedeljo zvečer povabili k razgovoru Jožeta Selinška, predsednika republiške Zveze društev gojiteljev malih živali Slovenije, ki pa je v naši okolici bil do sedaj bolj znan kot predsednik ptujskega društva. Prav zaradi tega je bila njegova ocena razstave toli-

Športna dvorana Mladika v Ptuj je bila nadvse živahna, kletke pa prava paša za oči.

Ponosni golšar, eden izmed šampionov letošnje razstave.

ko bolj kritična in na vse zadnje tudi težja:

»Vsekakor je moja ocena tretje republiške razstave pasemskih malih živali v Ptuj pozitivna. Razveseljivo je namreč, da je od

prve razstave naprej vsaka bolj in kvalitetneje izpeljana. Seveda sem bil prisoten na prvi republiški razstavi v Novem mestu pa tudi na drugi, lani v Mariboru. Obe sta bili dobro izpeljani, z zadovoljstvom pa lahko trdim, da je tretja republiška razstava v Ptuj prvič zastopana z večjim številom razstavljalcev. Prek 150 jih je bilo iz osmih društev, ki delujejo v okviru naše zveze. Na žalost pa se zmeraj ugotavljamo, da se v republiško razstavo ne vključujejo vsa društva, ki delujejo v okviru zveze. Prijeto pa smo presenečeni nad obiskom na razstavi in mislim, da je to tudi plačilo za naš trud. Sicer pa smo imeli kaj pokazati. Prek 800 različnih eksponatov, od tega največ golobov, kar 34 različnih pasem jih je bilo; Razstavljenih je bilo tudi 20 različnih pasem kuncev ter večje število pasemske in okrasne perutnine.«

In kako ocenjuje razstavo Anton Žumer, sekretar republiške Zveze društev gojiteljev malih živali iz Ljubljane?

»Ptujčani ste pripravili razstavo, ki je bila na nivoju. Vsekakor je dobro uspela, žal pa tudi jaz pogrešam ostala društva, ki so vključena v republiško zvezo. To je gotovo vplivalo na kvantiteto in delno tudi na kvaliteto same razstave. Sicer smo na obeh dosedanjih republiških razstavah imeli le okoli 500 eksponatov. Letos jih imamo okoli 800 in to je vsekakor uspeh. Posebej je pomembno, da so v večjem številu zastopani kuncji in okrasna perutnina. Kar pa se tiče samega strokovnega dela razstave, menim, da ocenjevanje ni bilo na ravni republiške razstave. Za tako razstavo bi moralo biti več cenilcev — sodnikov, ki jih v Sloveniji zaenkrat še nimamo. Upam, da bodo na četrti republiški razstavi ocenjevali že domači sodniki.«

M. Ozmec

ZA SAMOPRISPEVEK SE JE ODLOČILO 91 ODSOTKOV OBČANOV

Ze samo vzdušje pred nedeljskim referendumom je napovedovalo, da so občani in delovni ljudje krajevnih skupnosti Tomaž dobro pripravili na uvedbo novega krajevnega samopriskpevka in seznanjeni z referendumskim programom. Glasovanja se je udeležilo 1508 volilnih upravičencev, za uvedbo samopriskpevka

pa se jih je odločilo 1375, kar pomeni, da je nedeljski referendum uspel z 91,2 odstotka.

Z zbranimi sredstvi samopriskpevka, ki je uveden od 1. 2. 1980 do 31. 1. 1985 bodo v krajevni skupnosti modernizirali več krajevnih cest, obnovili prostore kina, uredili cestno razsvetljavo, razširili telefonsko omrežje in pri

TOMAŽ PRI ORMOŽU

Tomažu postavili še telefonsko govornico. Modernizirati še nameravajo športno igrišče ter financirati delo društev, potrebe ljudske obrambe in družbene samopaščite. S prispevnimi stopnjami bodo pri Tomažu zbrali okoli 5.310.000 dinarjev, kar pomeni, da bodo s tem denarjem ter vloženim delom občanov stopili za korak iz manjrazvitosti. Tega dejstva so se tudi zavedali vsi glasovalci, ki so v nedeljo tako množično in dobro razpoloženo prihajali na glasovalna mesta. **zk**

Tudi to se dogaja

V ponedeljek so se okoli dvanajstih na Vrazovem trgu v Ptuj dogajale „čudne reči“. Vozniku fička se je tako mudilo, da je vozilo parkiralo tako, da je onemogočil pot vozilom iz Aškerčeve in Jadranske ter Mipovemu tovornjaku, ki je prevažal šipe. Nekaj časa so bili vozniki in pešci še potrpežljivi, toda ker se vozniku ni nikamor mudilo in ker sodi v kategorijo nevestnih, so ubrali druge poti. Kje je naše samozaščitno in varnostno obnašanje? (foto: zk)

KS VELIKA NEDELJA

Odgovor na članke o naši krajevni skupnosti

Izvršni svet krajevnih skupnosti Velika Nedelja je na svojih sejah dne 30. 12. 1979 in 27. 1. 1980 prisotnosti predsednika skupnosti krajevnih skupnosti in predstavnikov družbeno političnih organizacij obravnaval sedelčankov o KS Velika Nedelja, ki izšli v Tedniku v decembru in januarju in katerih avtor je Albin Ozvatič.

Na podlagi vsestranske razprave so prisotni sprejeli soglasno naslednja stališča oziroma ugotovitve:

1. Nobenemu od prisotnih ni poznan pisec člankov z navednim imenom, oziroma nobeden izmed prisotnih ni razpravljal o novinarji oziroma dopisniki kakršnikoli problematiki v KS.

2. Glede na razpoložljive informacije predpostavljamo, da pravi pisec skriva za izmišljenim imenom.

3. Ugotavljamo, da pisec sicer sorazmerno dobro pozna problematiko naše KS, vendar so nekatere njegove interpretacije preveč enostranske in površne, deloma tudi netočne. Pisec člankov verjetno nameraval predstaviti uspehe in neuspehe pri delu v KS, vendar se z njegovim načinom podajanja obstoječe problematike ne moremo strinjati, saj razburil del javnosti.

4. Najodločnejše zavračamo obsojamo vsa podkivanja v zvezi avtorstvom članka, ki so se pojavila v določenih krogih in pripisujejo avtorstvo posameznim voljenim predstavnikom naše KS oziroma nas obtožujejo samoreklamstva. Ti krogi poskušajo s tak način prikazati v napačni luči napore naših delegatov v skupščini občine, skupščinah SIS in drugih organih v zvezi z vitalnimi problemi KS naše občine.

5. Zavračamo vse polemike sredstvih javnega obveščanja, posebej, če je njihov namen ustvarjati pritisk za uveljavitev določenih interesov oziroma zavajanje javnosti. V preteklosti nikoli nismo posluževali takih metod in se jih v bodoče tudi nameravamo. Prepričani smo, da se lahko dogovorjamo o naših skupnih interesih na enakopravnih osnovah le v okviru delegatskega sistema brez kakršnih koli posrednikov.

6. Trezno se zavedamo skupne naših občani uspehov in ne uspehov pri reševanju komunalne problematike v preteklih letih in območju naše KS. Ti uspehi plod predvsem velike pripravnosti naših občanov za reševanje skupnih problemov na eni strani na drugi strani pa pomoči širše družbeno politične skupnosti. Pomoči se dobro zavedamo smo zanj tudi hvaležni pa čeprav ni bila vedno sorazmerna našim prispevku oziroma naporu. Preteklih letih so naši občani z rali približno eno milijardo in milijonov starih dinarjev za razvoj svoje KS. Vse to je zahtevalo veliko organizacijskih naporov. Kljub temu pa se zavedamo, da marsičem nismo uspeli in da nam čaka še ogromno dela na vs pomembnih področjih za razvoj naše KS.

7. Vso nastalo problematiko zvezi z navedenimi članki skupaj neodgovornimi in žaljivimi rešicijami odstopamo v presojo javnemu tožilstvu.

8. V interesu čim boljšega objektivnega obveščanja javnosti smo vedno pripravljeni posredovati podatke vsem sredstvom javnega obveščanja in jih seznaniti z aktualnimi problemi v KS.

Predsednik skupščine KS: Ivan Hrzič

Predsednik KK SZDL: Franc Kosi

Sekretar OO ZKS: Milan Zore

Predsednik S KS: Vili Trofenik

POGOVOR Z VINKOM ŽIGMANOM

Zakaj imajo distributerji škarje in platno v svojih rokah?

Ne, ni bilo to osrednje vprašanje najinega razgovora, čeprav bi vseslednje moralo biti. Kajti idi tu naj bi veljal samoupravno pgovarjanje in sporazumevanje. Oda distributerji imajo baje rugačno mnenje o tem... Bolj kot me je zanimalo, zakaj in kdaj je inko Žigman zašel v kinodvorno in postal to, kar danes je, pravnik mestnega kina. Zvedel im, da mu je mestni ljudski dhor že leta 1957 ponudil delo, prejel ga je in prevzel dolžnost. 5. avgusta 1945 je upravo kina itov dom prevzelo državno filisko podjetje, dobro leto pozne- z, 6. novembra 1946 pa je mestni udski odbor Ptuj ustanovil Aestni kino in od takrat do danes e ime še ni spremenilo. Takoj po ojni in še nekaj časa kasneje so rikazovali filme, ki jih je določilo ilmsko podjetje, prevladovali pa o vestrni, zgodovinski in doku- nentarci. Kinopredstava je bila oleg gledališča edina in vsakod- evna prilžnost za razvedrilo.

»Filmska in estetska vzgoja bi morali postati sestavni in enakovredni člen splošnega izobraževanja mladih. Elementi te vzgoje se sicer vključujejo v učne načrte osnovnih in srednjih šol, oziroma usmerjenega izobraževanja. Po moji presoji pa v premlnem obsegu in so zato rezultati skromni. Še vedno smo na začetku poti. Kako si naj sicer razlagamo neustrezno zanimanje za vzgojne, kvalitetne in estetske filme. Pri- zadevamo si, da bi odkrili vzroke

Vinko Žigman

nezanimanja. Posebno nalogo pri tem pa ima komisija za filmsko in estetsko vzgojo pri ZOK, ki bo ob podpori občinske kulturne skupnosti in z našim sodelovanjem v letošnjem letu pričela s filmsko vzgojo v obliki filmskega gledališča in tako ustvarila osnovo za sistematično vzgojo v naslednjih letih.

Ob takšnih pogovorih ne moremo obiti denarja oziroma financiranja, kako to poteka pri vas?

»Obstoj in delovanje kinematografa omogočajo obiskovalci. V ceni kino vstopnice so vkalkulirani vsi stroški poslovanja in vzdrževanja, vse družbene, samoupravne in zakonske obveznosti in osebni dohodki delavcev. Kulturna skupnost občine Ptuj sofinancira le samoupravno dogovorjene in programirane akcije in vendar smo ob vstopnici, ki je vsa leta najnižja v Jugoslaviji, ob naporih majhnega števila zaposlenih, ki so se odpovedali nede- ljam in praznikom, namesto so- bote pa imajo dan počitka v po- nedeljek, uspeli ustvarjati sred- stva za določene sklade, vzdrževati in obnavljati zgradbo in de- lovna sredstva ter reševati druge probleme oz. obveznosti finan- čnega značaja.

In kakšna je prihodnost Mes- nega kina?

»Zgradba je stara 80 let, zgra-jena na slabih temeljih s prosto- volnim delom in v povsem druge namene, zob časa jo vztrajno razjeda in lokacija ne ustreza razvoju mesta in okolice. Danes dvorana ne omogoča nobenih tehničnih izboljšav. Tudi dovolj sedežev nima in obstaja rešitev samo v novogradnji kulturnega centra, kjer bi bila večnamenska dvorana ustrezne oblike, z ustrežno tehniko. Prihodnost kina je tesno povezana tudi z idejo o filmski in estetski vzgoji. Ko bomo rešili prostorski in vzgojni mo- ment, bomo rešili tudi prihodnost o kateri me sprašujete.

Najboljši filmi lanskega leta v kinu Ptuj in število obiskovalcev? »Lani smo prikazali 250 filmov na 750 predstavah, obiskalo pa jih

je 157.116 gledalcev, od tega 30 domačih na 87 predstavah z 19.900 obiskovalci. Najboljši filmi pa so v lanskem letu bili: Okupa- cija v 26 slikah z 1702 obiskoval- cema, Casanovine erotične avan- ture z 2214 obiskovalci, Grške smokvice, Izganjalec hudiča, Vo- hun, ki me je ljubil, Voja zvezd itd. Med najboljše domače filme — sodeč po obisku — prištevamo: Okupacijo, Deveti krog, iz oči v oči, Rdeče klasje, Nevarna pot, Boško Buha, Bravo Maestro in Draga moja Iza.

Morda ob koncu še kakšno posebno sporoči ljubiteljem fil- mskih predstav?

»Z obiskovalci imamo nepo- sredne stike že vsa leta. Pomagajo nam s predlogi za vnašanje posa- meznih filmov v naše sporede, sodelujejo pri vzdrževanju reda, vzpodbujajo nas in nam omogo- čajo življenje in mi smo jim zato hvaležni. Uspoštevanje njihove predloge in cenimo sodelovanje ter se jim skušamo oddolžiti z vestnim opravljanjem dela in skrbnim gospodarjenjem. Prepri- čani smo, da nas tudi v bodoče pri naših prizadevanjih za skupen boljši jutri ne bodo pustili na ce- dilu in se jim za dosedANJI obisk iskreno zahvaljujemo.

besedilo in foto: zk

Koncert v Trnovski vasi

V petek, 25. januarja so prebi- valci iz Trnovske vasi in okolice preživel s pevci komornega moškega zbora Ptuj lep in nepo- zaben večer. Domačini so prehi- teli od blizu in daleč in do zad- njega kotička napolnili učilnico osnovne šole. Z velikim zama- njem so sledili celovečernemu programu, ki so ga pevci KMZ Ptuj podali prrsrčno in toplo. Pevci so bili zadovoljni in prese- nečeni nad velikim obiskom in hvaležnimi poslušalci.

Prireditve je zelo uspešno organiziralo domače Prosvetno društvo; ki deluje v težkih pogojih in brez dvorane. Domačini pa pravijo, da ravno zaradi tega nihče ne pride k njim, saj ne pomnijo, kdaj je bil zadnji koncert v Trnovski vasi.

Celovečerni program je po- vezoval pevec Jože KODRILJ s pogljobljenim, vendar razumljivo razlagal avtorjev in vsebine pesmi. Koncertni program je obsegal pesmi slovenskih in drugih av- torjev, od renesanse do sodobne- ga ustvarjanja. Poslušalci so pevce nagrajevali z iskrenim in pristnim aplavzom, posebej toplo pa so bile sprejete slovenske in koroške na- rodne pesmi, kot domača Završki fantje, koroški pesmi Juhej, po- jdam u Škof ce in Ta pav r pa grahouco seje ter sodobna Ada- mičeva U gorjah zvoni.

Ko so pevci še dodali pesem Slovence Slovenca vabi, je pred-

sednik KMZ Marjan BRGLEZ predal predsedniku PD tov. VURCERJU v spomin obilno ploščo, ki jo je zbor snemal nekaj let.

Ob koncu velja še povedati, da komorni moški zbor, odkar ga vadi Franc LACEN, veliko na- stopa v Ptuj in okolici. Koncert v Trnovski vasi je bil že tretji od novembra lani.

S.B.

CIRKOVCE

40 plesnih parov

Po nekaj letih premora je v Cirkovcih spet začela delovati plesna sekcija. Pobuda za njeno ustanovitev pa je nastala pri Prosvetnem društvu, ki vsako leto potrebuje nove plesalce v folklori skupini. Plesnega tečaja se ude- ležuje 80 deklet in fantov, plesnih korakov pa jih uči Aleksander Glatz. Vaje so v nedeljo dopoldne v dvorani doma krajanov. Prav gotovo bo sedanja šola ponudila folklorni skupini novo svežino in izrazno vsebino, saj prav to pri nekaterih folklornih skupinah še najbolj pogrešamo.

zk

POT DO IZUMA JE DOLGA IN ZAPLETENA

V delovnih organizacijah ptuj- ske občine iz leta v leto raste zanimanje za inovacijsko dejav- nost, vendar je konkretnih dosež- kov še zelo malo. Vidnejši uspehi so sicer zabeleženi v zadnjih letih, ko v občini poskušamo z organiziranim pristopom zagoto- viti skladnejši in usmerjeni raz- voj.

Med delovnimi organizacija- mi, ki dosegajo dobre rezultate pri razvoju inventivne dejavno- sti, je delovna organizacija

Dušan Žnidarič

foto: OM

AGIS. Samo v preteklem letu so imeli 98 inventivnih predlogov. Gospodarska korist pa je v letu 1979 dosegla tri milijone dinar-jev. Največ predlagateljev inova- cijskih predlogov je s srednje šolsko izobrazbo, zatem kvalifi- ciranega kadra; zelo malo z višje in visokošolsko izobrazbo. Zanimi- vo je tudi, da sta bili med predla- gatelji inovacijskih predlogov v lanskem letu dve delavki.

Za tekoče gospodarsko leto, ki je tudi leto stabilizacije, načrtuje- jo, da bodo s konkretnimi aktiv- nostmi še bolj poživili inventivno dejavnost. Odločili so, da bo mesec marec, mesec inovacij. Tako bodo vsi inovatorji, ki bodo v mesecu marcu prijavili inova- cijo, prejeli simbolična darila, poleg odškodnin, ki jih dobijo za vsako osvojeno inovacijo.

Značilno za ptujsko občino je tudi, da beleži izredno skromne rezultate pri izumih. Tako stanje je značilno za celotno Jugoslavi- jo; po številu izumov smo na enem zadnjih mest v Evropi.

Dušan Žnidarič, referent za inovacije v delovni organizaciji AGIS poudarja, ko govori o strukturi inovacijskih predlogov, da gre v večini za tehnične izboljšave in koristne predloge.

Za izume je potrebno storiti veliko več; potreben je visoko kvalificiran kader, teh kadrov pa v občini nimamo v zadostni meri.

Največ inovacij v delovni or- ganizaciji Agis odpade na inova- cije iz neposredne proizvodnje, teh je bilo v lanskem letu 70 odstotkov; ostalih pa je bilo 30 odstotkov. V tej organizaciji imajo tudi društvo ljudske tehni- ke, ki tesno sodeluje z inovatorji.

Za letos pa načrtujejo, da bodo ustanovili tudi svoj klub inova- torjev, v okviru katerega bi lahko zagotovili širšo izmenjavo izku- šenj inovatorskega dela.

V delovni organizaciji AGIS jim je v lanskem letu tudi uspelo skrajšati dobo od predložitve inovacije pa do konkretnega učinka le-te. Tako ta sedaj znaša šest mesecev. Največkrat se za- takne pri strokovnih službah, ki pravočasno ne dajo svojih stro- kovnih mnenj.

Poleh tega imajo tudi stalen pregled nad inovacijami, to je nujno, da ne pride do dvojnih enakih predlogov. Vsak ima tako možnost sprotnega spremljanja inovatorske aktivnosti.

Izplačila za inovacije odobri delavski svet določene temeljne organizacije; izplačujejo pa se iz čistega dohodka temeljne organi- zacije.

Vsako leto v AGIS-u na prilož- nostni slovesnosti, ki jo združijo s praznovanjem dneva republika, podelijo zaslužnim inovatorjem posebna priznanja in pa značko inovator AGIS. Samo v lanskem letu je te značke in priznanja dobilo 36 inovatorjev. Po progra- mu aktivnosti, ki ga ima občin- ska raziskovalna skupnost občine Ptuj v letu 1980, bodo tudi aktivnosti inovatorjev AGIS-a skušale slediti sprejetim občin- skim usmeritvam. Tako bi se naj vsaj 30 inovatorjev udeležilo posvetovanja ob dnevu inovator-jev ptujске občine — 30. marcu.

V sindikalnih organizacijah bi tudi morali bolj kot doslej priza- devati za razvoj inventivnega dela v vseh delovnih okoljih. Le malo je namreč sindikalnih organi- zacij, ki si v svoje programe dela zapišejo te aktivnosti; četudi pa jih imajo, ostanejo v večini le na papirju. Sicer pa bi bilo potrebno, da bi v družbi zagoto- vili boljšo klimo za razvoj inova- torstva, če želimo doseči, da bo naš prihodnji razvoj temeljil na kakovostnejših temeljih.

MG

VIDA ROJIC
UPORNE
SLOVENSKE GORICE

(131. nadaljevanje)

OSVOBODILNA FRONTA

Aktivisti Osvobodilne fronte so opravljali aprila 1945 svoje politično delo v Slovenskih gorah v hudih okoliščinah. Nadaljevali so z ustanavljanjem odborov OF in jih pripravljali na prevzem oblasti po pregonu okupatorja. Da se Nemci ne bodo v Slovenskih gorah več dolgo upirali navalu Rdeče armade, je bilo očitno. Nemški vojaki so vedeli, da je nemška vojska v razsulu, da ji primanjkuje streliva, orožja in pogonskega goriva za vojaška vozila. Vedeli so tudi, da so sovjetski vojaki že v Nemčiji, 26. aprila pa so obkolili sam Berlin. V takih okoliščinah so čakali le še vest o kapitulaciji in se umikali po sloven- skogoriških cestah proti Mariboru in dalje po Dravski dolini a Koro- ško. Le tu pa tam so postali za počitek in pripravo na novo pot, kar je trajalo tudi po več dni. Ranjenice so v večjem številu odložili v ptujsko bolnišnico, okrog 800 lažjih ranjenecv pa so namestili na slamnjačah v ptujski gimnaziji. Tudi v Mariboru so v bolnišnici sprejeli več ranjenih nemških vojakov.

Kljub temu, da so aktivisti osvobodilnega gibanja v Slovenskih gorah videli na lastne oči, kako je padla vojaška morala nemških vojakov, je bilo njihovo gibanje vseno ovirano, kajti sovraženik je bil buden do konca, da bi s tem čuval svoje življenje, za kar pričajo številni nemški zločini pred koncem vojne v Slovenskih gorah.

Aprila so ustanovili aktivisti OF v nekaterih krajih še odbore OF, povsod so krepili oddelke Narodne zaščite, ustanavljali vaške straže. Skrbeli so, da bi Nemci ne odvzemali ljudem hrano in drugo blago. Partizani terenci so imeli dela obilo. Tudi osvobodilni tisk so dalje razpečavali med prebivalce, ki so vsi napeto pričakovali konec vojne, konec trpljenja, konec zatiranja slovenske besede, slovenske kulture.

Naj navedem dva dokumenta, ki govorita o osvobodilni fronti v mariborskem okrožju. Zapisnik seje okrožnega odbora OF Maribor z dne 15. aprila 1945 (dok. 1629/45 — zg. arhiv CK ZKS) omenja člane ptujkega okrajnega odbora OF s sekretarjem Simonom in člani Srečkom, Markom, Miro, Vido in Francem. Zapisnik navaja, da je Srečko po poklicu rudar, Marko kmečki delavec, Mira uradnica, Vida šivilja, Franc pa kmet. Vsi so ilegalci. Lenarški okrajni odbor OF šteje

osem članov. Sekretar je Kristl (v drugem dokumentu je razvidno, da je imenovan za sekretarja OF Lenart aprila 1945 — Mihec, V. R.) Okrajni odbor OF za Maribor mesto šteje 17 članov s sekretarjem Zvonimirjem, kmečkim sinom, in člani: Nušo, blagajničarko, Kresom, vratarjem Bredo, dijakinjo, Olgo, gostinko, Tarajcem, delavcem; Balčkom, trgovskim pomočnikom; Vlasto, arbiturientko gimnazije; Acom, občinskim tajnikom; Mirico, delavko; Julijo, gospodinjo; Kicekovo, ženo učitelja, Eriko, trgovko, Peničem trgovcem, vrtnarjem Zndrdlom in Vido.

Zapisnik navaja še člane okrožnega odbora OF Maribor s sekre- tarjem Metodom, referentko za prehrano Mico Rokovo, Zenko (Ton- čko Sagadinovo) kot referentko za socialno skrbstvo in še devet drugih članov.

Odbori Osvobodilne fronte v Slovenskih gorah in drugod po mariborskem okrožju so aprila močno aktivirali mladino za razne nastope: za kurirske naloge, obveščevalne, pridobivanje orožja od umikajočih se nemške vojske in druge. ZSM je štela v mariborskem okrožju 2000 članov v 263 odborih in 13 pionirskih skupin. V sejem zapisniku beremo, da je potrebno okrepiti pionirsko organizacijo. Mladinski teden bo od 26. aprila do 2. maja. Zapisnik navaja, da ga bodo praznovali že v svobodi, kakor tudi prvi maj. V zapisniku beremo še, da je mladinski kongres ZSM preložen na nedoločen čas in da naj SPŽZ čimprej izvede letne konference.

Iz ptujkega okraja sta ohranjena dva aprilska dokumenta o Osvobodilni fronti za leto 1945. Prvi je poročilo okrajnega odbora OF Ptuj z dne 4. aprila, poslano okrožnemu odboru OF Maribor, ki pripoveduje o seji okrajnega odbora OF Ptuj. Za Slovenske gorice zvemo v poročilu, da sta povezana okrajni odbor Lenart in okrajni odbor OF Ptuj. Zveza z Ormožem pa je pretrgana in bo v kratkem obnovljena. Boža je na seji poročala, da o delu OF v Ptuj ni pravega pregleda. Don pa je poročal na seji, da so v Ptuj Nemci aretirali več sodelavcev OF.

Zadnji ohranjeni zapisnik okrajnega komiteja KPS Ptuj je z dne 25. aprila 1945. Zaradi nemške hajke se je seja zavlekla in je trajala od 2. do 25. aprila. Na sejo so prišli: Mira, članica OK KPS Maribor, Krn, član OOOOF Maribor, Boža, članica OK SKOJ in člani okrajnega komiteja KPS Ptuj: Simon, Srečko, Ivica, Albincina, ter Ljubo in še članica okrajnega komiteja SKOJ Ivica. Za levi breg Drave je poročal na seji Don, ki je deloval na območju Slovenskih gor in Ptuj. Ome- nil je, da deluje tu le ena elica KP. V njej so Don, Janez, Andrej, Oskar in skojevce Janko.

Vsi ohranjeni dokumenti navajajo, kako je Osvobodilna fronta pospešila v zadnjem mesecu zbiranje denarja in živeža, da bi zagotovi- la prekrbo in prve gospodarske ukrepe po izgonu okupatorja.

OROŽNIŠKA POROČILA

Za april 1945 je ohranjenih nekaj nemških orožniških poročil o partizanih v Slovenskih gorah.

Iz poročil zvemo, da so na območju Pesnice partizani izvedli več akcij za prehrano 8. aprila. V ZG. Koreni so 13. aprila napadli dva nemška vojaka pri kmetu Francu Kukovcu. Eden je bil mrtev, drugi pa ranjen. Partizani so nemškim vojakom pobrali obleko in orožje.

Iz Kungote so javili orožniki, da so pri Jurju odpeljali partizani tovornjak za mleko, last Franca Senekoviča in zažgali njegov senik. Pet partizanov pa je iste noči, to je 14. aprila nastopalo v vasi propagandno. Obnašali so se dostojno.

Orožniki iz Juršinec so javili v Ptuj, da je 16. aprila ponoči več partizanov obkolilo hišo Vinka Horvata v Oblakih. Med njimi je bil ubežnik iz nemške vojske Franc Perkovič iz Juršinec, ki je imel z domačo hčerko otroka. Marca je Perkovič prosil Horvata, beremo v orožniškem poročilu, da ga sprejme pod streho. Ker je ta iz strahu to odklonil, se je Perkovič sedaj strašno maščeval. V hišo je vrغل tri bombe, ki so smrtno zadele hči Terezijo (18) in lažje ranile njeno mater.

Iz Juršinec so orožniki znova javili v Ptuj, da so neznanci ubili Jožeta (31) in Marijo (31) Valenko 17. aprila. Sumijo, da so uboj zakrivila bežeči hrvaški vojaki. Valenko je bil mali kmet v Preradu 20. Njega in njegovo ženo so pogrešali po sporu s hrvaškimi vojaki, ki so vdrl v njuno hišo. Marijin brat Franc Galun je našel svojo mrtvo, 19. aprila z dvema streloma v glavo v bližnjem gozdu, na kar pa še njenega moža, prav tako dvakrat ustreljenega v glavo. Njuno stanovanje je bilo izropano. Valenkova nista imela otrok.

Orožniki iz Kungote so poročali v Maribor, da je pri Sv. Jurju 20. aprila skupina partizanov zaplenila hrano, kmeta Franca Pivca pa odpeljala 12. aprila. Pivec je bil blokfirer HB in zaposlen na občini. Iz Svečine pa so partizani odpeljali 6. aprila iz hleva Franca Bezjaka telico, težko 350 kg in iste noči iz bližnje viničarije sto litrov belega vina.

Iz orožniških poročil zvemo še, da so iz Košakov pri Mariboru odpeljali četniki 7. aprila Janeza in Franca Krajnca, stara 17 in 18 let (kraj je naveden z imenom Zellestrin). Na Pesnici sta dva četnika odpeljala 21. aprila neko žensko. (Napisali smo, da so četniki po 6. aprilu zapustili Slovenske gorice. Ali gre pri orožniškem poročilu za pomoto, ali pa gre za dva izmed redkih četnikov, ki so ostali v Slovenskih gorah). Dalje zvemo še, da so neznanci tako poškodovali 23. aprila most na Pesnici, da je sedaj neuporaben, in da je skupina partizanov v železniški čuvajnici v Pesnici odklopila telefon. Čuvaja nagnali iz čuvajnice in tedaj most razstrelila.

23. aprila je vdrla skupina partizanov v občini Konjšče v stanovanje kmeta in gostilničarja Karla Hollerja (kraj tedaj imenovan Teussen- berg). Iz hiše so odnesli razna oblačila in čevlje ter hrano. Hišo so zapustili okrog druge ure. V isti noči je šest partizanov vdrl v trgovino Miha Poša v istem kraju in zaplenilo več potrebščin.

Orožniška postaja v Koreni je javila 24. 4. 1945 v Mariboru, da je pogrešan Janez Kovačič (14) iz Zimice.

(Vir: Orožniško poročilo, muzej NO Maribor).

Veseli fašenk že se bliža...

Novoletni prazniki so že za nami in ne bo dolgo, ko se bodo začeli po okoliških vaseh Ptujškega in Dravskega polja oglašati zvonci prvih skupin korantov ali kurentov, ki se bodo potem tudi kmalu pojavili na ulicah starega Ptuja. To vsakoletno obnavljanje starodavnih običajev postaja vedno bolj zaželeno, saj ga prav tako nestrpnost pričakujemo, kot otroci dedka Mrza ali kakšen drug praznik. Kurentov se tudi veselimo, ker nam oznanjajo s svojimi obhodi bližajoči se konec zime, po tradiciji vplivajo na prihod pomladi in napovedujejo rodovitnost pri živini in poljščinah. Kurenti in druge pustne šeme dopolnjujejo veseli predpustni čas, ki je v Ptuj povezani tudi z vsakoletno zaključno prireditvijo — s kurentovanjem.

Pustovanje, ta nadvse zanimivi običaj po navadi spremljajo tudi karnevalske povorke, ki smo jih pri nas enostavno preimenovali ali poistovetili s kurentovanjem. Pustovanje je zelo razširjeno v raznih oblikah po vsej Sloveniji, prav tako pa so v ta običaj vključene tudi skoraj vse dežele Evrope, kot nekatere dežele sveta, ki so prevzele evropsko civilizacijo. Spomnimo se samo na pompoznost karnevalskih prireditev v brazilskem mestu Rio de Janeiro, ki predstavljajo pojem pustne prireditve, dolgotrajnega veselja in razigranosti, obenem pa v svetu velja za posebno turistično atrakcijo.

Tudi sodobna pustovanja in karnevali izvirajo iz tradicije in pomenijo čas hrupnega veselja in zabave, ki začnejo po navadi v drugo tedno januarja in se končuje s pustom. Medtem, ko se v raznih krajih v tem času pojavljajo različne tradicionalne in modificirane maske, se v nekaterih velikih mestih prirejajo veličastne pustne oz. karnevalske povorke, pri čemer sta poudarjena predvsem glasba in ples, duhovičenje in satira, poživljata pa jih še slikovitost maskiranih in njihova oprema. Ves ta hrup in brezmejno veselje so ponekod dopolnjeni še z večernimi obhodi z bakljami in z razkošnimi ognjemeti.

Sklepati je, da so se karnevalske povorke razvile iz starejših oblik prvotnih religioznih svečanosti, saj je znano, da je karneval dobil ime po vozu v obliki ladje (carrus navalis), kakšnega so uporabljali na svečanostih grškega boga Dioniza, v antičnem Rimu imenovanega Bacchus. Dioniz, ki je bil bog vina, pomladnega cvetja in ekstraze je namreč odkril način vzgajanja vinske trte in pripravljana opojnega vina, ki spravlja ljudi v veselo razpoloženje. S svojim spremstvom, v katerem so bile menade, tja, bahantkinje in njegov vzgojitelj Silen, se je Dioniz podal na potovanje, ker je namreč moral s čudeži dokazovati svoje božansko poreklo. Tako je od Egipta do Frakije in od Španije do Indije poučeval ljudi, kako naj gojijo vinsko trto in uvajal nove običaje v zvezi z vinom.

Po Pausaniju, je Dioniz namreč ob neki priliki, ko so ga

ujeli gusarji, z njimi plovil na ladji, ki je imela obliko mladega meseca. Misleč, da je kraljevskega porekla, ker je nosil lepo purpurno oblečilo, so ga gusarji hoteli zvezati, toda vrvi so se same trgale. Tedaj so uvideli, da Dioniz ni navaden človek, ampak božanstvo, zato so ga nameravali odpeljati na neznano obalo in tam odložiti. Toda ladja se naenkrat ni dala več premakniti, ker se je okrog nje ovil bršljan, na jadrnih se je razbohotila trta, s katere je viselo zrelo grozdje, po ladji pa je teklo vino, prav tako so bila tudi vesla spremenjena v kače. Ko so to videli gusarji, so preplašeni poskakali v morje, za kazen pa so bili spremenjeni v delfine.

Prvotne religiozne svečanosti, lastne deželam daljnega Vzhoda in Orienta, so imele tudi posebne povorke, katerim ni smelo manjkati glasbe, petja in plesa, prirejale pa so se ob takih prilikah tudi razna tekmovanja in ognjemeti, pri katerih je prisotnost zastajal dah in so jih pripisovali božanskim lastnostim. Ognjemete so sicer koristili tudi za zabave, sicer pa so ostali priljubljena oblika raznih svečanosti do današnjega dne tudi pri nas. Očitno pa tudi ognjemeti niso bili neznan v Evropi, saj razberemo iz literature, da so jih začeli obnavljati v Italiji že v 13. in 14. stoletju, zlasti v Bologni in Firencih. Ko pa so se razvili pustni karnevali, a v tej obliki zabave je v novem veku brez dvoma lahko prednjačila samo Evropa, so ostala najbolj znana po razuzdanem veselju in razkošnih karnevalskih prireditvah nekatera mesta, kot so Benetke, Firence, Nica in Rim. Tudi Flandrija 16. stoletja, ki še danes v svojem belgijskem delu vsako leto obnavlja ta običaj, je bila polna prešernega pustnega veselja, kot nas s svojimi slikami realno in duhovito obvešča Pieter Brueghel (1525/30—1569). Nič manj veseli pa se niso vključevali v prirejanje karnevalov v Španiji, v kontinentalnem delu Francije, prav tako tudi prebivalci doline Reine, kjer še vedno prednjači Köln, za katerim pa ne zaostajajo tudi v bavorski metropoli Münchenu in v Nürnbergu.

V veliki tradicionalni skupini pustnih likov, ki so raztreseni daleč naokoli, so kurenti iz okolice Ptuja brez dvoma zelo zanimiva, čeprav ne edina tovrstna pojava. Njihovo poreklo sega gotovo daleč nazaj, čeprav so se skozi stoletja nekoliko spreminjali in prilagojevali, kljub temu pa so obdržali svoje ime. Tudi današnji lik kurenta je ohranil svojo prvotno vsebino in izgled, saj še vedno tako kurenti, kot njemu sorodni liki nosijo živalsko masko, skoraj vsi oblačijo kožuh in delajo med obhodom močan hrup z zvonci, oboroženi pa so z lesenim mečem, ponekod s sabljo iz lesa, ali pa s palico, ki ji naši kurenti pravijo ježevka. Tudi ta je prvotno lahko bila meč, ali sablja, ali pa celo buzdovan in se nazadnje spremenila v manj nevarno orožje, ki ima namesto rezila in kovinskih bodic v svojem spodnjem delu le še bodice ježeve kože.

dr. Štefka Cobelj

IVAN PREDIKAKA

Že lansko leto smo v našem Tedniku (od 20. septembra do 4. oktobra) predstavili Ivana Predikako, 81-letnega kmetovalca iz Slap pod Ptujsko goro, ki je ostal na kmetiji sam. Sam se je našim bralcem tudi predstavil v prispevku »Moje življenje«. Napisal nam je še nekaj spominov, ki jih bomo v nadaljevanjih objavili, saj zna zanimivo pripovedovati, pa tudi doživel je zanimive in za mlade poučne trenutke. Sicer pa naj nadaljuje sam.

Bilo je pozimi 1944/45. Zvečer pride k meni partizan in reče: »Jaz in še ena tovarišica morava jutri zvečer priti čez ptujski most na drugo stran Drave. Potegnili naju boste proti Ptuj.« Partizana nisem poznal, on pa je vedel o meni vse, tudi da imam sani, dobre konje, med njimi vojaško kobilu itd. Vprašal sem ga, kdo mu je vse to povedal, in partizan mi je našel sosedo, ki so ga o meni informirali. Rekel sem, da kobilu in sani dam, pelje pa naj sosed Verdenik.

»Ne, peljali boste sami, kjer je vam kobilu vajena, jutri ob 10. uri bodite pripravljeni« je pribral partizan in odšel... Sprjaznil sem se in malo vznemirjen čakal naslednjega dne, saj me je skrbelo, kako bom nalogo opravil. Naslednje jutro sta prišli k nam dve širečevi dekleti, seveda na smučeh, da ne bi izgledalo sumljivo. »Stric, zdaj pa naprežite, ona dva že gresta« sta otroško povedali in se smučali naprej.

Napregel sem in odpeljal po cesti, dohitel sem ju in vprašal, kam gresta? »Na Hajdino, k sestri« sta odgovorili, »bi naju vzeli gor« sta še poprosila. Odgovoril sem, da peljem proti Ptuj, zato lahko prisledeta. Odpeljal sem ju, čez nekaj časa me ob cesti ustavi še nek moški, bil je doma iz Janškega vrha, bil pa je resnični potnik, ki je šel v Ptuj, zato me je prosil, če lahko tudi on prisede. Po eni strani sem ga bil vesel, saj bi ga v izjemnem primeru lahko imel kot nepristransko pričjo, da sem

pač potnike ob cesti pobral na sani, če so me prosili in dokler sem imel prostor.

Odgovoril sem mu, da lahko prisede, vendar ne vem, če bo kobilu lahko vlekla, saj je »stetična« (naziv za kobilu, ki nerada vozi). Pa je vseeno šlo. Med potjo sem pripovedoval, da mi je konje pobrala bivša jugoslovanska vojska, potem pa sem dobil to vojaško kobilu, ki je precej trmoglava. Predvsem sva govorila o tem z Vidovičem, to je potnikom z Janškega vrha, dočim sta partizan in partizanka bila bolj molčeča. Kobilu pa je navkreber proti Ptujski gori kar dobro vlekla, kot da bi vedela, da opravlja važno kurirsko pot.

Mislil sem si, da kobilu že sluti, da pelje v redu in pomembne ljudi. Od Ptujске gore navzdol pa je šlo še hitreje, enako po polju vse do gostilne na Hajdini, kjer sta omenjena partizana izstopila, odšla sta k neki hiši in... Srečno pot! Pozneje sem zvedel, da sta oba nalogo v redu opravila in se vrnila nazaj na naš teren. Tisti partizan še danes živi v Ptuj in je vsa leta po vojni opravljal odgovorne dolžnosti v občini. Lahko še k tem mojim spominom kaj doda. No, meni pa je ostala to v spominu kot precej »vroča« vožnja, čeprav je bila precej ostra zima in visok sneg. Vseeno pa se je vse izteklo tako kot je bilo načrtovano.

PARTIZANSKE KOLINE

Tisto zimo, pozno ponoči nekdo potrka na okno moje hiše, sicer pa sem bil takega trkanja takrat

navajen. Vprašam, kdo je in glas mi odgovori: »Partizani, odprite očka, da se bomo malo pogreli!«. Odprem vrata in vstopi kar 6 partizanov, sami mladi in močni fantje. Eden je bil Rus, klicali so ga Ivan, glavno besedo pa je imel kmetijski referent, mislim, da je bil Vinko, vendar se točno ne spominjam. On je imel tudi glavno besedo in blagajno.

»Očka, vi imate za obvezno oddajo Švabom predpisano, da jim oddate svinjo« je bolj povedal kot dejstvo in ne kot vprašanje. »Seveda imam«, sem potrdil, on pa je nadaljeval: »To svinjo boste oddali nam!«

»Potem bodo pa Nemci tebe zaprli« je zaskrbljeno posegla v besedo moja žena, ki se je kot vsaka gospodinja in mati bala predvsem za svoj dom. »Saj so partizani že marsikomu rekvirirali svinjo, pa se je vsak pred Nemci nekako izgovoril, tako se bom tudi jaz, če drugih niso zaprli, tudi mene ne bodo« sem tolažil ženo. Partizanom pa se je mudilo, zato smo se dogovarjali, ali naj svinjo sami pokažemo, katero bi dali, ali pa si jo naj partizani sami izberejo. To bi se bilo najboljšje, ker bi tako lahko tudi pravno neporečno prijavil, da so mi partizani svinjo »vezli«.

»To pa ne,« pravi žena, saj bi partizani lahko izbrali pomotoma katero od plemenskih celo brejo, pa po vseh štaluncih bi vzemirili svinje. »Pojdite do svinjaka, odprite četrta vrata, tam sta dve, obe pitam, sta približno enako težki, pa vzemite eno, katero pač hočete« jim je svetovala žena in tako so tudi storili...

Odprejo vrata, izbrali so kar tisto, ki je bila z glavo obrnjena proti vratom, in že je počilo, zagrabile so jo krepke roke in pote-

gnile iz svinjaka. Eden ji je spraviš kri, drugi pa mi je pomagal prinesiti »kozo«, to je poseben klop ali stojalo, kamor položijo svinjo, da jo lažje oderejo in delajo.

Tako je tudi bilo. Svinjo spretno roke hitro odrle, ta glavo in čreva vstran in že so bili zunaj tudi jetra. Tedaj predlagajo gospodarski referent, da naj partizani gospodinja pražijo jetra. Ženi se ni ljubilo vstati, izgovarja se, da je nekaj bolna, skrajno bolj prijetno se ji je zdelo ost pod odcjo, zato je rekla, da si naj pripravijo sami. »Saj navadno rezniki morajo znati tudi jetra spraziti«, če pa bodo rabili čimbe in ostalo, jim bo že pomagala, kje je kaka stvar.

Res se je eden od partizanov postavil za »kuharja« in je opravil v zadovoljstvo vseh, le štedilnik je tako naložil, da lahko sprazili pol svinje in samo jetra. Ostali pa so trli svinje razrezali kar s slanino vna šest delov; gospodarski referent pa je odločil: »Tega do stanica sedem, tega tehnika, tega center« in tako naprej. Tedaj se za šalo vmes pripomnil, kaj j tista, ki je svinjo zredila, tudi dokakšen kos?

»Je preveč lena, se ni hotel vstati, da bi nam jetra sprazila« se je pošalil partizan na račun njenega imena (ženi je bilo ime Helena — lena). No pa vseeno odrezal okrog 3 kg težak kos gospodinjino. Vendar sem ga pote skril v sneg, kajti slabo bi se našpletlo, če bi ga bili Nemci našli.

S partizani smo se še dogovorili kako naj drugi dan zadevo javi Nemcem, da mi ne bo treba niti dati druge svinje. Tako sem tudi storil in na srečo ni bilo nobenih posledic.

Novi radioamaterji

Prve dni februarja bo radioklub YU 3 FOP iz Slovenske Bistrice pričel z vsakoletnim tečajem za usposabljanje novih članov radioamaterjev operatorjev.

Do letošnjega leta je ta klub usposobil v svojih izobraževalnih oblikah že nad 150 radioamaterjev. Mnogi med njimi so tako pridobljena znanja uspešno uporabili pri vključevanju v SLO in družbeno samostojno kar je tudi rezultat večletnega tesnega sodelovanja tega kluba z oddelkom za ljudsko obrambo pri skupščini občine Slovenska Bistrica.

Pričakujejo, da se bo letošnjega tečaja udeležilo okoli 20 kandidatov, ki bodo v skupno 150 učnih urah spoznavali radio in elektro tehniko, pravila, telegrafijo in druge oblike dejavnosti v tej smeri.

Organizator tečaja se pri izobraževanju, s tem pa tudi pridobivanju novih članov, radioamaterjev-operatorjev opira predvsem na lastne kadre.

Viktor Horvat

Nakupovalna mrzlica

V svetu so se zadnje tedne precej zaostriili mednarodni odnosi, to se je tudi v določenem smislu odrazilo med ljudmi. Ob takih primerih se ljudje šele prav zavedajo, da je potrebno poskrbeti za marsikaj, kar je v interesu zaščite posameznika in družine. Glavna misel ljudi pa je, da se oskrbijo s potrebno količino hrane. To je pri ljudeh ostalo nekako iz izkušnje obih minulih vojn, da je zelo koristno imeti doma potrebno zalogo hrane. Pri obrambni vzgoji prebivalstva že nekaj let opozarjajo na to, da bi morala vsaka družina imeti vsaj enomesečno

zalogo hrane. Vendar se ljudje na to dolžnost spomnijo šele takrat, ko se v svetu pojavi kaka krizna situacija.

Tako je bilo tudi nekaj dni prejšnjega tedna, ko je bil povsod v prodajalnah z živili velik naval. Mnogi potrošniki v Ptuj in tudi iz širše okolice so se pošteno zalozili s potrebnim prehranbenim blagom. Bili so primeri, da so nekateri kupovali po 50 kg sladkorja, 30 kg soli, večje količine moke itd. To nakupovalno mrzlico so v večini trgovin poskušali zaježiti prodajalci sami, da niso dajali vsem vsega, kar je kdo hotel ali si naložil. To je bilo nujno, saj bi sicer police začasno ostale prazne, marsikateri potrošnik pa ne bi dobil najnujnejše stvari. Take stvari, zlasti sladkor, sol, moko itd. so potem prodajali le po kilogramu.

To je bil potreben ukrep, saj transport ni zmozel dovolj hitro dovažati blaga iz skladišč v posamezne prodajalne. Vendar se je po nekaj dneh vse lepo umirilo in sedaj so celo primeri, da tu in tam kdo želi, da bi prodajalna vzela vrečo kupljenega sladkorja nazaj. Vendar trgovec ne bi bil trgovec, če bi jemal tisto nazaj, kar je prodal. Sicer pa tudi taki primeri vzgojno vplivajo na ljudi — ne kupuj prevelike zaloge, če je nimaš kam primerno spraviti, da se ne pokvari.

Prav taki primeri nam morajo biti tudi v pouk, da bi bolj segali po posebej pripravljenih paketih hrane za 4-člansko družino, pa tudi za manj ali več, saj je treba preračunati. Hrana v paketih je kalorično ustrezno sestavljena in obstojna za daljši čas. Prav je, da se vsaka družina oskrbi s takimi paketi hrane, ki jih lahko od časa do časa obnavlja glede na rok trajanja.

Boris Cafuta

SLOVENSKA BISTRICA

Nova kuhinja in delovni prostori

Pri osnovni šoli Pohorski odred v Slovenski Bistrici gradbeni delavci TOZD Granit Slovenska Bistrica opravljajo gradbena dela in montažo potrebnih elementov novega prizidka k osnovni šoli. V njem bodo uredili

Pričakovati je, da bodo nove prostore v prizidku predali svojemu namenu novim šolskim letom.

li dolgo pričakovano rešitev težav ob pripravi malic in tudi večjega prostora za garderobe.

Z dograditvijo tega objekta bodo v dosežani zgradbi pridobili tudi nove delovne in učne prostore, ki jih na tej šoli že dolgo primanjkuje. Pa bo tudi nova pomembna pridobitev v prizadevanjih za zagotovitev prostorskih in delovnih pogojev za celodnevno osnovno šolo. Trenutni delujeta v bistriški občini dve celodnevni šoli in to v Poljčanah in na Z. Polskavi.

Besedilo in slika: Viktor Horvat

Izvršni odbor Telesnokulturne skupnosti občine Ptuj objavlja

RAZPIS

s katerim vabi k sodelovanju delavca za opravljanje nalog in opravil

pomočnika sekretarja

za področje telesne kulture

Za opravljanje navedenih nalog in opravil je lahko imenovan delavec, ki ima poleg splošnih pogojev in moralno-političnih kvalitet visoko strokovno izobrazbo in vsaj dve leti delovnih izkušenj ali višjo strokovno izobrazbo ali pet let delovnih izkušenj.

Pomočnik sekretarja je delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ter bo imenovan za dobo štirih let.

Prijave pošljite na naslov: Skupne službe SIS, Ptuj, Raičeva ul. 6, v 15 dneh po objavi razpisa.

Čuvajmo lepote narave

Jugoslavija je po svoji slikovitosti in naravnih lepotah znana daleč po svetu. Vsako leto jo v zimskih, posebno pa še v poletnih mesecih, obišče mnogo tujih turistov.

Toda naravi vedno bolj grozijo nevarnosti, ki jih prinaša civilizacija z vsemi negativnostmi kot: onesnaževanja okolja s strupenimi plini iz tovarniških dimnikov, s strupenimi odpadki, ki se stekajo po kanalizaciji ali pa še kako drugače v naše reke in potoke, obenem pa tudi pronica v zemljo, v vodah uničuje življenje živali, onesnaževanje okolja z najrazličnejšimi

Slikovitost narave pri Belih vodah

kemičnimi strupi, z metanjem smeti itd. To velja predvsem za kraje v nižinskih predelih v bližini večjih mest in številnih tovarn.

Naša Slovenija je med najbogatimi državami v Evropi — z gozdovi, zato nam nudi še mnogo zdrave narave v višinskih predelih, kjer so hribi in gore porasle z večjimi in manjšimi gozdovi. Del narave v hribovitim svetu, kjer ni gladina vode bela od zastrupljenih rib in v zraku ne strupenih plinov je zabeležil tudi naš objektiv kamere. Besedilo in posnetek: Boris Cafuta

Tradicionalni 45. planinski ples

V organizaciji planinskega društva IMPOL Slovenska Bistrica bo v soboto, 2. februarja 1980 že 45. tradicionalni planinski ples. Ta dogodek, ki ga že vrsto let organizirajo v Domu kulture Slovenska Bistrica bistriški ljubitelji planin in narave, je tudi bogato spoznanje, da je v občinah še močno vkoreninjena privrženost naravi in njenim lepotam.

Na tem srečanju starejši planinci obujajo spomine na prehojene poti in opravljene akcije katere so mlajšim članom, planincem bogata spoznanja in napotki za nadaljnje delo v očuvanju narave.

Viktor Horvat

Plavalci pregledali svoje delo

Iztekli sta se dve leti, ko so se prali ljubitelji plavalnega športa na pobudo družbeno-političnih organizacij ustanovili plavalni klub z nazivom »Toplice Ptuj«. Okrovitelj je postal Kmetijski omladin Ptuj in to iz razloga, da bi vsa aktivnost odvijala v objekti toz »Ptujске toplice«.

Dveletno obdobje pa na poročju plavalnega tekmovanja ne omeni dosti, zlasti če gre za takšno zvrst dejavnosti, ki v Ptuj plohi ni bila razvita. Tega se je odstvo dobro zavedalo in v tem času je bilo opravljeno ogromno dela. Plavalna abeceda je bila udeležena vsakomur, ki jo je želel

spoznati skozi začetne plavalne tečaje tako za mlade kot odrasle, usposobljeni trenerji pa so pričeli s treningi perspektivnih plavalcev in plavalk, zato uspehi niso izostali.

V tem času so se udeležili vrsto tekmovanj, tako regijskih, republiških, zveznih in mednarodnih ter dostojno zastopali Ptuj in barve kluba.

Na 42 tekmovanjih so nastopili 347 krat, kjer je doseglo limite za nastope na republiških prvenstvih 14 plavalcev in plavalk, za nastop na državnih prvenstvih so izpolnili normo sledeči: Breda Vidovič, Petra Ilc, Alenka Zlebnik, Iris

Zupanc, Barbara Bezjak, Franjo Rozman pa se je normi zelo približal.

S tem pa število tekmovalcev ni zaključeno, saj bodo z marljivim treningom lahko tudi ostali uspeli in pridobili pravico nastopa. Ptuj prelepimi plavalnimi objekti, pa je postal znan širom Jugoslavije. Lani je bilo odlično organizirano tekmovanje za pokal PZJ, kjer so nastopili najboljši jugoslovanski plavalci in plavke, ob tem so bile izrečene laskave ocene tako nad objekti kot glede organizacije tekmovanja.

Vse to nedvomno daje vzpodbude za nadaljnje delo, zato je

volilna konferenca, ponovno izvolila dosedanje člane UO, ki jih bo še nadalje vodil predsednik Jože Vidovič.

Sprejet je bil tudi sklep, da se PK »Toplice« preimenujejo v »Ptujске toplice« Ptuj, kar bo v bodoče nedvomno pogojevalo čim tesnejše sodelovanje s kolektivom toz »Ptujске toplice«. Prav je, da ob koncu omenimo še prizadevne trenerje, ki z veliko volje in entuziazma vadijo mlade in veliko razumevanje staršev, ki pripomorejo, da prihajajo otroci na treninge, plačajo prevoze na tekmovanja in nakup opreme, kar je neizračunljiv prispevek. anc

Tekmovanja v počastitev dneva mladosti

Tekmovanja v počastitev dneva mladosti so stekla. V prostorih osnovne šole Markovci je potekalo kvalifikacijsko tekmovanje v šahu za območje Ptujске polja in Slovenskih goric. Udeležilo se ga je šest ekip in sicer OO ZSMS Grajena, OO ZSMS OŠ Gorišnica, OO ZSMS Gorišnica, OO ZSMS Polenšak, OO ZSMS OŠ Juršinci in OO ZSMS OŠ Markovci.

V prvem kolu je ekipa OO ZSMS OŠ Gorišnica premagala Grajeno 3:2, OO ZSMS Markovci ekipa OO ZSMS Polenšak prav tako 3:2, OO ZSMS Gorišnica pa ekipa OO ZSMS OŠ Juršinci s 3:5:1,5. V polfinalu je nato ekipa OŠ Gorišnice premagala ekipa OŠ Markovci s 5:0, v finalu pa sta se pomerili ekipi OŠ Gorišnice in OO ZSMS Gorišnice. Po regularnem delu srečanja je bil izid

2,5:2,5. Nato sta bila izžrebana od vsake ekipe po en igralec, ki sta odločila o prvem finalistu v šahu. Ekipa OO ZSMS Gorišnica je premagala OŠ s 3,5:2,5. Zmagovalna ekipa je igrala v naslednji postavi: Dušan Ličina, Sandi Markovič, Janez Verbančič, Martin Verbančič in Ratko Matijašič.

V Majšperku pa je potekalo kvalifikacijsko tekmovanje za območje Haloz v košarki, šahu in namiznem tenisu. V košarki so nastopile štiri ekipe. Doseženi so bili naslednji rezultati: OO ZSMS OŠ Majšperk: OO ZSMS Podlehnik 18:31, OO ZSMS Majšperk: OO ZSMS Medvedce 30:12. Za tretje mesto sta se pomerili ekipi OŠ Majšperk in OO ZSMS Medvedce. Zmagala je ekipa OŠ z 29:25, v finalu pa sta se pomerili ekipi OO ZSMS Majšperk in OO ZSMS Podlehnik.

šperka in OO ZSMS Podlehnik. Zmagala je ekipa OO ZSMS Majšperk s 26:13. Zmagovalna ekipa Majšperka je igrala v naslednji postavi: Korošec, Vuk, Galun, Voda, Tomine, Lešnik in Pompe.

V namiznem tenisu se je brez boja uvrstila naprej ekipa Ptujске gore, saj nasprotnika ni bilo. Tako ni bilo ekipe Zetale, ki se je predhodno prijavila.

V šahu so se pomerile tri ekipe in sicer OO ZSMS Medvedce, OO ZSMS Majšperk in OO ZSMS Ptujška gora. Doseženi so bili naslednji rezultati: OO ZSMS Majšperk: OO ZSMS Medvedce 3:2, OO ZSMS Ptujška gora: OO ZSMS Medvedce 4:1 in OO ZSMS Majšperk: OO ZSMS Ptujška gora 4:1. Prvo mesto je osvojila ekipa Majšperka, druga je bila ekipa Ptujске gore, tretja pa

je bila ekipa OO ZSMS Medvedce.

Za zmagovalno ekipo Majšperka so nastopili: Korošec, Klarič, Andrej Vuk, Aljaž Vuk in Murko.

Dosedanja tekmovanja so bila zelo zanimiva. Večina ekip je tekmovanje vzela »zares«, nekatere pa ne. Zato je velika škoda, da se nekatere ekipe prijavijo za tekmovanje, vendar ne pridejo. To bi lahko premislili ob prijavi in prijavili tiste ekipe za katere vedo, da bodo nastopile. Zato na OO ZSMS, ki tekmujejo vzamejo tekmovanje v počastitev dneva mladosti bolj resno, kajti to tekmovanje bi moralo biti najbolj množično in odigrano tako, da bi bilo za vzor drugim.

Danilo Klajnšek

DELAJSKE ŠPORTNE IGRE

V streljanju prvi mesti za Perutnino

23. in 24. januarja je bilo v pokritem strelišču pri športni dvorani Mladika tekmovanje v streljanju z zračno puško za ekipe delovnih organizacij. V obeh konkurencah so bili najboljši strelci in strelke Perutnine.

Z enega številnih strelskih tekmovanj

Z. Marinkovič
(foto L. Canjko)

Rezultati:
MOŠKI — ekipno: 1. Perutnina 850, 2. TGA 845, 3. IMP TOZD Elektrokovinar 830, 4. — 5. Agis in MIP 829, 6. Olga Meglič 784, 7. Gradis TOZD Gradnje 763, 8. KK 724, 9. SO Ptuj 696, 10. TOZD Elektro 561, 11. SDK 141 krogov;
— posamezno: 1. Jože Lovrenčič (MIP) 181, 2. Samo Kočevar (PP) 181, 3. Ludvik Pšajd (IMP TOZD Elektrokovinar) 180, 4. Marjan Plajšek (TOZD Gorenje) 180, 5. Franc Novak (TGA) 180 itd.
ŽENSKE — ekipno: 1. Perutnina 707, 2. Agis 695, 3. TGA 672, 4. SKD 361, 5. KK 207 krogov;
— posamezno: 1. Jelka Kirbiš (Perutnina) 161, 2. Milena Bombek (Agis) 157, 3. Lidija Pešič (TGA) 149, 4. Olga Kramberger (TGA) 147, 5. Erna Rimele (Perutnina) 147 itd.

To je bil prvi del tekmovanja v streljanju z zračno puško v letošnjih delavskih športnih igrah. Naslednje tekmovanje bo marca, nastopile pa bodo lahko tudi tiste ekipe, ki so prvo tekmovanje izpušile, ali pa se niso pravočasno javile.

OBČINSKO PRVENSTVO V ŠAHU ZA PIONIRJE

Najboljša je OŠ Gorišnica

V tem mesecu je bilo v ptujski občini osnovnošolsko prvenstvo v šahu. Največ uspeha so imeli učenci in učence OŠ Franc Belšak iz Gorišnice, kar je tudi zasluga mentorjev Voršiča in Viherja. Najboljše ekipe z občinskega prvenstva, ki je potekalo v prostorih osnovne šole Tone Žnidarič v Ptuj, se bodo prihodnji mesec udeležile področnega prvenstva v Mariboru.

REZULTATI
MLAJŠE PIONIRKE: 1. Gorišnica 11, 2. Grajena 6, 3. Tone Žnidarič 3,5, 4. Olga Meglič 3,5 točke;
STAREJŠE PIONIRKE: 1. Grajena 10,5, 2. Gorišnica 6,5, 3. Leskovec 4, 4. Tone Žnidarič 3;
MLAJŠI PIONIRJI: 1. OŠ Gorišnica 33, 2. Grajena 28, 3. Kidričevo 21, 4. Hajdina 18, 5. Zetale 18 itd. Nastopilo je deset ekip.
STAREJŠI PIONIRJI: 1. Gorišnica 23,5, 2. Tone Žnidarič 21,5, 3. Juršinci 20,5, 4. Podlehnik 18, 5. Grajena 15 itd. Nastopilo je devet ekip.
Tekmovanje, ki je bilo 11. in 26. januarja, je organizirala občinska zveza za telesno kulturo občine Ptuj v sodelovanju s ŠD Izbira. Najboljše ekipe so prejele pokale in diplome.

L. k.

PRED SEJO OBEH ZBOROV SKUPŠČINE TKS OBČINE PTUJ

O zmanjšanju programa in stabilizaciji

V ponedeljek se bodo v domu Franc Kramberger sestali delegati obeh zborov skupščine Telesnokulturne skupnosti občine Ptuj. Po pregledu in potrditvi zapisnika prejšnje seje bodo obravnavali predlog uskladitve programa telesnokulturne dejavnosti v občini Ptuj v letu 1980 na podlagi preoblikovanja materialnih osnov, za tem predlog sklepa o uskladitvi sredstev za izvedbo programa in o prispevnih stopnjah, nato predlog varčevalnega programa skupnosti v letošnjem letu, ob koncu pa bodo kot običajno še vprašanje delegatov in odgovori.

Nekaj besed o programu telesnokulturne dejavnosti v občini Ptuj v letu 1980 na osnovi preoblikovanja materialne osnove. V skladu z izhodišči in smernicami oblikovanja skupne in splošne porabe sredstev za leto 1980, smo v skladu z resolucijo o politiki ureditve družbenega plana Jugoslavije in Slovenije porabo za 22,7 odstotne rasti znižali v primerjavi z letom 1979 na 16 odstotno rasti. In kako to vpliva na program telesnokulturne skupnosti v letu 1980?

Ugotovimo lahko, da so se sredstva, glede na dovoljeno 16 odstotno rasti, znižala za 460 tisoč dinarjev v primerjavi z dogovorjenimi sredstvi. Tako bo iz prispevne stopnje za občinski in republiški program združeno 7 milijonov 920 tisoč dinarjev. Lastni dohodki ostanejo v planirani višini, prav tako tudi sredstva po posebnim sporazumu, gre za milijon in pol dinarjev za izgradnjo športnih objektov pri srednješolskem centru. Tako bomo letos na voljo imeli nekaj čez deset milijonov skupnih sredstev.

Če gledamo odhodke, potem ugotovimo, da so v občinskem in skupnem programu v višini 16 odstotkov v primerjavi z letom 1979. Vendar je bilo nekatere postavke potrebno dvigniti nad dovoljen porast. Ta sredstva skupnost namreč mora zagotoviti in so za anuitete, program ZTKO in dodatne naloge. Znižana pa je najemna objekta in njihovo vzdrževanje. Vse to pa je zajeto v gradivu, ne obsežnem, ki ga velja predelati.

Samoupravne interesne skupnosti s področja družbenih dejavnosti bodo tako v letu 1980 izvajale programe v okviru že sprejetih

dopolnil k samoupravnim sporazumom in to tako, da bodo zneske za leto 1980 po teh sporazumih valorizirale upoštevaje nižjo rast družbenega proizvoda v primerjavi s predvideno rastjo in ob stališču, da sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb rastejo v tem letu največ do 16 odstotkov. Ob tem pa je ob naporih za stabilizacijo gospodarstva in porabe potrebno sprejeti tudi dodatne varčevalne ukrepe. Predlog teh ukrepov za telesnokulturno področje je naslednji:

1. Večji poudarek je potreben temeljitejšemu delu z delegacijami in informiranju delegatov in to ne samo prek skupščinskega gradiva, temveč tudi z neposrednim stikom. S tem bi dosegli zagotovitev sklepčnosti na sejah organov skupnosti kakor tudi kvalitetnejše delo na področju delegatskega odločanja in svobodne menjave dela. Predvsem to velja za delegacije zborov izvajalcev, to je delegacije osnovnih telesnokulturnih organizacij.

2. Izdelati je potrebno analizo možnosti združevanja posameznih panog v enotno društvo oziroma klub. Kot primer je navedeno športno društvo Drava z vsemi sekcijami, ki so sedaj samostojni klubi.

3. Smotnejše izkoriščanje objektov, predvsem v zimskem času, tu gre za manjšo porabo električne energije in ogrevanje.

4. Izvesti analizo športnih panog iz katere bo razvidno, katerim panogam bi odobrili nastopanje v tekmovanju sistemom izven občinskih meja, vse ostalo pa bi sodilo v okvir množičnosti. S tem bi dosegli kvaliteto tekmovalnega in vrhunskega športa ter racionalnejšo porabo sredstev.

5. Racionalizacija množičnih akcij in izpustitvi vse tiste, ki so mnogokrat same sebi namen.

6. Vse osnovne telesnokulturne organizacije morajo svoje programe skržiti na minimum, pozornost pa posvetiti hrani, potnim stroškom, zunanjim pripravam, plačevanju trenerjev in podobno, delo pa usmeriti predvsem na amatersko osnovo.

7. Investicij na telesnokulturnem področju v letu 1980 ne bo, razen sofinanciranja izgradnje večnamenskih objektov v krajevnih skupnostih.

L. kotar

NOGOMETNI KLUB.

Turnišče — 78

Nogomet je v ptujski občini močno razširjena športna panoga. Lahko rečemo, da je v vsaki krajevni skupnosti po en klub, ki tekmuje v občinski ali področni ligi. Zraven tega pa je v OO ZSMS v nekaterih krajevnih skupnostih ptujске občine razvit tudi mali nogomet. Ta se predvsem pojavi v terminih, ko vsi klubi oziroma igralci počivajo ob končani uspešni ali manj uspešni sezoni in se pripravljajo na novo sezono.

Nogometni klub Turnišče je z aktivnostjo pričel v preteklem letu 1978, ko je namreč nastal in začel s svojim delom. Od meseca marca pa tja do septembra je nastopal kot samostojen klub, čeprav ni bil vključen v nobeno športno društvo ali podobno organizacijo. Ko se je v krajevni skupnosti Turnišče na novo ustanovila OO ZSMS, se je tudi klub priključil njenemu delu na športnem področju. Sam klub in njegovi člani pa so bili pomemben dejavnik za nastanek same OO in njene aktivnosti. Tako je sodeloval na mnogih turnirjih širom ptujске občine. Mladi kakor tudi starejši ljubitelji nogometa iz krajev kot so Markovci, Podlehnik, Cirkulane, Vitomarci, Juršinci, Sela, Leskovec, Videm in drugi se ga prav gotovo spomnijo pod imenom nogometni klub Turnišče — 78 in fantov v plavih dresih, kakor tudi po lepi „fer“ igri.

V tem letu je nadaljeval z nastopi na turnirjih, seveda ne v takšni meri kot v prejšnjem letu. Lani je namreč organiziral dva turnirja v malem nogometu. Enega na domačem igrišču. Ker pa igrišče ni ustrezno, je iskal pomoč pri KS Videm in tako je bil drugi turnir prav v tej KS. Letos so se jih težave še povečale in tako niso uspeli organizirati nobenega turnirja, upajmo, da bo v naslednjem letu veliko uspešnejši z organizacijo.

Od vsega začetka pa jih tare problem, saj ni dovolj sposobnega kadra, da bi sestavili ekipo, ki bi uspešno nastopala. Tako so jim priskočili v pomoč igralci Drave in Partizana iz Ptuja ter igralci iz Draženc. Veliko truda v ta klub oziroma sedanjo sekcijo OO ZSM pa so vložili nekateri mladinci kot so Martin Bedrač, Janez Malek, Milan Smiljan, Danilo Zupančič in še bi lahko naštel teh nadarjenih mladincev in uspešnih v vodenju kluba kot v organizaciji akcij.

Seveda pa je največji problem ne samo kluba temveč tudi same OO ZSMS Turnišče prikladen prostor za športno dejavnost mladine. Mnogo je bilo govora o igrišču, ki bi ga naj zgradili, vendar iz tega verjetno ne bo nič. O tem problemu bi moral posebej razpravljati svet KS Turnišče. S takšno pridobitvijo bi se bolj zaživela dejavnost na vseh področjih.

Z. B.

Smučarski tečaj na Pohorju

Na smučiščih pri Arehu na Pohorju je v tem tednu začetni in nadaljevalni smučarski tečaj za otroke iz ptujске občine. Udeležuje se ga okrog 140 mladih, organizatorja pa sta Telesnokulturna skupnost in Zveza telesnokulturnih organizacij občine Ptuj, v sodelovanju z vadiitelji SK Branik. Cena tečaja, ki se bo končal v soboto, je precej visoka, znaša 1100 dinarjev za teden dni vadbe, seveda z vštetim prevozom, hrano ter zdravniško službo. Cena je mogoče eden izmed razlogov za manjše število prijav kot prejšnja leta. Po drugi strani pa verjetno tudi slabe izkušnje s snegom. Običajno ga takrat ko imamo čas ni in obratno. Tokrat pa je le drugače in bodo na svoj račun prišli tudi tisti otroci, teh pa je velika večina, ki si smučanja na Pohorju in drage opreme ne morejo privoščiti. Vendar bodo tudi ti otroci počitnice lahko prijetno preživeli, seveda ne organizirano, temveč tako kot si bo vsak sam to znal urediti. Možnosti je veliko.

L. k.

Uspešni nastopi Silve Razlagove

Najboljša kegljavka ptujске občine Silve Razlag, ki zaradi pomanjkanja ustreznih pogojev za vadbo in nastopa, nastopa za mariborski Konstruktor, se je ponovno izkazala. Na tretjem izločilnem turnirju najboljših kegljavk Jugoslavije za sestavo državne reprezentance, ki je bil v soboto in nedeljo v Zagrebu, je osvojila tretje mesto za Sobolovo in Kristofovo. V skupnem seštevku po treh turnirjih pa je na odličnem petem mestu. Poglejmo trenutno uvrstitev s pojasnilom, da se bo v reprezentanco uvrstilo prvih sedem igralcev: 1. Kristof (Teksilac, Zagreb) 2610, 2. Sobol (Rijeka) 2582, 3. Perman (Rijeka) 2510, 4. Budnič (Avto-Hrvatska, Zagreb) 2499, 5. Razlag (Konstruktor Maribor) 2481, 6. Bartolović (Rijeka) 2467, 7. Zore (Kranj) 2459, 8. Bajde (Celje) 2453, 9. Marinc (Celje) 2451, 10. Tkalič (Konstruktor, Maribor) 2443 itd.

Silva Razlag ima z ozirom na sedanje uspešne nastope možnost, da se uvrsti v državno reprezentanco, kar bo prav gotovo izjemen dosežek. Seveda pa za to potrebuje dva solidna nastopa na zadnjih dveh turnirjih. Predzadnji turnir bo prihodnje nedeljo v Prištini, kraj in kegljišče zadnjega nastopa pa še nista določena. Ne smemo pa tudi mimo ugotovitve, da je Razlagova trenutno najboljše uvrščena predstavica naše republike. Želimo ji, da bi to mesto tudi obdržala!

L. kotar

Smučanje, sankanje ...

Na osnovni šoli Boris Kidrič iz Kidričevega so izvedli zimski športni dan. Učenci so s svojimi smučmi in sanmi dobesedno okupirali hrib pod Ptujsko goro. Ljubitelji zimskih športov so se pomerili v smučanju (slalom) in sankanju.

REZULTATI SANKANJA
Dečki: 1. Sombolec 19,3 sekunde; 2. Topal 21,4 sekunde; 3. Majcenovič 21,7 sekunde.

Dečke: 1. Knežević 20,9 sekunde; 2. Repec 21,5 sekunde; 3. Petek 22,0 sekund.

REZULTATI SMUČANJA — SLALOM
Dečke 5-6 razred: 1. Gorše 21,9 sekunde; 2. Intihar 22,6; 3. Gravac 22,7 sekunde.

Dečke 7-8 razred: 1. Topolovec 18,4; 2. Intihar 24,9 sekunde; 3. Pavličič 26,1 sekunde.

Dečki 5-6 razred: 1. Strel 16,4 sekunde; 2. Rajber 17,5 sekunde; 3. Šprah 17,7 sekunde.

Dečki 7-8 razred: Mejenovič 15,8 sekunde; 2. Perič 16,6 sekunde; 3. Loboda 16,7 sekunde.

Smučanje je izredno priljubljeno med učenci na OŠ v Kidričevem. Če so le dobre zimske razmere imajo obvezno smučarski športni dan in to skoraj vedno na istem mestu.

O šoli v naravi s pomočjo številki že poročali. Prav pa je, da še omenimo najboljše tri tekmovalce. Pri učenkah je prvo mesto osvojila Maša Gorše, druga je bila Mateja Grbavec, tretja pa Sonja Hameršak; pri učencih pa je prvo mesto zasedel Igor Bezjak, drugi je bil Zoran Zemljarič, tretji pa Leon Pišek.

Danilo Klajnšek

DELAJSKE ŠPORTNE IGRE

Šah in mali nogomet

Tekmovanje v šahu bo 12. in 13. februarja v domu Franc Kramberger, pričelo pa se bo ob 15.30, ko bo opravljeno tudi žrebanje ekip, ki bodo igrala vsaka z vsako.

V obeh skupinah tekmovanja v malem nogometu je prvi del zaključen. V skupini A vodi Perutnina, sledijo Olga Meglič, Agis, JLA, MIP, KK, SSŽ, SO Ptuj, Inženiring in Agrotansport.

V drugi skupini pa je vrstni red naslednji: TOZD za vzdrževanje voz, Komunalno podjetje, TOZD Elektro, IMP Elektrokovinar, Postaja milice, KB Maribor PE Ptuj, TGA in Opekarna Ptuj.

Z. M.

TV spored
TV LJUBLJANA

PETEK, 1. FEBRUARJA:
10.00 TV v šoli: Kocka, kocka. Botanik. Zaljubljeni Gliša—film; 12.40 TV v šoli: Zgodba. Ali si dijak, ali... 17.00 Poročila; 17.05 Razvoj s pluznim prestopom — iz cikla šola smučanja; 17.15 Nenavadne dogodivščine Pina Pinpina; 17.30 Družina Lesnewskich, angleška mladinska serija; 18.00 Domači ansambli: Ansambel Lojzeta Slaka; 18.30 Obzornik; 18.40 Planiranje v krajevni skupnosti; 19.00 Spekter: Plastične barve, vroča voda; 19.10 Risanka; 19.15 Cikcak; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Kar bo, pa bo; 21.00 A. Haley: Korenine—naslednje generacije; 22.30 V znamenju; 22.45 Nočni kino: Jonas, švicarski film.

SOBOTA, 2. FEBRUARJA:
8.00 Poročila; 8.05 Jakec in čarobna lučka, otroška serija; 8.20 Zima, zima bela; 8.35 Kurir Goce Delčeva; 9.05 Pustolovščina; 9.35 Pisani svet; Po sledeh zelene bratovščine; 10.05 Marie Curie; 10.55 Gorivo sončna energija — pot obloženega kruhka; 11.20 Igmanski marš — iz cikla Čas, ki živi; 11.50 625; 12.25 Ljudje in zemlja; 13.35 Poročila; ... Oskar, španski film; ... Roko-met Radnički: Bayer; 17.00 Kosarka Bosna-Jugoplastika; 18.35 Naš kraj; 18.45 Robinovo gnezdo, humoristična serija; 19.10 Risanka; 19.15 Cikcak; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 J. Dietl: Župan našega mesta; 21.00 Zbogom, kifjelci, francoski film; ... Zabavno glasbena oddaja; ... TV kažipot; ... Poročila.

NEDELJA, 3. FEBRUARJA:
8.55 Poročila; 9.00 Za dobro jutro: Čez 3 gore, Koroški akademski oktet; 9.30 Življenje na zemlji dokumentarni film; 10.25 Disnejev svet, serijski film; 11.10 Čebelica Maja; 11.35 TV kažipot; 11.55 Mozaik; 12.00 Kmetijska oddaja; 13.00 Poročila; TV žetnik; Namizni tenis; Strah pred obogatitvijo ali posledica nafte krize, dokumentarna oddaja; Poročila; Igre na snegu, posnetek EVR oddaje; Pot navzdol, avstralski film; 19.10 Risanka; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 20.00 S. Pavič: Vroči veter; 21.05 Prizren; 21.35 V znamenju; 21.50 Risanka; 21.55 Glasbeni album; 22.10 Športni pregled.

 unial
tovarna glinice in aluminija
Boris Kidrič n.sub.o.
Kidričevo

objavlja oglas za sprejem delavca za opravljanje del oziroma nalog:

OPRAVLJANJE DEL S PODROČJA VARSTVA PRI DELU
Pogoj: varnostni inženir s predizobrazbo elektro tehnika
— tri leta delovnih izkušenj
— znanje tujega jezika
— opravljen republiški izpit iz varstva pri delu po prvem programu
Področje dela: kontrola izvajanja ukrepov varstva in usklajevanja z veljavnimi varnostnimi predpisi v obratih TOZD ter pregled naprav, priprav, zaščitnih sredstev in delovnih prostorov TOZD.
Osební dohodek je približno 8.450 dinarjev.
Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh v kadrovsko socialno službo delovne organizacije. Prošenj, ki bodo brez ustreznih dokazil, ne bomo upoštevali. Prosilci bodo dobili odgovore v 15 dneh po izbiri.

 krvodajalci

STOPERCE, 10. JANUARJA, 1980:
Alojz Lubej, Zg. Sveča 18; Alojz Kovačič, Nadole 80; Franc Valant, Kupčinski vrh 32; Justina Jus, Stoperice 75; Antonija Jerič, Stoperice 18; Bernarda Galun, Kupčinski vrh 33; Rezika Adam, Sveča 47; Frančka Egartner, Stoperice 34; Anton Ferlež, Stoperice 10; Franc Kores, Stoperice 48; Ciril Kamenšek, Stoperice 73; Ivan Jus, Stoperice 75; Ivan Plavčak, Čermožice 10; Martina Plavčak, Čermožice 10; Feliks Taciga, Stoperice 9; Anica Žunkovič, Grdina 2; Marija Pšeničnik, Stoperice 16; Anton Lorber, Stoperice 19; Ivan Glob, Kupčinski vrh 2; Mira Potočnik, Čermožice 9; Jože Jernejšek, Stoperice 35; Tončka Korajžja, Stoperice 42; Andrej Lah, Stoperice n. h.; Ana Taciga, Stoperice 9; Janez Lorber, Stoperice n. h.; Marija Sledič, Stoperice 23; Marija Mohorko, Grdina 10; Janez Korez, Stoperice 48;

TRNOVSKA VAS, 15. JANUARJA 1980
Vlado Breznik, Biš 25; Ivan Pšajd, Trnovska vas 62; Barbāra Rajšp, Trnovska vas 62; Jožefa Muršec, Bišečki vrh 59; Rudolf Šamprl, Črmlja 15; Štefan Lovrenčič, Sovjak 10; Marija Lupša, Bišečki vrh 53; Terezija Polanec, Bišečki vrh 58; Jožefa Kos, Ločič 8; Marija Kramar, Trnovska vas 34; Marjan Potrč, Bišečki vrh 21; Janez Kocmut, Ločič 24; Franc Roškar, Biš 53; Franc Šuen, Bišečki vrh 8; Edi Ljubec, Biš 43; Franc Horvat, Bišečki vrh 15; Franc Pšajd, Črmlja 5; Zdenka Pšajd, Črmlja 5; Marija Mohorič, Trnovska vas 33; Angela Potrč, Bišečki vrh 22; Marica Potrč, Ločič 15; Marija Potrč, Bišečki vrh 45; Terezija Matjašič, Trnovska vas 5.

mali oglasi

PRODAM večjo količino domačega vina. Vinko Kocmut, Ločič 24, Trnovska vas.
DVE ostareli osebi z manjšim posestvom iščeta dobrosrčno žensko, ki bi ji bila pripravljena preskrbeti. Simon Kamenšek, Lancova vas.
PREKLICUJEM zaključno spravevalo poklicne šole za prodajalce Ptuj, izdano 76. leta na ime Daniel JANŽEKOVIC, Bukovci 129, Markovci.
PRODAM traktor 30 KM. Ogled v popoldanskih urah. Munda, Gorišnica 3.
PRODAM komplet kurentijo. Marjan KOROŠEC, Pivkova 3 (Novo naselje), Ptuj.
ISČEM sobo v Ptuj. Naslov v upravi!
PRODAM 80 arov gozda — primerno tudi za vikend. Kreffl, Grajenščak 14, Ptuj.
ISČEM varstvo v dopoldanskem času za 8 mesecev starega otroka. Vladka Novak, CMD 19, Ptuj. Oglasite se lahko na domu po 16. uri vsak dan.
UGODNO prodam črno-beli TV sprejemnik, dobro ohranjen. Aleksander Podkrižnik, Žgečeva 10, Ptuj.

kino

PTUJ:
Četrtek, 31. januar in petek, 1. februarja: NORI SEKS it. barv. erot. komedija; Sobota, 2. in nedelja, 3. februarja: MOST NA REKI KWA! ang. barv. CS film, v nedeljo ob 10. uri am. barv. risanka TOM IN JERRY.

DO „AGROTRANSPORT“ p. o., PTUJ
Komisija za delovna razmerja **razpisuje** dela in naloge
VODJA FINANČNO RAČUNSKEGA SEKTORJA
Pogoji:
— višja izobrazba ekonomske smeri
— 5 let delovne prakse na delih in nalogah s posebnimi pooblastili
— poskusno delo 5 mesecev
Izbrani kandidat bo imenovan za opravljanje razpisanih del in nalog za dobo 4 let — reelekcija.
Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v življenjepisom naj pošljejo kandidati v 15 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh od izteka roka za prijavo.

DORNAVA, 17. JANUARJA 1980:
Franc Herga, Dornava 129; Jožefa Jurič, Dornava 115; Neža Lah, Mezgovci 55/a; Verica Emeršič, Mezgovci 3; Konrad Herga, Dornava 98; Jožica Petek, Dornava 1/a; Angela Bezjak, Nova vas 51; Marija Krajnc, Kicar 70; Tatjana Feguš, Pacinje 34; Rozika Selinšek, Dornava 1/a; Alojz Hrga, Dornava 135; Sonja Arnuš, Dornava 99; Anton Peteršič, Dornava 71; Alojz Pihler, Dornava 64/a; Ana Muršec, Dornava 126; Terezija Gomboc, Dornava 43; Milan Štumberger, Mezgovci 40; Franc Peteršič, Dornava 60; Rozalija Matjašič, Borovci 6; Janez Zemljarič, Dornava 54; Jože Sok, Dornava 106; Franc Simonič, Dornava 132; Vlado Prosenjak, Dornava 47; Ivanka Flos, Mezgovci 25; Stanko Emeršič, Mezgovci 3; Kristina Majcen, Mezgovci 73; Franjo Cigula, Dornava 22; Marija Rojko, Mezgovci 50; Ivanka Peteršič, Dornava 71; Marija Pivko, Dornava 142; Milan Drevenšek, Dornava 24/a; Milica Ljubec, Mezgovci 2/a; Anica Golob, Dornava 142/b; Jožef Cigula, Dornava 106; Lizika Petrovič, Dornava 1/a; Drago Sedmak, Kvedrova 4; Vinko Kokol, Dornava 87; Mirko Horvat, Dornava 128/a.

KIDRIČEVO TGA, 22. JANUARJA:
Ema Turnšek, Gerečja vas 41; Janez Bedenik, Nadole 13; Mirko Vinko, Ilčeva 2; Milan Plajnsšek, Reševa 26; Janez Serdinšek, Lovrenc 65; Romana Mertuk, Trnovci 20; Franc Klinger, Trnovska 25; Jože Kukovec, Zg. Hajdina 173; Janko Dovečar, Štrejaci 27; Franc Hameršak, Zagrebška 2; Borut Srečko, Rajčeva 4; Ivan Kosi, Velika Nedelja 1; Marjan Cajnko, Flegeričeva 2; Vili Šoštar, Kidričevo 9; Mirko Medved, Lovrenc 114; Ludvik Škerget, Lovrenc 37; Jože Ogrizek, Vošnjakova 3; Janez Horvat, Poljska 2; Srečko Maroh, Njiverce 4; Janko Kirič, Kidričevo 5; Bojan Stanič, Mihovci 7/a; Anton Medved, Ptujška gora 141.

 Mercator
SOZD Mercator n. sub. o.

 mercator izbira panonija ptuj

Komisija za delovna razmerja Delovne skupnosti skupnih služb Mercator Izbira Panonija Ptuj, objavlja oglas za opravljanje del in nalog:
ZADEVE LJUDSKE OBRAMBE IN DRUŽBENE SAMOZAŠČITE
Pogoji: višja strokovna izobrazba upravne, pravne ali politološke smeri in tri leta delovnih izkušenj.
Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v roku 15 dni od dneva objave kadrovske službi v splošni sektor DO Mercator, Izbira Panonija Ptuj, Osojnikova 1. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po poteku roka za prijavo.

SOZD ELKOM

 Projekta inženiring p. o.
62250 Ptuj, Trstenjakova 2,

objavlja delovna opravila in naloge za potrebe OZD Ptuj:
1. Materialni in stroškovni knjigovodja — 1 delavec
Pogoji: SSI — ekonomske smeri in 2—5 let delovnih izkušenj.
Nastop službe možen takoj. Delovna opravila se objavljajo za določen čas — nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta.
— za potrebe DE Maribor
1. Tajnica delovne enote Maribor — 1 delavka
Pogoji: SSI — ekonomske, komercialne ali administrativne smeri in najmanj tri leta delovnih izkušenj. Znanje strojepisja in delno stenografije. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Delovna opravila se objavljajo za določen čas — nadomeščanje delavke v času porodniškega dopusta.
Prijava z dokazili sprejemamo 5 dni od dneva objave v časopisu.

 unial
tovarna glinice in aluminija
Boris Kidrič n.sub.o.
Kidričevo

objavlja oglas za sprejem delavca za opravljanje del in nalog v delovni skupnosti skupnih služb

KUHANJE — PRIPRAVA HRANE — za določen čas
Pogoj: KV delavec gostinske smeri in šest mesecev delovnih izkušenj
Področje dela: kuhanje in pripravljanje malic in občasno pomivanje posode.
Osební dohodek je približno 5.265 dinarjev.
Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh v kadrovsko socialno službo delovne organizacije. Prošenj, ki bodo brez ustreznih dokazil, ne bomo upoštevali. Prosilci bodo dobili odgovore najkasneje 15 dni po sprejemu sklepa odbora za kadrovsko splošne zadeve.

 ZAHVALA
Tiho je ugasnilo življenje mojega dragega moža, brata in strica
Jožeta Erjavca
iz Krčevine pri Vurbergu 80

Vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem, znanecm, krajevni skupnosti zlasti tov. Tonetu Zorecu, patronažni sestri Justiki, gasilskemu društvu in duhovniku, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali in z nami sočustvovali, darovali cvetje in vence, ga spremili na njegovi zadnji poti in nam izrazili sožalje iskrena hvala.
V Ptuj, 28. januarja 1980

Žalujoča žena Marija, brat Lojze in ostalo sorodstvo.

 V SPOMIN
Dne 2. februarja 1980 mineva eno leto odkar je usoda ločila od nas našo drago ženo, mamo in babico
Rozalijo Černezel
roj. ADAMIČ iz Jadranske 16

Ni več toplih besed, ki smo jim radi prisluhnili. Ostala je samo velika bolečina, praznina in lepi spomini nate.
Cvetje in prižgane sveče so dokaz naše ljubezni in spoštovanja do tebe.

VSI TVOJI

VEČ AKCIJ — MANJ POŽAROV!

Vsi tisti, ki so sodelovali na redni letni konferenci gasilskega društva Ptuj — ta je bila v petek 25. januarja v dvorani doma gasilcev v Ptuj — so odhajali domov s prijetnim občutkom. Z občutkom, ki bi mu lahko rekli

V gasilskem društvu Ptuj je danes 97 občanov članov, tri članice, 13 mladincev in 10 pionirjev. V letu 1979 smo imeli 77 raznih akcij, kar je izredno veliko, glede na to, da je naše delovanje amatersko. Kljub temu smo v

gasilске zveze od samoupravne požarne skupnosti... Za tem je obirno poročal o operativnem delovanju članov GD Ptuj v lanskem letu Ivan Grahl, poveljnik društva. Sicer pa smo prav na to temo objavili z njim

Marjan Berlič, predsednik GD Ptuj

Delovno predsedstvo ob poslušanju operativnega poročila, ki ga je bral poveljnik Ivan Grahl.

tudi občutek varnosti pred rdečim petelinom, pred ognjem. Res je, da so se pogojili za delo gasilcev močno spremenili. Od tistih prvih vozov na konjsko vprego in ročno brizgalno, s katerimi so se ponašali naši pradedje pred več kot 100 leti, pa vse do modernih gasilskih avtomobilov z večnamenskimi topom na suho in mokro gašenje pa z razstegljivo lestvijo in drugim modernim gasilskim orodjem, s katerim se lahko ponašajo naši ptujski gasilci dandanes na 110 letni konferenci zapovrstjo.

Posebej toplo so bili razen številnih predstavnikov družbenopolitičnih in drugih organizacij ter gasilskih društev občine Ptuj, sprejeti predstavniki pobratenega gasilskega društva iz Krapine. Po uvodnem delu je o aktivnosti GD Ptuj v letu 1979 govoril Marjan Berlič, predsednik društva in povdaril.

„V miru smo vsi gasilci usposobljeni tako, da smo kos vsemu zahtevnim nalogam: požarom, poplavam in potresom. V slučaju mobilizacije pa smo organizirani tudi tako, da brez težav postanemo sestavni del splošne ljudske obrambe. Tudi gasilci se zavedamo Titovih besed, ko je dejal: živimo tako, kot da bo 100 let mir, vendar bodimo pripravljeni tako, kot da bo jutri vojna.“

društvu nemoteno nadaljevali s svojim humanim delom. Še več s požrtvovalnim delom smo nabavili novo gasilsko vozilo FAP s topom na mokro in suho gašenje, kar nam omogoča gašenje vnetljivih tekočin, plinov, kemikalij ter seveda učinkovitejša gašenje klasičnih požarov. Žal imamo resne težave z nabavo pene za top. V letu 1979 smo nabavili tudi prevozno dvizno lestev, s katero dosežemo vsako nadstropje v mestu Ptuj. To lestev je v celoti financiral občinski štab za civilno zaščito, oziroma oddelek za ljudsko obrambo. Tudi zaščitna oprema članstva je na zadovoljivi ravni.

Razen rednih vaj, ki jih izvajamo vsako sredo, so se člani GD Ptuj še posebej usposabljali za razna tekmovanja. Posebej moram pohvaliti mladinsko ekipo. Sicer pa smo vsi skupaj močno sodelovali v vajah ob akciji Nič nas ne sme presenetiti, predvsem po krajevnih skupnostih. Zelo dobro je uspela velika gasilska vaja na ptujskem gradu in več drugih manjših akcij.

Glede na naše požrtvovalno in humano delo čutimo premajhno zanimanje naših občinskih in političnih vodstev za naše delo. Sicer pa je naše društvo zadovoljivo financirano prek občinske

razgovor v prejšnji številki Tednika.

Po bogati razpravi so najzaslužnejšim gasilcem podelili priznanja in diplome.

M. Ozmeč

ČRNA KRONIKA

Kljub neugodnim vremenskim razmeram lahko tokrat zapišemo, da so bili v dneh od 21. do vključno 28. januarja vozniki bolj pazljivi, kot do sedaj. Miličniki postaje milice Ptuj in njenih oddelkov so tokrat posredovali le v treh lažjih prometnih nesrečah.

V eni nesreči je bila oseba lažje telesno poškodovana, v ostalih dveh pa je bila le višja materialna škoda. Vzroki nesreč so bili predvsem neprimerno hitrost glede na stanje cestišča. Skupna materialna škoda na vozilih znaša okoli 50.000 din.

OM

POMOČ VOJAKA V PRAVEM ČASU

SLOVENSKA BISTRICA

Pretekli teden, 24. januarja, se je v središču Slovenske Bistrice zgodila sicer nenavadna nesreča, ko je 44-letna Alojzija Sagadin, doma iz vasi Kočno nad Zg. Polškavo, kupovala v Slovenski Bistrici gospodinjinske potrebščine.

Ko je tako obiskovala trgovine, ji je na Partizanski cesti padla na glavo opeka in jo huje poškodovala. Na kraju nesreče je omahnila, to pa je pravočasno opazil tudi vojak, 30-letni Tone Pogorelec, ki ji je takoj priskočil na pomoč, saj je močno krvavela. Ponesrečeno Alojzijo je Tone Pogorelec privzignil in z njo počakal do prihoda rešilnega

avtomobila. V tem času je od mimoidočega občana zaprosil, da mu je prinesel zavoj prve pomoči, da so ji zaustavili krvavitev. Poškodovano so takoj prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer so ji nudili nadaljnjo potrebno pomoč.

Primer vojaka Toneta Pogoreca ni osamljen, govori o humanosti in požrtvovalnosti pripadnikov garnizije JLA Pohorski bataljon iz Slovenske Bistrice, ko je potrebna pomoč občanom in

gre za očuvanje zdravja in ševanje drugih težavnih situacij občanov, tako na področju sabljanja v SLO, družbeni zaščiti, pa tudi reševanju k

Ta primer je tako še nov, kaz, da so pripadniki prisotni tudi v vsakodnevnem življenju kraja in občine. Vojaku Tonetu Pogorecu pa že izrazili zahvalo in priznanje njegovo hitro ukrepanje nudenje pomoči ponesrečeni občani kot tudi v enoti kjer vojaški rok.

Viktor H

V BOLNIŠNICI DOBRO GOSPODARILI

V letu 1979 so v bolnišnici dr. Jožeta Potrča zelo dobro načrtovali oskrbne dni, saj je prekoračitev le minimalna in znaša 25 oskrbnih dni. Pri tem je potrebno poudariti, da se je ležalna doba v tem obdobju na vseh oddelkih bolnišnice skrajšala in je pod republiškim povprečjem. To je tudi pripomoglo, da so bili stroški nižji. Na drugi strani pa so planirano ambulantno dejavnost povečali za 15 odstotkov.

Za občino Ptuj je tudi značilno, da ima največji odliv pacientov iz osnovne zdravstvene službe v specialistično. Republiško povprečje znaša 5 odstotkov, v ptujski občini pa kar 12,3 odstotke.

Pri izplačilu osebnih dohodkov v preteklem obdobju so v bolnišnici dosegli predvideni plan. Glede na sedanje stanje na tem področju, si bo v prihodnje potrebno prizadevati za dvig osnovnega osebnega dohodka in da se vse druge oblike dela zmanjšajo na minimum. Tudi pri dežurnih ekipah bi bilo potrebno to upoštevati. Potrebno bo bolj kot doslej izkoristiti 42-urni delovnik.

Na splošno so v bolnišnici v preteklem obdobju dobro gospodarili in se stabilizacijsko obnašali.

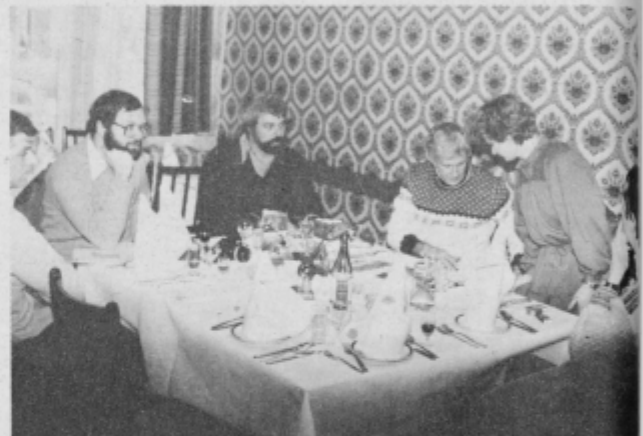
MG

Obisk predstavnikov Kodaka v Ptuj

Pretekli petek je bila na obisku v Ptuj študijska grupa Kodaka iz Amerike. Za obisk Ptuja so se odločili zaradi njegovega velikega kulturno-zgodovinskega, predvsem pa izvirnega bogastva ljudskih umetnin. Med kratkim bivanjem v Ptuj so na filmski trak želeli zabeležiti čim več originalnih motivov iz življenja domače obrti, ljudskih šeg, navad in običajev. Še zlasti jih je prevzel kurent, za katerega so tudi pora-

bili največ filma.

Kljub temu, da jim ni uspelo pokazati vsega kar so bili zadovoljni, čeprav domačini s tem ne bi mogli zadovoljni. To bi nam morala poduk, da se bomo v bodoče podobnih priložnostih, le drug obnašali. Znova lahko ponovno da je naš odnos do domačih umetnosti mačehovski, pa gostom nočemo ali ne znamo kazati vsega, kar imamo.

Študijska grupa ob prihodu v Ptuj.

osebna kronika

RODILE SO:

Olga Pongrac, Dubrava 27 — Vladko: Irena Horvat, Krčevina pri Vurberku 45 — Valerijo: Majda Belšak, Tomaž 24 — dečka: Marta Zamuda, Cvetkovič 14 — deklico: Silva Sagadin, Bukovci 177 — deklico: Danica Antolič, Mošanjski 3 — deklico: Nada Tratnjek, Bodislavci 42 — Mitja: Marija Škafar, Strnišče 11 — dečka: Irena Klasinc, Zihorlova pl. 16 — Roka: Franciška Zamuda, Kicar 30 — dečka: Majda Sagadin, Podgorci 103 — Aleksandra: Jadranka Holobar, B. Kraigherja 12 — Tino: Stefanija Težak, Drbetinci 39 — deklico: Danica Sitar, Zg. Pristava 36 — dečka: Jožica Ljubeč, Zg. Hajdina 42 — Ksenijo: Doroteja Hojnik, Dornava 129 — deklico: Anica Bednjički, Trdobjci 5 — deklico: Katarina Kanceler, Sp. Jablane 43/a — Petra: Stanislava Bauman, Partizanska 15, Središče — Kristijana: Erika Juranovič, Stanovno 19 — Renato: Bernardka Kolar, Dobrina 16 — Andrejo: Sonja Slana, Anželova 15 — deklico: Marija Rozman, Zihorlova pl. 1 — dečka: Milena Bezjak, Drstela 45 — dečka: Dragica Vtič, Ormoška 19 — dečka: Anica Jerenec, Zakl 32 — Mitja.

POROKE:

Miran Lešnik, Ciril — Metodov dr. 19 in Ernestina Perkovič, Slomškova 5; Silvester Petek, Trajanova 9 in Irena Verlek, Rimska 5; Marjan Toplak, Pod-

vinci 18 in Dragica Čeh, Podci 75; Daniel Vogrinec, Strin Milena Ozmeč, Placarov Drago Murko, Dolič 41 in Kna Žorec, Vintarovič 48; Slav Galun, Skorba 48 in Jaušovec, Desenci 5; Stan Donaj, Gajevci 22 in M Janžl, Rogozniška 17; Meznarič, Stojnci 66 in Vajda, Stojnci 22; Tomislav trič, Maribor OF 40 in J Horvat, Lancova vas 71; Pintarič, Pacinje 15 in N Podgoršek, Njiverce 19; Meglič, Spuhlja 65 in M Šmigoc, Bukovci 89.

UMRLI SO:

Vincenc Pevec, Herman roj. 1900, umrl 18. jan. Ljudmila Habjanič, Luno roj. 1905, umrla 16. jan. Anton Irgolič, Sodinci 65 1911, umrl 21. jan. 1980; Kostanjevec, Muršičeva 12 1909, umrl 25. jan. 1980; Vek, Prečna pot 7/a, roj. umrla 21. jan. 1980; Fratec, Prejač, Štrafelova 14, roj. umrla 21. jan. 1980; N Poharič, Pacinje 8, roj. umrla 21. jan. 1980; Rešmid, Zagrebška 64, roj. umrla 26. jan. 1980.

TEDNI

izdaja zavod za časopisno, dijsko dejavnost RADIO-TE 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, ni predal 99. Ureja ure kolegi, ki ga sestavljajo vinarji zavoda, direktor in urednik MIHAEL GOBEC, vorni urednik FRANC ŠEK, tehnični urednik ST PUSNIK. Uredništvo in Radio-Tednik, telefon (062) 261 in 771-226. Celoletna ročnina znaša 250 dinarjev, tujino 350 dinarjev. Ziro SDK Ptuj 52400-603-3102 ska ČGP Večer Maribor podlagi zakona o obdavi proizvodov in storitev v pr je TEDNIK uvrščen med izdave, za katere se ne i temeljni davek od promet izdovod.

ZLATA POROKA V ORMOŽU

SLIKA: Ivan in Elizabeta Roškar ob razglasitvi za zlatoporočence v poročni dvorani v Ormožu.

V soboto, 19. januarja sta predsednik skupščine občine Ormož Mirko Novak in matičar Jože Sever svečano razglasila za zlatoporočence IVANA in ELIZABETO ROŠKAR, stanujoča v Sodincih št. 50. Ivan Roškar je bil rojen 19. julija 1906 v Gorenjskem vrhu, po poklicu je kovač. Elizabeta, roj. Hrnčič je od moža mlajša le slabe tri mesece, vse življenje je opravljala kmečka in gospodinjinska dela. S pridnostjo, težaškim in garaškim delom sta si ustvarila tople dom, kjer še danes živita. V zakonski zvezi se jima je rodilo 6 otrok, danes imata tudi 5 vnukov, ki ju radi obiskujejo in se z njima veselijo.

Besedilo in posnetek: J. S.

ORMOŽ

Povečujejo hotelske zmogljivosti

Lani so v Ormožu začeli z gradnjo hotelskega prizidka, kjer bo okoli 70 postelj. V novem objektu bo tudi večja sprejemna dvorana in frizerski salon. V Ormožu predvidevajo, da bodo z

gradbenimi in drugimi deli na novem hotelskem kompleksu končali junija. Tako bo ormoški hotel imel okoli 130 ležišč, kar bo zadostovalo turističnemu povpraševanju.

V Ormožu pričakujejo, da bodo gradbena dela končali v juniju. (foto: zk)

Z IZBIRO PRAVEGA POHIŠTVA BOSTE DOSEGLI DOMAČNOST V VAŠEM DOMU

PRODAJALNA

emona

ptuj

POTROŠNIŠKI KREDIT STROKOVNI NASVETI DOSTAVA NA DOM MONTAŽA

TRSTENJAKOVA 14

merkur

DOMAČA RAST

PRILOGA TEDNIKA,
PTUJ,
3. JULIJ 1980

LETO III.
ŠTEVILKA 4

Dragi prijatelji!

Leto se je skoraj že prevesilo v drugo polovico in v uredniškem odboru smo nekoliko zaskrbljeni. Zakaj? Vaših prispevkov je vse manj, kar pa seveda ne pomeni, v to smo trdno prepričani, da nihče od vas ne sede več kdaj pa kdaj za mizo, prime za pero in zapiše tisto, kar se je porodilo globoko v njem, se razraslo v take razsežnosti, da kar kliče po izpovedi. Res je tudi, da smo se v tretjem letu izhajanja Domače rasti že vsi tudi malce upeli, da je tista prva zagnanost za nami, pa vendar Ali ne menite, da je tale naša literarna priloga postala

že del nas, da je postala nekaj, kar bi pogrešali.

Radi bi vas spomnili, da pobrsate po zapiskih in nam svoje prispevke pošljete, še posebej tisti, ki še vedno oklevate in se ne morete odločiti, da bi svojo pesem, svojo zgodbo zaupali Domači rasti. Torej z eno besedo, vabimo vas k sodelovanju. Strani literarne priloge široko odpirajo vrata vsem, zato sta odveč sramežljivost in neodločnost. Ob koncu samo še to — škarje in platno sta v vaših rokah.

Uredniški odbor

FOTOGRAFIJA MESECA

Tokrat so člani foto kino kluba DPD Svoboda izbrali za najboljšo sliko BOJANA RODETA »MOTOKROS XIII«

DANICA PETROVIČ

Občutje

V prostoru večerne zarje
se pretaka zelena reka
z lasmi iz stekanih pramenov
kačjih rož
in plazečimi planotami
srebrne tišine.
Po kamenju odmevajo tihi koraki
samote,
luskinasta pesem gradi
migetajočo zvezdno cesto
v deželo onkraj besed.

Nina Mrak

Ljubim te

Trepetajoč prihajaš,
utapljajoč se v meni,
izgovarjaš moje ime . . .
Samo tiste besede ni,
tako običajne,
tolikokrat izgovorjene,
iz generacije v generacijo ponovljene
— LJUBIM TE.

DANICA PETROVIČ

Zahod

Umiram
sredi ilovnato dišečih senc
z napojem brinovega vina,
v večerni zarji plešejo
zlato oblaki prahu in
mlahave peruti golobov.
V bledem zraku se vrtinčijo
glasovi južnega vetra
in pomarančno svetlih
utripov neznanega življenja.
Čez nebo se razpne poslednji križ

Nina Mrak

Nekaj je

Ni utrinek,
ni privid,
ni spomin,
ni bolečina,
ni ne pesem.
Ne ljubezen,
ne sovraštvo,
ne prijateljstvo,
ne upanje
in ne obup.
Pa vendar nekaj je . . .

DRAGO SELINŠEK

Krizanteme

Visoko nad teboj,
nekam globoko,
zamolklo mi
pada srce.
Tiho, tiho
zgrnem se nad te,
nekaj belih, premrzlih
domačih krizantem,
osem, ne, sedem,
ti povem.

Nina Mrak

Štiri stene, strop in tla,
okno, vrata in odmev koraka . . .
Od vrat do okna pa nazaj,
meter za metrom,
uro za uro,
dan za dnem,
noč za nočjo.

DUŠANKA

Trasa, kramp, lopata

Trasa naša je svoboda,
kjer se lomi kramp, lopata,
kjer se lomi težka roka,
kjer se lomi tisoč naših kosti.

Kramp je moja desna roka,
lopata je, da poka.
Zemlja trda poka,
ko se krampič zjoka.

Brate in sestre jaz poznam;
brat mi je kramp,
sestra je lopata,
dom pa trasa.

Obup

Štiri stene, strop in tla,
okno, vrata in odmev koraka.
Utrujeno telo,
izjokane oči,
nema usta,
neurejene misli
in dlani, stisnjene v pesti.

BOGDANA NAMESTNIK

Boki se mi krčijo

Boki se mi krčijo v bolesti:
ni ga!
Temna, bolna grem po cesti,
rana se pri rani vžiga.

Ni ga! okna mi kričijo;
Ni ga! stebila trav šuštiijo;
ni ga! blisk udari v zrak;
ni! mrazi kamniti prag.

Ni ga! oreh pogreni;
ni! mak v polju krvavi;
ni ga! dan se v noč ospe;
ni ga! nebes v daljo zre.

Ali up je še močan,
še vzravnal je in gorak:
ali nisi izklesan
kakor on, kamniti prag?

In odkod ta blesk, jasnina,
okna, vam, ki kot oči je?
Kakor da njegovih sije,
zdi se, v vas gladina.

In zelene, gibke trave —
kakor da ste vanj strmele,
in ste rasle vrtoglave,
da ne bi nikdar zvenele.

Oreh grenkih korenin —
kakor da si skozenj gnal,
in si zrasel grenkozdrav,
ti globoke zemlje sin.

Mak rdeči sred polja —
ali nisi se pogal
iz njegovega srca,
da tako drhtiš krvav?

In ti blisk naelektrini,
nad zemljo v višavah vžgan —
vem, od njega si močan,
ki svetla prihaja k meni.

Dan dehtečih sončnih rož,
ti, ki si premagal noč —
ali nisi kakor mož,
ki skoz temo gre sijoč?

Ti, ki si ves svet objel, vse ljudi,
nebesni lok,
vem, njegovih dobrih rok
si širok in mil odsij.

Danes predstavljamo JANA OELTJENA z delom NOVOLETNI GODCI

FELIKS KOS

Jesen

Rad bi šel s tabo,
pozna jesen.
Odšel bi, sam ne vem kam;
morda za soncem, ki pravkar
ugaša za Pohorjem,
morda s tvojo zadnjo nočjo
v prvi sneeg
morda z vetrom, ki žene
ptice selivke na jug?
Ne vem!
Čutim le, da bi se moral odeti
prav kakor ti pusta jesen.

BRANKO ANŽELJ

Skrivnost

V naročju trave
zadnji sen
rosa spi.
Življenje je igra,
nastajanje in nastajanje,
zgodba,
ki se začne
kdo ve kdaj.
Spoznanje je samo
ena kapljica
v morju,
a vse ostalo so
skrivnosti.

BRANKO ANŽELJ

Samota

Kako pogledat
pticam v oči,
travam povedat
resnico
v laži skrito?
Samota
je največji prijatelj
v samotni.

BRANKO ANŽELJ

Nedolžna ptica

Ledene kaplje orosile
so ti čelo,
v srcu ogenj, drhti ti telo.
Vem, da bi želela,
da odvrneš misli,
da najdeš malo miru.
Glej, sanje so resnica,
ker v vihravosti
so ti zrasla krila.

NAŠA REVOLUCIJA JE NEIZČRPEN VIR

Pri svojem delu se pogosto srečujem z borci narodnoosvobodilne vojne. Često se pogovarjam s preprostimi borci, ki pri svojem delu niso dosegli kakega višjega položaja, pa tudi v partizanih ne visokega čina. Bili so enostavno borci s puško v roki. Doživeli pa so mnogo resničnih in zanimivih zgodb v partizanskem življenju, ki jih še niso zapisali, ki še niso bile objavljene.

Več kot 35 let je minilo od takrat, njihove pripovedi pa so še vedno žive, zanimive, spomini sveži. Človek skorajda ne more verjeti, da so ti preprosti, skromni ljudje toliko doživeli; težje verjamejo mladi, ki so zrastle v svobodi in miru, ki poznajo veličino naše revolucije le iz učbenikov in knjig. Težko je mlademu človeku dojeti, kako težak je bil boj partizanov z okupatorjem in z njihovimi

pomočniki, težko si je predstavljati trpljenje v koncentracijskih taboriščih, kjer so ljudi sadistično pobijali, jih mučili, kjer so ljudje umirali od lakote, kjer so bili ljudje le številke ali pa še to ne, kjer so na ljudeh izvajali zdravniške poskuse. . . Človek je bil manj vreden kot danes poskusni kunec v laboratoriju.

Večina teh borcev nosi posledice prestanega gorja in trpljenja. Mnogi so že v pokoji, vsak dan jih je manj. Z njimi odhajajo v grobove tudi njihovi spomini na boj za narodno in socialno osvoboditev. Na nas je, da vse to, kar se še da zberemo in ohranimo mladim rodovom. Mnogo teh spominov bi lahko literarno obdelali. Stvar tistih, ki imajo smisel in sposobnost za to je, da zberejo te podatke, jih spravijo v javnost.

Morda bo kdo ob tem dejal, da je pisanja o „partizansčini“ že dovolj. Takim odgovorjamo, da se z njimi ne strinjamo.

Morda je res, da smo doslej pisali preveč suhoparno, enostransko. Vse premalo pa smo doslej pisali, kako so ti borci resnično doživljali boj, kaj so takrat čutili, kako so gledali smrti v oči, ki je segala po njih s tisočnimi kreplji.

Res, da ob raznih obletnicah posameznih bitk prirejamo proslave, govorimo in pišemo bolj površno, več o sami proslavi kot o bitki, o zgodovinskem dogajanju v tistem času.

Premalo pa pišemo čustveno o ljudeh, ki so s puško, bombo branili svojo zemljo, svoje in naše življenje. Pozabljamo na usodne trenutke, občutja v srcih borcev takrat, ko so ob njih padali v smrt soborci, najboljši prijatelji, sorodniki, ko so zvedeli za smrt svojih staršev, brata, sestre. . . Vredno bi bilo čustveno opisati trenutke, ko so soborci reševali pod točo krogel svojega ranjenega tovariša, svoje padle, da jih ne bi dobili v roke sovražniki in se sadistično izživljali na mrtvih borcih.

O vsem tem pisati, vse pomembnejše dogodke literarno obdelati, to je danes naša dolžnost, naš prispevek, da bodo junaštva naših dedov, očetov ostala trajno zapisana, da bodo spomini na slavne dni naše revolucije vedno živi. S tem jim bomo vsaj delno povrnil dolg za vse tisto, kar so nam dali, ustvarili pogoje, da lahko svobodno živimo v socialistični Titovi Jugoslaviji.

Vprašujem tudi, zakaj v naših literarnih glasilih objavljamo zgodbe, ki so več ali manj izmišljene, zakaj v naših kioskkih ponujamo „DR“ romane in vrsto drugega plehkega branja. Vse to bi lahko uspešno zapolnili z zgodovinskimi zapisi, z resničnimi življenjskimi zgodbami naših borcev, seveda ustrezno literarno obdelanimi.

Zakaj ne bi v žepnih romanih opisali resnične zgodbe iz epopeje naše narodnoosvobodilne vojne.

Naj torej izpod peres pišočih spregovorijo še živeči borci. Zato pohitimo, dokler je še ta živi vir resnice med nami.

Partizanov je iz dneva v dan manj. Ko človek umre, odnese spomine s seboj. Poskrbimo, da bodo ti spomini med nami večno živeli.

Mitja Tomažič

FRANJO HOVNİK

Proslava ostarelih

Živim v vasi sredi rodnihi gričev. Sonce greje in veter se poigrava s travo in drevjem. Ker je nedeljsko popoldne, sedim na balkonu in opazujem mimoidoče.

Bilo je proti 14. uri. Zagledala sem dve sključeni starki s palicama v rokah, kako hitita po cesti. Z druge strani je s počasnimi koraki in slannatim klobukom na glavi prihajal osiveli mož. Nekatere so pripeljali sorodniki z avtomobili. S stranskih poti jih je prišlo še nekaj s sključenimi rameni. Vsi pa so se zbirali z eno samo željo, da se v tej lepi starosti še enkrat vidijo, si stisnejo roke, obudijo spomine in morda tudi zapojejo po stari navadi. Ko sem jih nekaj časa opazovala, se mi je zrosilo oko, kajti ugotovila sem, da je vsakdo izmed njih prišel sam — brez življenjskega sopotnika. Vsi so imeli nad 70 let in prišli so na proslavo, pa čeprav tudi od daleč in po slabi poti.

Čez nekaj časa so se vedrega srca zopet vračali vsak na svojo stran, v svoje skromno bivališče.

Lenka Krajnc

PRAVLJICA

Nekoč, v davnih časih, ko je bila še leva stran na desni, sta za devetimi gorami in devetimi vodami žvela mož in žena, po imenu Kramp in Lopata. Njunjo imetje je bilo skromno. Vse kar sta premogla je bila hišica v kateri sta živela, ne daleč stran njiva, ki sta jo Kramp in Lopata skrbno obdelovala in kravica ki je dajala dovolj mleka, da sta si ob praznikih lahko privoščila tudi košček sira. Kljub temu sta bila zadovoljna in četudi sta morala trdo delati, se nikoli nista pritoževala. Zнала sta uživati v tem, kar jima je nudilo življenje. Kadar sta se lahko oddahnili od dela in posedela na klopi pred hišo, pa se je v njuna srca prikradla žalost. Prazen je bil njun dom brez otrok, ni bilo razposajenega vršiča nedolžne mladosti in ni bilo krepkih mladih rok, ki bi poprijele za težko delo in zagotavljale mirno življenje na stara leta.

Lopata ni bila verna, tudi ob nedeljah ni zahajala v cerkev, verovala je edino v moč dela, tega večnega boja narave in človeka. Toda globoko v srcu je občutila, da vse dogajanje v naravi vodijo nekakšni zakoni, ki se jim podrejo celotna stvarstvo, k njim je ob najtežjih urah usmerjala tiho prošnje za potomstvo.

Ko sta Kramp in Lopata izgubila že zadnje upanje, kajti starost je že trkala na vrata, so bile Lopatine nočne molitve uslišane in povrgla je tri sinove. Dva sta bila zdrava, krepka, rdečelična kričča, tretji pa je bil nekoliu suhljat, ves zgrbljen in bledičen. Vendar starševska ljubezen je brezmejna. Vsi otroci so bili njuni sinovi, ljubila in razvajala sta jih na vsakem koraku. Prvemu sta dala ime Alfonz, drugi je bil Evstahij, tretji pa je dobil nekoliko nenavadno ime: Brigadir.

Sinovi so rastle, ob igri in delu so dozorevali v mladeniče. Kramp in Lopata sta jim neprestano vcepljala ljubezen do dela. Alfonz in Evstahij sta bila bistra mladca, vsake-

mu delu sta se privadila, če sta le enkrat videla, kako ga je treba opraviti. V nasprotju z njima Brigadir ni kazal prave volje do dela. Tudi misli so se mu včasih nekoliko pomešale. Poleg tega je kazal čudno nagajanje, da je neprestano grebel po zemlji. Če so ga vprašali, čemu to počne in kaj da mu bodo izkopane jame, ni vedel povedati nič pametnega. Nedolžno se je nasmehnil in se spravil h kopanju nove luknje. Kramp in Lopata sta bila zaradi Brigadirjevega obnašanja nekoliko zaskrbljena, Vendar sta jima Alfonz in Evstahij napravila toliko veselja, da sta jima pregnala vse senčne misli.

Fantje so odrasli in napočil je dan, ko so se morali odpraviti v svet. Tisti, ki se bo v letu dni vrnil in prinesel najdragocenejšo stvar, bo podedoval domačijo, ostala dva si bosta morala poiskati kruha drugod. Alfonz in Evstahij sta hitro vzela pot pod noge, prepričana vsak v svoj uspeh, Brigadir pa je obsedel na dvorišču in še naprej grebel po zemlji. Kramp in Lopata sta ga pustila, naj uživa v svojih nedolžnih igrah, zaupala sta Alfonzu in Evstahiju. Prepričana sta bila, da bo eden od njiju podedoval njuno imetje.

Minilo je leto dni in brata sta se vrnila iz daljnih dežel. Ko sta oba hkrati stopila na dvorišče, eden s severne in drugi z južne strani, noseč vsak svoje dragocenosti, sta tu našla Brigadirja, ki je kot vedno ril po zemlji. Prizanesljivo sta se nasmehnila in pohitela v hišo da pozdravita starše. Srečanje je bilo veselo, tudi joca ni manjkalo.

Ko so se čustva umirila je napočil trenutek, da brata pokažeta kaj sta prinesla iz tujih krajev. Alfonz je iz popotne torbe privlekel letočo preprogo, ki te je ponesla, kamor si hotel, Evstahij pa je prinesel mošnjo zlatnikov, ki se nikoli ne izprazni. Ko sta Kramp in Lopata preudarjala, katero darilo je dragocenejše, se je z dvorišča oglašil Brigadir:

„Jaz sem pa izumil jarek!“

„Kaj pa je spet to?“ so se v zboru vsi začudeni oglašili Kramp, Lopata, Alfonz in Evstahij.

„To je podolgovata votlina v zemlji, navzgor odprta in v dolžini neomejena“, reče Brigadir.

„Neverjetno!“ vzkliknejo ostali.

In res je bilo neverjetno. Vse do tega dneva ljudje niso poznali jarkov, vsa vodovodna napeljava in kanalizacija je bila speljana, tako da letalskega prometa niso več ovirale vsemogočne cevi, prepletajoče se po zraku nad mesti in vasi.

Kmetijo je podedoval Brigadir, ki še danes živi in koplje jarke, če ni že prej umrl.

Od tega časa naprej se vsako leto v počastitev epohalne iznajdbe zbero vsi brigadirji ter s krampi in lopatami kopljejo jarke.

Mitja Tomažič

FRANJO HOVNİK

TONE IN NJEGOV RIBOLOV

VIKTOR RAJH

V reki Dravi so plavale ribe in ribice, sulci, ščuke, podusti itd. Vsaka srednje velika riba je imela svoj rajon, kajti v reki je vladal strog red. Vzdrž nje je hodil ribič Tone. Izpod vodne gladine so ga videle ribe kot velikansko gmoto. In zares je bil ribič Tone korenit možak. Skozi košate obrvi je budno opazoval pestro življenje med dnem in gladino mirno polzeče reke ter pazil na red in disciplino ribjega rodu.

Njegovo ribiško orodje je bilo izdelano v najboljši delavnici. Imel je umetne muhe, bleščeče varalke take vrste, da je prevaral skorajda vsako ribo in jo ujel, če ne za gobček, pa „PO RIBIŠKO“ za rep.

Poznal je vse zvižaje in ni bilo ukane, kakršne se ne bi poslužil, da bi ujel tisto dolžino, ki jo je hotel imeti, najraje pa tako, ki bi mu, recimo, rada pobegnila v tuje lovišče. In zakaj tja? Zaradi boljše hrane.

Na Tonetovem obrazu nikoli nihče ni opazil nasmeha, prej bi dejali, da sta

tamkaj nenehno čepela hladna nezaupljivost in jezen strah. No, če se je pač vendarle moral nasmehnuti, se je kislno nakremžil. Riba so se ga bale in odplavale v globino reke, kakor hitro so ga opazile.

Bil je mogočen in pameten ribič. Lepega dne se je zelo zaskrbljen nenadoma odpravil k zalivu, kjer so živele skoro največje ribe. Prišlo mu je namreč na uho, da se skušajo pognati in prijemati tudi na njegove vabe. Tone kot strasten ribič je uporabil vse mogoče zvižaje in ukane in dobil na trnek največjo, ki se mu je zdela nekakšen poglavar tega zaliva.

„Ej, mojster, ušla ti bo,“ se je oglašil nekdo za njegovim hrbtom. „Riba je ogromna, imaš pa slabo vrstico in še palico ti bo zlomila,“ ga je smehljaje ogovoril tisti nekdo.

Tone se ni ozrl. V hipu je popustil ribi

IVAN CIMERMAN

Delo je naredilo iz opice človeka

Mnoge opice so raje delo zamudile in ostale — opice. Ko je človek, napol zravnar, živel v kameni dobi in ga je zeblo, je ubil medveda, da mu je lahko slekel kožuh; ulovil ribo, da je lahko nasitil otroke in bojno tovarišico (žena še ni bilo, magistrata v votlini tudi ne). Populil je plevel in gojil žito in grizljal užitne gomolje ter koreninice. Pod večer se ni razbijal glave s televizijskim programom, servisi in inkasanti. Niti na misel mu ni prišlo, da bi šel v bolnišnico ali da bi se vprašal, če naj dela ali ne. Nekaj ga je sililo, da mora živeti, šel je iz votline na lov in ribolov. Od števila medvedov v njegovem gozdu je zaviselo, če bo dočakal visoko starost, sosed iz sosednje votline pa mu ni prinašal mesa za pokojnino. Če ni nalovil, je pač stradal!

Raje je ubil bizona s skalo, kot da bi umrl od lakote. Ko se je skril med zidove koč in so mu šibkejši napolnili kašče, ga je minila bojevniška nujnost, da bi ubijal medvede zgolj za kožuh ali meso. Vedno več je bilo možnosti, da se je delu izmuznil ali pa se odločil, da bo samo vzbujal vtis, kot da dela — zamahoval je z roko, v kateri pa ni imel kamna.

Enim votlinarjem je bilo delo potrebno kot zrak, drugi so se na tem zraku dušili. Pobrali so vse kožuhe v votlinskem naselju Krater BS 3, zapregli poldivje govedo, bodoče vole, in se odmajali prodajat kože za razne svetle reči. Za izkupiček so lahko igrali s pisanimi kamenčki, pili opojne naravne pijače in poležavali v najbolj skritih gozdnih votlinah, kjer so jim stregle delno v kožuhovino ogrnjene pranačakarice.

Tako so se eni odtegnili nevarnostim medvedjih šap in delu, lovu ter ribolovu in ga prepustili drugim. Tisti, ki so ostali v pravasi Krater BS 3, so preprosto morali loviti, saj je prapoglarar, ki je imel največjo votlino v naselju, že pošiljal svojega hlapca — napol gorilo, po vrče z žitom in po krače mesa v vsako votlino. Krač starih bizonov sploh ni sprejemal, le mlado in prvovrstno meso mu je šlo v slast.

Profesionalni delavci so se izoblikovali v velikih družinah. Lovec na medvede, ki v votlini ni mogel poslušati kričanja šestih otrok in žene, ki je mahala z gorjačo, je preprosto šel loviti v naravo, sekati drva ali valit skalo v hrib. Tako so nastali prvi Sizi, ki so uničevali zdravo moško energijo z nesmiselnimi početji.

Sosed v sosednji votlini pa ni imel otrok, poleg tega pa ga je grela še lepa žena... Zagrmel je vhod, zbežal pred delom pod kožuhovino, dokler ju ni pregnala lakota ali volčje tuljenje v bližini. Ti ženskarji so bili praočetje delomrznežev. Ob strani so ostali lovci, ki niso nič ujeli ali pa jih je roparica poškodovala, ker niso dovolj hitro tekli. Takšni so vso zatajevano bolečino, ves rodovni ponos, vso zgodovino plemena izlili v les ali kamen. Boleče so rojevali prvo delitev dela in se levili v izdelovalce lepih reči, praočete kiparjev. Na ta način niso zapadli v malodušje, melanholijo ter so ohranili svojo življenjsko radost.

Tako je drvelo človeštvo naproti civilizaciji, zamenjalo je tri kožuhe za en dober lok. Pogumni bojevniki so se lahko smejali cele noči z ženami drugih hrabrih bojevnikov. Manj hrabri so se pač smejali z manj hrabri.

Potem pa je neki norec odkril, da bi lahko te svetle, trajne kovine postale denar. V okroglo reč je vkoval svojo podobo in jo proglasil za zlatnik.

V kovance se je po čarovniji skril delo tisočeri rok. Zdaj gre iz rok v roke, to delo tisočeri rok.

In prišel je čas, ko so minile civilizacije, in ko nihče več ne beži v delo, ne v rezbarjenje ali klesanje iz čiste radosti ali bolečine, ne da bi mislil na kovance.

In prišel je čas, ko nihče ne beži rad v delo, to je v denar, saj bi šel tako iz rok v roke.

Raje steguje roke, razvite ali nerazvite, in čaka, da dobi kovanec, v katerem je skrito tuje delo.

in ko je prevec viekla v globino, je potegnil, da se je narahlo ukrivila palica. „Tako se je narahlo ukrivila palica. „Tako se lovi taka riba,“ je odvrnil sobesedniku čez ramo.

„A, tako tako,“ je vzdihnil nevidni nekdo, sklonil glavo in odšel skozi množico, ki je opazovala stave.

Kadar je Tone popustil, so triumfiralisti, ki so stavili, da bo riba ušla, kadar pa je ribo potegnil iz vode, se je veselila druga stranka. Vlovil je le navadnega generala.

Bahato je ribo spravil v mrežo in odkorakal proti domu. Na poti domov se je, kot po navadi, oglašil v najbližji oštariji, ki ji po domače pravijo Pri Stefanu. Med pitjem piva je mislil samo na dom in na svojo ženo, ki ga je že tako nestrpno čakala, še bolj pa seveda ribe. In res, ko je stopil čez prag, je bilo kot po navadi: „Kje imaš ribe?“

Tone pa kot Tone tedaj povzdigne svoj možati glas: „Da bi ti videla, kakšna mi je ušla!“

24. nadaljevanje

Ko je potrkala na kuhinjsko okno, kjer je še brlela privita petrolejka, je Potokarica pohitela odpreti večna vrata. Lenčka ni utegnila niti pozdraviti, tako prrsrčno jo je pričakala: „Lenčka, ko si pred komaj nekaj dnevi odhajala, nisem vedela, da te bomo tako pogrešali. Zdi se mi, kakor da je potekla cela večnost kar te ni bilo. Kratka tri leta so zadostovala, da smo se zrasli v eno družino. Lenčka, ne moremo te odpustiti. Naša si, ostani pri nas! Nič ne skrbi! Tudi z otrokom te bomo obdržali. Lažje bomo znežovali otroka pri nas, kakor pa na vašem domu. Mati so stara, ti bi morala okrog po dninah za kruhom, tako ne bi bilo potrebne reda za otroka. Pri nas je vsega dovolj. Ko boš delala na njivi, ali v vinogradu, bom jaz popazila.“

Niti Lenčka sama ni vedela, da jo Potokarjevi tako zelo cenijo. Kakor da bi odložila težko breme si je oddahnila. Ni je večje stiske, kot so skrbi nezakonske matere, ki pričakuje nezaježljivega otroka. Zadnje štiri mesece je mnogo trpela in v njej se je zasidralo prepričanje, da je v bedi rojena za nesrečo. Sedaj pa se ji je zopet zvedrilo v srcu, predala se je občutkom, da je srečna v nesreči.

„Mati, že vedno sem vas spoštovala, sedaj pa še mnogo bolj. S svojo dobroto ste me dvignila iz obupa. Vrnila vam bom dobro za dobro. Še bolj pridna bom kakor doslej. Vem, da bom morala odslej služiti za dva. Rada bom delala pod vašim vodstvom. Tudi svoje zadeve bom urejala po vaših nasvetih.“ Tako je Lenčka podaljšala službeno pogodbo.

Kakor se je predvojila na dve polovici. Njena volja in zaupanje v samo vase sta bila strta. Predala se je vodstvu svoje gospodinje. Svojo osebno svobodo bi žrtvovala tudi za nazaj, ako bi bilo kaj takega možno. Koraka, ki ga je napravila gnana po nepremagljivi sli, ni mogla več zničiti.

»Lenčka, pri nas je vse tako, kakor je bilo poprej. Čaka te tvoja sobica. Posteljo sem ti sveže preslekla. Povečerjaj in leži k počitku. Jutri pa, kakor po navadi. Opusti nepotrebne skrbi, delila jih bom s teboj. Če boš kaj slabše spala prvo noč, nič ne de, mirno poleži malo dalje. Naši že vsi spijo. Oče je bil zelo utrujen, brez tebe je namreč tudi nekaj več dela. Lahko noč!«

Lenčka je malo pobrskala po večerji. Kakor po navadi je vzela kuhinjsko lešerbo in se umaknila v svojo sobico. Mesto večerne molitve so njene misli znova zajeli občutki, ki so ji to noč razjedali srce še bolj, kakor takrat, ko je spoznala, da najbrže ni več sama. Takrat se je še vedno predajala upanju, da morda vendarle ni resnica, da bo nekega dne zopet zacvetela rdeča roža mladosti, ki vsak mesec znova pomirja ljubezni predan nežni spol. Ko jo je proti jutru premagal zakasneli spanec, je bil sveži zglavnik orosen s solzami...

Slehernega človeka mučijo v življenju mnogokrat občutki, ki izhajajo iz nepremišljenih dejanj. Temu se dosedaj nihče ni mogel izogniti. Tudi v bodoče bo ostalo tako. To je posledica dveh med seboj nasprotujočih si osnov človekovega bistva, živalske osnove instinktivnega nagonkega življenja in nadrejenega razuma. Vsklajevanje obojega imenujemo življenje...

Naslednje jutro je vstal lep in miren spomladanski dan. Sonce se je že dolgo ožarjalo okno Lenčkine sobe. Utrujena po težkih mislih, ki so se včasih le navidezno in za kratko umaknile, je pozno zaspala in slabo spala. Potokarjevi so že pridno delali, ko je Lenčka prišla iz sobe. Jutranje spanje je za mlade mikavnejše. »Slabo sem začela. Današnje jutro ni v skladu z mojimi obljubami!« Je dopolnila svoj jutranji pozdrav.

Gospodinja ji je takoj pomagala iz zadrege: »Lenčka, vem, da je nocojšnja noč bila zate nova odločitev. Razumem, da nisi mogla dolgo zaspati, zato te je spanec zjutraj premagal. Nič zato. Boš pa malo bolj pohitela. Danes niti ni takega dela, da bi se mudilo. Samo dnevna opravila okrog živine in v kuhinji. Tudi težakov danes nimamo.«

Lenčka je šla pozdravit še gospodarja in pozajtrkovala. Potem pa je delo steklo, kakor vsak dan poprej. Vse je minilo tako neopazno, da ni bilo treba odgovarjati ljudem na radovedna vprašanja. Le najbližja sosednja viničarka je opazila, da Lenčke nekaj dni ni bilo, pa je malo popasla svojo radovednost. Lenčka ji je brez zadrege odgovorila resnico, da je bila malo pri osamljeni materi. Nič laži, pa tudi nič sumljivega v odgovoru...

Tisti del vinograda, ki so ga po rigoli obnovili, se je že lepo obrasel. Veselje je bilo pogledati mlado trto, kako bujno je rasla. Temnozeleno listje je dokazovalo dobro zdravje nasada in grmički so bili košati. Potokar se je rad ustavljal na vrhu grebena in motril svojo stvaritev. Srce mu je poigravalo od zadovoljstva ob misli, kako uspeva delo njegovih rok. Tudi v njem je bilo tisto prvotno, kar je skoraj v vsakem človeku. Posebna ljubezen do lastne grude in ponosno uživanje ob uspehu svojih rok.

Bil je malone zaljubljen v svoje nove nasade, zato pomembnejših del ni prepuščal drugim, vodil jih je sam. Pod njegovim vodstvom so težaki morali delati skrbneje in tudi počasneje, da je bilo delo opravljeno, da je bila kop povsod dovolj globoka, povsod enakomerna in zemlja dobro pognojena.

Z leti je bilo čedalje bolj videti, da je na Turkovem zagospodaril novi gospodar. Obnovljeni vinogradi, mlada lepo negovana drevesa v sadovnjaku, gozda očiščena in preredčena. Klunec, ki je vodil v Laze ob Santovu, so na novo

obtesali in koder so mu hudourniške vode razjedle dno, nasipali z nalomljenim kamenjem. Na ovinkih, kjer se klanec prevesi na drugo stran, so počez vsekali jarke in jih obložili z zagozdenimi hlodi, da se je voda dobro odtekala.

Minila so nova štiri leta in Potokarjeva družina se je zopet pomnožila. Terezija je povila drugo hčerko. Igor je že samostojno tekal okrog hiše in se pridno igral z Zvonkom, ki je medtem shodil in se oprijemal za krilo svoje mamice Lenčke.

Lenčka je skrivala svojo skrivnost, dokler je mogla. To pa je trajalo samo do krsta, ko je strogi gospod župnik neusmiljeno zahteval resnico in pravo ime pravega očeta. Zadrega je bila za Lenčko zelo neprijetna. Gospodinja Terezija je morala priskočiti na pomoč. Lenčka ji je zaupala svojo tajno in prosila, da je uredila vse potrebno v župnišču in prosila gospoda, da ne bi po nepotrebnem nikomur povedal resnice. Župnik je Potokarjeve cenil in obljubil, da bo za Lenčko, ki je sicer pridno zahajala k maši in opravljala tudi ostale verske dolžnosti, zatisnil eno oko. Tako je bila v matično knjigo zapisana resnica, sicer uradno ugotovljena, za javnost pa prikrita, dokler Zvonka niso vpisali v prvi razred.

Franjo Brumen

Zamujena življenja

(Biografski roman petih rodov)

Janez Potokar je počasi utrdil svoj gospodarski položaj in z njim je naraščal tudi ugled. Golo delo in gospodarjenje pa tudi že takrat ni zadovoljevalo vidnejših možakov. Potrebno je bilo še nekaj več. Obnovil je vrojeno strast in priključil se je zeleni bratovščini. Žena Terezija za to sicer ni bila navdušena, a morala je pristati, četudi zelo nerada, kakor se godi vsem ženam, ki zaidejo med to svojevrstno družino. Nekoliko lažje so jo pridobili zaradi gostilnice, ki so jo odprli pred leti, da bi premajhne dohodka v trgovini povečali. Tudi gostilna ni bila dobro obiskana. Kraj sam na sebi namreč ni bil dobro prehodan, ker sta obe boljši cesti potekali po vzporedni zahodni dolini in grebenu na vzhodni strani. Lovci pa so vsaj dvakrat letno prinesli nekaj več poživitev v gostilniško življenje.

V hrvaškem mestu Čakovcu onkraj deželne meje so prirejali velike živinske sejme. Takrat je oživel tudi mirni svet na Rogu. Že zgodaj zjutraj so na Jurjevo peš, pa tudi z vozovi spravljali živino mimo po klanec. Rilčarje zaprte v velikih gajbah, teličke pa privezane na obe strani za vozovni lestivici. ČCeli dan je bilo mnogo mukanja in cviljenja, posebno še, če so se sejmarji ustavili, da so se pokrepili. Zjutraj z žganimi pijačami, zvečer nazaj grede pa z vinom in pivom.

Tudi Potokar se je včasih odpravil na sejem. Takrat je morala Lenčka opustiti zunanja opravila in priskočiti gospodinji na pomoč. Sejem je bil navadno zelo živ. Mešanica ljudi od blizu in daleč. Največ je bilo Medjimurcev in Zagorcev, ki so hlačali s svojimi belimi bergušami med razstavljenjo živino. Obrobnih Slovencev je bilo vedno znatno manj in so se v svoji skromnosti nekako zgubili med pisano množico. Na robu obsežnega sejmišča so Trnovski Cigani razpostavili svoje kavbojske voze in ko so se doobra razgledali, so napravili napadalno načrt in z zaključevinastimi malhami čez ramena smukali sem in tja med vozovi. Kršeni sejmarji so hitro razpostavili stražarje. Takrat je še marsikdo mislil, da rade kaj zgrene v nenasičnih malham.

Življenje na Rogu je bilo v glavnem dokaj enolično. Posebne spremembe so bile le dolge in ostre zime, ki so včasih nasipale toliko snega, da so bili globoki klanci zatrpani do vrha. Tedaj je tudi pri Potokarjevih življenje skoraj popolnoma zamrlo. Viničarske družine so se stisnile v eni sobi. Kurili so z razsekanih štori ki so si jih nakopali iz zemlje v kmečkih gozdovih. To je bila za njih cenena kurjava, ker opuščenih štorov ni bilo treba plačati.

V takih zimah so se viničarji preživeli skromno iz zalog krompirja, repe in zelja. Redko nedeljo je bila na mizi mesna poslastica. Kljub temu pa je v njihovih družinah mnogokje vladala prrsrčnejša ljubezen, kakor pa v boljšarskih hišah, kjer so se pulili za dediščino.

Na rogovskem grebenu so imeli posebno moč zgodnji spomladanski vetrovi. Nekatero noč je tutilo okrog vogla, da ni bilo moč goče spati. Slabo pritrjena okna so šklepetala in cvilila, kakor da so se prebúdili vsi strahovi neznanega podzemlja. Vsaka stvar pa za nekaj prav pride. Taki viharji so viničarjem nudili nekaj kruha.

Gospodarji so prihiteli v svoje vrhove. Bilo je potrebno postaviti podrti kolje in trte poravnati. To je bilo kakor majhna nepričakovana podpora v stiski.

Nekakšna posebnost so bili viničarski pogrebi. Smrt je pravzaprav v vseh slojih v bistvu enak dogodek. Zunanji videz pa je kazal kričeče razlike. Pri viničarskem pogrebu skromna črna krsta, obarvana z navadno barvo, iz cenene mehkga lesa in pravtako tudi križ, ki je kot simbol trpljenja vidno ponazoril stvarnost. Malo pogrebcev, ali pa celo samo ožji sorodniki. Zvonenje v cerkvi je bilo kratko, ker ni bilo odmerjeno po pobožnosti, temveč po izdatnosti mošnje...

Otilija in Igor sta bila v šoli kar dobra učenca. Fantiček bi lahko bil še mnogo boljši, pa ga je ovirala lastna bistrnost. Domače naloge je opravljal prej malomarno, kakor pa skrbno. Do učenja ni imel prave volje, ker se mu je zdelo, da ni potrebno. Mislil si je, da enostavno že vse zna od samega poslušanja pri pouku. Tako pa so nastajale luknje, ki bi jih bilo treba zapolniti še s pridnostjo. Zato spričevala niso bila odlična, pa so kljub temu bila še vedno nekje na sredini med boljšimi.

Stari učitelj Gregor, ki je vsak dan večkrat prišepal mimo njihove hiše na klanec, je bil že nekoliko zgrbljen s pokvarjeno desno nogo, resno zagrenjenega obraza z brki in že osivelo brado. Težko je hodil in je desno nogo pri vsakem koraku nekoliko potegnil za seboj. Noga mu je bila nemreč krajša in trda v kolku, pa je imel zato poseben čevlji, ki je imel na debelo nabite podplate. Kot človek je bil skromen, umirjen in zadovoljen z vsem, kar mu je poleg še bolj stare žene, ki je večinoma poležavala, nudilo dolgočasno življenje v grapi-pod Potokarjevim bregom. Po poklicu je bil prvotno frančiškanski pater, pa je moral prenehati brati maše, ker ga je zmešala starejša samostanska kuharica, ki je v redovniški obleki iskala lagodnejše življenje. Nekaj časa je živel dvoživno življenje hlinjenega samostanskega puritanizma in naravnih nagonov, dokler mu kuharica ni povedala, da bosta morala oba zapustiti hišo pobožnosti. Gregor je bil v svojem bistvu poštenjakovič, pa mu je sicer nepričakovana vest kar olajšala dušo, da se je otreseš občutkov, ki so ga kljub žilavi naravi glodali vsak dan bolj, kakor je na zunaj pokazal.

Z dobro rejeno Emo sta sklenila sveti zakon in kupila pod Potokarjevimi zapuščenjo hiško z zaokroženim posestevcem in majhnim vinogradom. Gregor je vzel v roke pedagoške knjige, ki mu niso delale večjih preglavic, ker je premogel dovolj osnovnega znanja iz samostanskih šol. Obenem pa se je izživljal v sedaj sproščeni ljubezni ob debeli Emi. Kmalu se je prijavil k posebnemu izpitu in se usposobil za ljudskošolskega učitelja. To takrat niti ni bilo posebno težko, ker je cesarskokraljeva vladavina prav v tistem času uvajala splošno obvezno šolanje in je učitelj zelo primanjloval. Na mnoge razpise za učitelje na šoli na odmaknjenem Rogu pa se tudi nihče ni prijavil. Tako je Gregor postal celo upravitelj šole in obenem edini učitelj. Dolga leta je moral sam opravljati zahtevno nalogo.

Njegova domačija je samevala na spodnjem pobočju položnega hriba nad gozdom, ki je segal v dno doline do travnika ob potoku. Kot človek in učitelj vzoren je vodil uspešno tudi svoje majhno gospodarstvo. Zasadil je lep sadovnjak okrog hiše. Med mnogimi zlahnimi hruškami so bile posebno minkavne žlaketice in različne vrste sliv in med njimi najbolj zelo rane podolgovate zlatorumene češplje. Mož se je končno ustavil v pravem poklicu, imel je namreč zelo rad otroke, ki jih nikdar ni manjkalo v njegovem sadovnjaku. Gostili so se na prvih ranih črešnjah, pa tja v pozno jesen, ko so zorele zadnje ozimke.

Svojega prvorojenca Danijela, ki sta ga z ženo Emo še nerojenega prinesla iz samostana v samotno grapo, je oče obdržal na svoji šoli le prvi dve leti, potem pa ga je predal teti v bližnjem irgu, da se fantiček ne bi oslanjal na očetovo popustljivost in da bi tudi domača vzgoja bila trdnjša. Danijel je ostal pri teti, dokler ga niso vpisali v latinske šole.

Na Cajnkovi domačiji je bila še neka posebnost. Na travniku pod gozdom so bujno rasle številne spomladanske cvetice. Vsi podleski, trobentice, na robu gozda pljučnik in jetrniki, sinje in bele vijolice; nižje na travniku pa je bilo

vse belo zvončkov in duhtečih noric; celo naprtec se je skrival za obrobnimi grmčki. To je bila privlačna vaba za Otilijo in Igorja, ki je že v mladosti pokazal veliko ljubezen do rož. Kasneje sta z materjo pridno vrtnarila.

Na Cajnkovo grapo in njene dobrote in lepote Igor celo življenje ni pozabil. Mnogokrat se je v prijetnem brezdelju predajal njemu spominu. Celu v sanjah se je večkrat nabal sladkih črešenj in rumenih sliv ter si natrgal dišečih noric, ki dihalo najnežnejše vonjave.

Na Rogu je sicer bilo vse zelo skromno, a vendar tako urejeno, da je v mladem srcu budilo bogata čustvovanja. Dedek Dušan je večkrat pripovedoval, kako lepo je bilo nekoč pri stricu Andreju, pa ga je mali Igor vselej povabil: »Dedek, ostanite malo pri nas, boste videli, da je pri nas prav tako lepo. Vsega imamo, le mladih kužkov nimamo, ker jih naš Kastor ne zna skotiti. Poleg vsega pa imamo še mnogo grozdja, črešenj in hrušk!« Dedek se je vselej ljubko nasmehnil, in obljubil, da pride prihodnje leto na daljši obisk...

Komaj dve leti pred prvo svetovno vojno je pri Potokarjevih potekla tretja četrtletka in rodil se je četrti otrok, drugi sinek Ivek. Njega je mama Terezija že povsem umirjena in predana povila na svojem domu na Rogu. Otilija je bila stara dvanajst let, Igor pa je hodil že v drugo šolo. Sedaj je bilo mami in Lenčki mnogo lažje. Ko sta šolarja prišla iz šole, sta prevzela čuvanje najmlajšega bratca.

Včasih, ko je bil oče Janez posebno dobre volje, je pobožal Igorja: »Sedaj smo za velika družina, Igorček. Ko porastete, bomo mnogo domačega dela lahko opravili sami, tudi ti nam pomagaj čuvati bratca. Ko pa še Ivek odraste, ne bomo več v skrbeh za težake.«

Zadnji dve leti pred veliko vojno je življenje tudi na Rogu potekalo navidezno hitreje. Povsod je bilo opaziti nestrpnost in nekakšno nezadovoljstvo. Ob najbolj kočljivem času, ko so se kopičila nujna opravila so mnogi mlajši in tudi starejši moški morali od doma na orožne vaje, da je povsod primanjlovalo delavcev. Tudi Potokar se je moral posloviti in za nekaj tednov obleči vojaško suknjo.

Takrat je Lenčka prvič možato stopila na gospodarjevo mesto. Določala je dneve za škropljenje trte, okopavanja in setev. Vodila je težake in najtežja dela opravljala sama. Tedaj je Potokarica uvidela, koliko je vredna Lenčina pomoč in kako prav je ukrenila, ko jo je obdržala v službi. To so Lenčki priznali tudi pri plači in s Katarininega semnja je prinesla zanj in za sinka Zvonka novi obleki. Zvonku pa se je še posebej prilegal zelen klobuček, ki je imel zadaj ostro privihane krajčke in zataknjeno pavovo rozeto. Ko je Zvonko stopil v šolarško leto, so za Lenčko nastopile nove težave. Ne morda zaradi šolskih potrebščin ali oblačil. Zadrega je bila zaradi očetovega imena. V matično knjigo v šoli so morali vpisati tudi očetovo ime. Za nezakonske matere včasih prava past, ki je Lenčkino skrivnost dokončno razgalila.

Sedem let so vedeli za podrobnosti samo štirje; Lenčka, nezakonski oče, gospodarica in gospod župnik. Šele sedaj je Lenčka razkrila vse potankosti. Zgodbo je povedala svoji zaščitnici. Ona je bila njen zaupnik in svetovalec. Pri vsaki težji odločitvi ji je pomagala. Če ni zadostoval zgolj nasvet, je primaknila tudi denarja. Zanj je bila to najizdatnejša naložba, ki ji je prinašala bogate obresti v obliki pridnega dela, ki ga sama ne bi mogla opraviti. Tega se je zavedala tudi Lenčka in ji zato ni bilo nič nerodno sprejeti poklonjeno darilo.

Ob nedeljah, ko niso opravljali nevsakdanjih opravil, je Lenčka, če je le vreme bilo primerno, odgnala krave na pašo v dolino pod goricami. V sosednjem sadovnjaku je viničarjev Tomažek navadno pasel edino kozo. Med številnimi otroki je bil najstarejši. Star komaj petnajst let še ni bil sposoben za težja težaška dela. Za svojo starost pa je bil velik in krepak dečko. Puhaste brčice prve življenjske pomladi so mu že sramežljivo pokukale pod nosom iz nežne kože. Njegova sproščena pesem je kazala na dobro čud, ki jo je podedoval po svoji materi.

Neko nedeljo je vladala huda soparica. Čutili je bilo, da se bliža nevihta. Brenciji so bili vsiljivi in napadalni in Lenčkine krave so bile zelo nemirne. Najmlajša Breza je zbežljala, se podrgnila po grmovju in zdirajala naravnost v temno gozda. Brž je Lenčka stekla za njo, pa je ni mogla najti. Na pomoč je poklicala Tomaža, ki je imel svojo kozo privezano na dolgi vrvi ob staro jablano. Najprej sta preiskala globače redkejšega bukovja, nazadnje pa sta se spustila v goščavje, ki je na gosto zaraslo predlansko poseko. Tomaž je imalu ugledal Brezo in poklical je Lenčko. Ona ga je od veselja objela. Baje sta se pri tem spotaknila, objeta na mehke mahu obležala in tako se je zgodilo.

Lenčka ni hotela povedati, kdo je bil podjetnejši. Rekla je le, da je pač prišlo nekako samo po sebi, ne da bi se prav zavedala, kaj se je godilo. Iz njenega nerodnega zdržanja pa je bilo moč sklepati, da je Lenčka tiho in brez priznanja vzela greh in krivdo na svoj rovaš. Kdo neki bi ji zametil? Saj je bila vendar človek, mlada in zdrava. Vsa je puhtela v bujnem razcvetu svoje ženskosti. Tomaž pa je opravil svojo dolžnost, kakor ga je pač gnala nautešljiva narava. Takrat se tega še niso učili iz knjig.

Nadaljevanje prihodnjic

Odpeljali smo se

Ze v torek se je čutil rahel val izletniškega vzdušja. „Se veseliš izleta?“ — „Kaj boš imela s seboj?“ in podobno. Moram pa priznati, da je bilo drugače kar „po starem“.

V sredo me je budička prebudila prej kot navadno. Vreme se je bolj kisalo. Malo sem se poležala. Nato sem zbudila Mojco. Malo mi je nagajala. Ker sva bili že pozni, je šla k teti sama. Pozvonila sem pri sosedovih. Jana je komaj vstala. Hitro se je oblekla in že sva bili med reko veselih šolarjev, ki se niso počutili prav nič „po šolsko.“ Potem pa tisto nervozno čakanje na avtobus in ugotavljanje kateri je naš; pa seveda borba za sedež. Z Jano sva sedeli bolj zadaj. V začetku smo bili še bolj tihi.

Prva naša postaja je bila na Vranskem. Tam smo pripravili prvi denar. Od Vranskega naprej pa se je že začelo izletniško vzdušje, posebno zadaj. Začeli smo peti. Ni nam uspelo, ker se nismo ujeli. Živčav je naraščal in že preraščal v divjanje. Bližali smo se Begunjam. Stanka je prebrala lep in izčrpan sestavek o tem kraju. Begunje so prijazen kraj. Ob njih čepi hrib z istim imenom. Na tem hribu izvira reka Begunjsčica. Mi pa smo prišli v ta kraj, da počastimo spomin na žrtve okupatorske grabelživosti. Obiskali smo muzej Talcev. Tam so fašisti izvrševali grozodejstva. Mučili in ubijali so. Pokazali so na celice smrti, ki so polne poslovnih pisem. V vsaki pa so razstavljene fotografije, v eni pa koli, nanje so vezali uboge ljudi, preden so jih ubili. V celicah so bili tudi zvočniki iz katerih so se slišali vzdih in streli talcev. Nekaj ljudi so tudi prepeljali drugam. Zunaj jr lep park, drugi del gradu pa je spremenjen v psihiatrično bolnišnico. Bili smo tudi v rojstni hiši bratov Avsenik, (ki je spremenjena) v kateri je gostilna. Iz Begunj smo se odpeljali v Drago. Na zelenici stoji spomenik padlim. Spomin nanje smo počastili s Kajuhovo pesmijo. Kje si mati. Pot smo nadaljevali po lepi Gorenjski proti soteski Vintgar. Kmalu smo prišli do začetka soteske. Sprehajali smo se ob Radovni. To je živahna reka. Včasih se z vso močjo zaleti v skalo. „Potem pa, kot bi jo nevidna roka ustavila, se spet umiri, kakor pravi Branka. Voda odseva barvo gozda, zato je zelena. Je dokaj globoka. Na nekaterih mestih ob poti pa so skale vbočene tako, da nastane majhna kotlina. V eni je klop z mizo. V skalah pa je plošča, ki so jo v spomin in zahvalo nekemu glavarju soteske napravili ljudje. Sprehajali smo se.

Pot nas je pripeljala do velikega slapa. Tu nas je malo poškopili. Po tem prijetnem prehodu po oprani in pomlajeni naravi smo se odpeljali na Jesenice na kosilo. Nato smo pot nadaljevali proti Bledu. Tam smo se razdelili v tri skupine. Prva se je peljala s tovarišicami na otok. Toda, joj nesreča, pri vstopanju je Sandiju spodrsnilo in okopal se je v umazani vodi. K sreči ga je nekdo

takoj potegnil ven. Druga se je vozila s kočijami. Tretja, najmanjša pa se je odpravila na grad. Trije smo obiskali muzej. Tam smo videli fotografije, mrzlo orožje, pogodbe in drugo. V nadstropju pa je razstavljeno bogato pohištvo. Skoraj v vsakem kotu je bila ura, cela razstava ur. Po ogledu muzeja sem se sprehajala ob jezeru. V mestu sem kupila razglednici. Po vodi je plavalo pet v puh odetih račic, nekaj odraslih rac in labod. Prešern pravi: „Bled je pravi raj“. In res, le ljudje smo prevelike packe. Po postanku na Bledu smo obiskali še Brnik, kjer smo si ogledali staro, odslužno letalo.

Na povratku nas je mučila žeja. Nanjo pa smo ob poslovnih vzklikih pozabili.

Lepote narave res ni treba iskati kje daleč za mejami naše domovine, ker je Jugoslavija zelo lepa. Samo paziti moramo, da bo narava še dolgo lepa!

Eva Jurkovič, 5/c
OŠ Franc Osojnik, Ptuj

Sreča

*Sreča za otroka je materin pogled,
sreča za otroka je materin nasmeh.
Sreča za otroka je drobna igračka lepa,
sreča za otroka je v zimi velika snežna kepa.*

*Sreča za mater je, da je otrok zdrav,
sreča za mater je sestrin daljni pozdrav.
Sreča za mater je cvečk drobnih šopek,
sreča za mater je otrokov prvi zobek.*

*Sreča za očeta je, da avto dobro teče,
sreča za očeta je, da ga v grlu ne peče.
Sreča za očeta je, da v šoli sin je priden,
sreča za očeta je, da šef njegov ni siten.*

*Sreča za dekle je, da fant opazi jo,
sreča za dekle je, da fant poljubi jo.
Sreča za dekle je, da fant ji je ljubezen dal,
sreča za dekle je, da fant je ostal.*

*Sreča za fanta je, ko približa se lahko dekletu,
sreča za fanta je, ko lahko izpove ljubezen svojemu cvetu.
Sreča za fanta je, ko v njenih očeh opazi plamen,
sreča za fanta je, ko ulovi pogled njen.*

*Za srečo ni treba zmeraj veliko,
za srečo ni zmeraj treba toliko,
kot mislijo nekateri si ljudje,
za srečo le malenkost je.*

Tanja Planinšek, 8. c.
O. Š. Ivan Spolenjak

STISKA V ŠOLSKIH KLOPEH

Matematika. Prav vsak dan je na urniku. Priznam, da nič kaj rad ne sedim pri njenih urah. Kako drugače bi bilo, če bi se naenkrat vse ure matematike spremenile v ure te-

lovadbe! Tako pa ostajajo te ure polne stisk in nemira.

Tovariševa pomožna redovalnica je že vsa siva in oguljena. Ob pogledu nanjo me kar strese, saj je polna najrazličnejših znamenj, seveda največ minusov, iz katerih se v uradni redovalnici izležejo ocene.

Tovariš spet razlaga dolgočasno snov o enačbah. To uro mu ne sledim, ker me zanima, ali bom opravil izpit za moped ali ne. Sredi razmišljanja me vzdrami:

„No, ti zehalec, dogovori in nadaljuj!“

Še sreča, da nima steklene glave, da bi lahko videl vanjo. Potem bi tovariš prav gotovo rohnal. Privoščil si je mojega sosedu, ki mu matematika tudi prav nič ne leži:

„Pridi k tabli, da boš računal.“

Sošolec je plaho lezel k tabli in se na poti oziral po razredu ter s pogledi prosil za pomoč. Vsi smo se delali, kot da vneto računamo, revše pri tabli pa je sopihal, brisal pa spet pisal. Takrat se je tovariš naveličal njegovega stokanja in ga z besedami: „Sedi, minus,“ pogнал v klop. Tovariševa redovalnica je bila spet bogatejša za en znak.

Plaho se ozrem po učencih in vidim, da so se vsi pritajili. Vsak se je bal, da bi ga tovariš poklical k tabli. Kazalec na uri pa se ni hotel pomakniti nikamor. Zdelo se mi je, da se je čas ustavil. Kakor iz daljave sem zaslišal svoje ime. Vsi so me pogledali. Deklice so se hahljale in mi seveda privoščile.

„Kaj bi rad zvedel od mene? Kaj mu ni tega že danes nekdo povedal?“ sem se tiho razburjal.

„No, bo že kaj?“ je bilo slišati od mize. Že sem hotel odgovoriti, kar mi je pač prišlo v trenutku na misel, pa je mučno tišino presekla rezki glas zvonca. Naenkrat mi je zrastle samozavest, zavedajoč se, da me v odmoru ne bo več pestil.

Daniel Bračič, 8. a
OŠ Gorišnica

pero
v rokah
mladih

Mladina naša

*Mladina naša je lepa kot cvet,
razkošno prodira dalje v svet.
Ne vojne, nesradanja si ne želimo
vsi si želimo le svobodo in mir.*

*Svet je okrogel, mladina vesela
dalje po narodih pesem odmeva.
Tam po deželah se vijejo boji,
pri nas pa delajo stroji.*

*Tudi drugod pravica vlada
narodnom hrabrim slava, slava.*

Mitja Kampuš, 5/c, OŠ Franc Osojnik

DOGODODEK IZ OTROŠTVA

Neikiga nedeljskega popudneva sun zagledala v špajzi četrtliterski glaš. Bil je jako čist, a se mi je zazdelo, da je nekaj v jen. Zato sun šla, pa nataprvo povohala in tak sun ugotovila, da se takega dūjha njsun srečala. Tak se je potle začejlo.

Zde, ko sun vejdlā, da se takega dūjha ne poznām, me je zanimalo, kakšen je žmah. Zato sun še tou proubala. Bilou je neka mučnega, ker me je tak fejšt spekle po gouti, ko sun požrlā. A vseeno se mi je zdelo dobro. Vejdlā sun, da mi mama tega nebi pistijla pitii, zato sun si glaš odnesla za vougē. Naprvo sun poglednala, če me gđou vjidī, te sun pa hitro napravila požirek. Tou je slou tak dugo, da sun spraznila glaš. Te sun pa še kunaj vjidla, da vjidin vse dvojno in da se mi nouge nekon čudno zaplejejo. Te so pa prišli moji brati, ki so mi rekli, naj gren z jimi igrat nogometa. Jas sun sveda bla takoj zato, pa sun šla. A tan so pa gratale težave, ker sun vjidla zmerom dve žoge, vritnala pa sun zmerom netapravo, zato me je vrglo na riht. Fsi so takoj vjidli, da z meno neka ni vredi. Nesli so me domou, ker mi je bilo preveč slabo. Fsi so me gledali z odprtimi vujstami. Uganko je rejšo brat, ko je najšo prazen glaš. Fsi so takoj vejdlī, ka je z meno narobe, ker je v glaži bla žgenica.

Tak sun že te spoznala, ka se zgodij, če je človek preveč radoveden.

KRISTINA VINDIŠ,
8. r. OŠ LESKOVEC

Risbe so prispevali člani likovnega krožka OŠ Hajdina

Podoba preteklosti in sedanjosti

Kmalu se bo izteklo osem let mojega osnovnošolskega življenja. V mislih se vračam v svojo in mamino preteklost, v čas, ko je še tudi moja mama hodila v šolo.

Nekoč sva predla misli in primerjala minulosť z današnjostjo. Tudi moja mama je obiskovala osnovno šolo v Gorišnici, in to od leta 1950 do 1958. To je bil čas, ki je prinesel velike družbene premike, ki so jeli naglo spreminjati socialno strukturo prebivalstva. Ljudje so se množično selili iz vasi v mesta, ker je narekoval cilj socialističnega gospodarstva čim hitreji razvoj industrije. Vas tega naglega razvoja ni mogla dohajati in zdelo se je, kot da se je življenje na podeželju ustavilo na mrtvi točki.

V Gorišnici je bila takrat popolna osnovna šola, imenovana osemletka. Pouk je bil v stari in novi šoli, čeprav sta bili že obe življenjsko zelo utrjeni. Učilnice so bile mrke, tla razmajana in luknjasta, stropi so se že nevarno pogrezali, tako da so jih podpirali leseni podporniki, peči so požirale gorivo, oddajale pa revno toploto.

Šolarji so bili takrat slabo oblečeni. V šoli so prihajali utrjeni od kmečkēga dela, ki so ga v tistih časih pretežno opravljali z rokami, in so se v šoli vsaj malce odpočili. Tudi prehrana ni bila tako izdatna, kakor je danes. V žepu so imeli kos trdega rženega ali koruznega kruha.

Takrat še niso uvajali samoupravljanja niti ni bilo razredne in šolske skupnosti, da bi lahko reševali vzgojne in učne probleme, kakor je to danes. Tudi krožkov ni bilo, v katerih bi lahko učenci razvijali svoja nagnjenja in sposobnosti. O pomoči slabšim učencem ni bilo ne duha ne sluha, zato je bil vsako leto velik osip. Starši še takrat niso imeli tolikšnega posluha za učenje, da bi se lahko njihovi otroci tudi doma pridno učili.

Mnogi mladi ljudje, ki so uspešno končali osnovno šolo, niso mogli nadaljevati šolanja, ker starši niso bili finančno sposobni. Tisti, ki so dosegli kak poklic, so se kasneje izobraževali ob delu. Hudo je bilo takrat za mlade, saj ni bilo poklicnega usmerjanja, ki bi jim pomagalo na pravo pot življenja. V današnjem času pa je z zakonom urejeno tako, da se lahko izobražuje vsakdo, ki je za to sposoben.

Ko sva z mamō primerjala sedanjost s preteklostjo, se mi je storilo hudo. Žal mi je vseh tistih mladih ljudi, ki v takratnih pogojih niso mogli doseči življenjskega cilja, za katerega so bili sposobni.

Kako vse drugače je to danes. Včasih se premalo zavedamo, da je naš srečni vsakdan zrastel iz naporov ljudi, ki so zanj žrtvovali osebne cilje, svoje želje in svoje delo.

Bane Arnejčič, 8. b
OŠ Gorišnica

DOMAČA RAST je literarna priloga TEDNIKA in jo izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Radio—Tednik Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. DOMAČO RAST ureja uredniški odbor: Nataša Belšak, Branka Bezelj-Glazer, Viktorija Dabič, Drago Šuligoj in Darja Križančič.

